

gemeente
Zoetermeer

Perspectiefnota 2025

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Inleiding	4
Schets op hoofdlijnen van ontwikkelingen.....	6
Financieel perspectief	8
Toelichting per programma	18
Programma 1. Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie.....	19
Programma 2. Samen leven en ondersteunen.....	27
Programma 3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	37
Programma 4. Vrije tijd.....	46
Programma 5. Veiligheid	50
Programma 6. Dienstverlening en participatie	54
Programma 7. Inrichting van de stad	59
Overzicht Overhead	66
Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen en onvoorzien	70
Bijlagen.....	75
Bijlage 1. Toelichting loon- en prijsstijging	76

Bijlage 2. Samenvatting Eerste Tussenbericht 2024.....	78
Bijlage 3. Resultaatbestemming jaarrekening 2023.....	80
Bijlage 4. Totaaloverzicht financiële ontwikkelingen	89
Bijlage 5. Monitoring evaluatie Pilots.....	97
Stedenbouwkundige buurtvisie	97
Flexwonen Ruimtebaan.....	99
Woonoverlast	100
Dealbreakers	102
IPTA	103
Positieve gezondheid en het huishouden.....	105
Vindplaats verborgen schulden	107
Innovatief wijkgericht en integraal ondersteuningsaanbod gericht op preventie	108
Pilot schoolontbijt	110
Stille studieruimtes	112
Jeugdhonk.....	113
RIO (re-integratie officier).....	115

Inleiding

De Perspectiefnota 2025 (PN) schetst op hoofdlijnen het financieel perspectief voor 2025 en de volgende jaren. Ook worden de afwijkingen over het lopende begrotingsjaar 2024 in de PN opgenomen: het Eerste Tussenbericht. Hiervan zijn de structurele effecten meegenomen in het perspectief van de meerjarenbegroting 2025 – 2028. De PN biedt de raad handvatten om in het voorjaarsdebat nader richting te geven voor de komende jaren. Ook kan de raad aandacht voor specifieke onderwerpen vragen. De uitkomsten van het voorjaarsdebat zijn de basis voor de Programmabegroting 2025 – 2028, waarover tijdens het begrotingsdebat in november 2024 besluitvorming plaatsvindt.

Meicirculaire

De voorschriften van de provinciaal toezichthouder geven aan, dat de gevolgen van de meicirculaire worden betrokken in de Programmabegroting 2025-2028. De gevolgen van de aanstaande meicirculaire zijn niet in de Perspectiefnota 2025 verwerkt. Zo snel als mogelijk na het verschijnen van de meicirculaire wordt de raad in een afzonderlijk memo op hoofdlijn over de financiële uitkomst van de meicirculaire voor het voorjaarsdebat geïnformeerd. Na het zomerreces wordt een nadere duiding van de gevolgen van de meicirculaire gegeven.

Leeswijzer

Na de inleiding volgt een schets op hoofdlijnen van ontwikkelingen. Daarna komt het financieel perspectief voor de komende jaren aan bod. Ook wordt ingegaan op de ontwikkeling van de reserves (Reserve Fonds Zoetermeer 2040 en Reserve vrij inzetbaar).

In aansluiting daarop wordt per programma en daarbinnen op postniveau, een toelichting op de ontwikkeling van met name het financieel perspectief gegeven.

De Financiële verordening vermeldt in Artikel 3 Programmabegroting, lid 1, dat de raad in de eerste helft van een nieuwe raadsperiode een programma-indeling vaststelt. De gemeente kan daardoor de begrotingsopzet aanpassen aan de Zoetermeerse politiek-bestuurlijke wensen. Het voorstel is om vooralsnog de huidige programma-indeling te handhaven. Een eventueel gewenste modernisering van de begrotingsopzet om deze beter aan te laten sluiten op de opgaven van de stad is onderdeel van het project Vernieuwing P&C cyclus. Dan wordt ook gezien hoe Zoetermeer 2040 als leidend kader beter tot uitdrukking kan komen. Op dit moment is Zoetermeer 2040 als afzonderlijke paragraaf in de begroting en jaarrekening opgenomen. Vanwege het traject bezuinigings- en dekkingsmogelijkheden 2026 e.v. is het project Vernieuwing P&C cyclus vertraagd.

In principe kent elk programma de volgende inrichting. Allereerst wordt schematisch de doelenboom getoond met op het hoogste niveau het te bereiken maatschappelijk effect. Daaronder volgen de te realiseren doelen en de effectindicatoren (= meetfactoren).

Ten tweede wordt een tabel gepresenteerd met onderwerpen (op postniveau) met daaronder een korte toelichting op de financiële en inhoudelijke gevolgen voor het Financieel perspectief met een indeling in:

1. Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (mee- en tegenvallers). Naast de leereffecten jaarrekening 2023 gaat het om (financiële) afwijkingen van het lopend begrotingsjaar. Uitgangspunt is dat het vastgestelde kwaliteitsniveau gelijk blijft.
2. Onvermijdelijke (of exogene) ontwikkelingen met financiële gevolgen, die buiten de invloedssfeer van de gemeente liggen. De gemeente heeft geen keuze. Denk aan wetwijzigingen, (natuur)rampen, ontwikkeling bijstandsuitkeringen of hogere aanbestedingskosten.
3. Voorstellen voor beleidswijzigingen zoals wijzigingen van kwaliteitsniveau, inhoud, doelgroep, nieuwe activiteiten, beleidsintensivering, activiteiten naar aanleiding van uitkomsten pilot.

Het uiteindelijke saldo geeft de financiële gevolgen voor het betreffende programma ten opzichte van de Programmabegroting 2024-2027. Hierbij betekent een min - teken een verslechtering van het saldo.

Indien van toepassing worden aan het eind van een programma ook de nieuwe strategische risico's vermeld. Tot slot worden afwijkingen in investeringen en voorzieningen gemeld.

Bijlage 2 Samenvatting Eerste Tussenbericht 2024 toont een samenvatting van het financieel totaaloverzicht van de afwijkingen over het jaar 2024.

Bijlagen

De volgende bijlagen zijn bijgevoegd:

1. Toelichting loon- en prijsstijging
2. Samenvatting Eerste Tussenbericht 2024
3. Resultaatbestemming jaarrekening 2023
4. Totaaloverzicht financiële ontwikkelingen: nieuw beleid, financiële ontwikkelingen bestaand beleid, onvermijdelijke ontwikkelingen en niet toegekend, wel gewenst structureel beleid. Ook is een overzicht van onderwerpen met tijdelijk beschikbaar gestelde middelen uit het Coalitieakkoord 2022 - 2026 opgenomen.
5. Monitoring evaluatie pilots: overzicht van alle recent afgeronde - en lopende pilots

Schets op hoofdlijnen van ontwikkelingen

Hoe staan we er voor?

Het college voelt de noodzaak om een financieel gezonde gemeente te blijven met een sluitende begroting. De komende periode wil het college met de raad dieper in gesprek over de inhoud en betekenis van mogelijke keuzes tot besparen. Het college kiest er voor om, gelet op de onzekerheid met betrekking tot de kabinetsformatie, nog geen bezuinigingen door te voeren. Alles in het kader te blijven doen wat nodig is! De visie Zoetermeer 2040 en het Coalitieakkoord 'Samen doen wat nodig is' bieden hiervoor de belangrijkste aanknopingspunten.

Nu de Kadernota Veiligheidsbeleid 2023-2026 en de Nota Ondermijning zijn vastgesteld voor een veilig Zoetermeer en het Team Handhaving op peil is gebracht, is het nodig de werkomgeving van het team daar adequaat op in te richten en te faciliteren met up-to-date applicaties. In deze perspectiefnota gaan we in op actuele ontwikkelingen als de upgrade van het Stadshart, Palenstein, verkochte gronden en het Van Aalstpark. In 2023 is het hoogste aantal nieuwe woningen opgeleverd, ten opzichte van de jaren daarvoor. Een ontwikkeling waar we aan vasthouden. Ook in de toekomst heeft Zoetermeer immers te werken aan voldoende voortgang op de woningbouw. Op lange termijn wordt het programma Woningbouw als aanjager concreet gemaakt, op korte termijn worden de flexwoningen aan de Ruimtebaan opgeleverd. Nu de Nelson Mandelabrug is veiliggesteld is een herbezinning op het structuurontwerp voor het hele stationsgebied van belang. De programma's Binnenstad en Entree moeten goed worden blijven bediend. Al met al is nodig dat, voor de bouwopgave waar Zoetermeer voor staat, een extra planeconoom wordt aangetrokken. Hijskranen in de stad staan niet op zichzelf. Naast de maatschappelijke en economische effecten brengt binnenstedelijke ontwikkeling ook een meer-gebruik van data met zich mee. Wat dit betekent voor onze inzet ziet u terug in de toename van gegevens- en informatiebeheer.

Sinds het Integraal werken aan een gezonde stad is vastgesteld, investeerden we in kunstgrasvelden, een skatevoorziening, werd er een nieuw zwembad gebouwd en wordt in het verlengde van het integrale plan het beleidsprogramma De gezonde stad voorbereid. Daarmee hebben we een investeringsagenda om door sport, beweging en preventie de sociale basis van Zoetermeerders te versterken. In Oosterheem kwam er op initiatief van jongeren een skatevoorziening, de pilot Positieve Gezondheid in het huishouden wordt in 2025 overgedragen aan 'de lijn'. Zoetermeer 2040 heeft de ambitie om de gezondheid van inwoners van Zoetermeer centraal te stellen. Samen met partners van Zoetermeer 2025 werken we eraan dat zorg beschikbaar, bereikbaar en betaalbaar blijft. De buitengewone inzet om de vershraling van het HagaZiekenhuis tegen te gaan, vraagt om verantwoordelijkheid op het gebied van verkeer- en vervoer, om kinderopvang voor ouders met essentiële beroepen te faciliteren. Het college is heel blij dat de geboortezorg in ieder geval voor Zoetermeer blijft behouden. We kijken uit naar het verder bestendigen van de relatie tussen het HagaZiekenhuis en de gemeente Zoetermeer. Met een brief naar het HagaZiekenhuis en een kopie aan de raad heeft het college de inspanningsbereidheid bevestigd. Zo kan er gezamenlijk worden gebouwd aan een toekomstbestendig ziekenhuis voor alle Zoetermeerders.

Door het inrichten van een Social Hub in Meerzicht willen we de sociale samenhang in de wijk helpen versterken. Door intensief en domein-overstijgend samen te werken, verwachten wij grote en zichtbare stappen te zetten voor de gebiedsontwikkeling in Meerzicht. We geven uitvoering aan onze Klimaatadaptatie strategie. Onder meer door meer schaduw in de wijken te brengen en meer bomen. Om uitvoering te geven aan het klimaatakkoord willen we eigenaren helpen bestaand vastgoed te verduurzamen. Daarbij denken we aan korting op of vrijstelling van bouwleges.

We geven uitvoering aan het programma Toekomstbestendige Jeugdhulp, door aandacht te besteden aan het verminderen van het gespecialiseerde jeugdhulpgebruik. De instroom is aangescherpt, kosten worden verlaagd en we zetten actief in op het stimuleren van de uitstroom. We zien er op toe dat de fysieke toegankelijkheid van de stad verbeterd wordt. In deze perspectiefnota vindt u terug hoe we laagdrempelige en toegankelijke culturele -, sport-, groen- en speelvoorzieningen op college- en raadsniveau meetbaar willen maken: het Manifest Fysieke Toegankelijkheid Zoetermeer. Zodra het Burgerberaad over het op te stellen afvalbeleid heeft geadviseerd, kunnen we actief doorpakken op het beleid om ons recyclepercentage te laten groeien. Bij een stad met een speelse identiteit past ook dat het Nationaal Video Game Museum adequate huisvesting wordt geboden. Na besluitvorming in 2024 is in 2025 duidelijk hoe dit voor de toekomst is vormgegeven.

Voor onze buitenruimte staan wij voor grote opgaven, onder andere rond gezondheid, woon- en werkomgeving, mobiliteit, klimaat en energietransitie. Er zijn keuzes nodig om te bepalen waar, hoe en met welke prioriteit wij invulling geven aan de opgaven. Op het niveau van de stad komt dit in de ruimtelijke strategie. Het programma Buitenruimte is een uitwerking van de ruimtelijke strategie op wijkniveau en biedt een inhoudelijk integraal kader om gericht aan de buitenruimte te werken.

De Ruimtelijke Strategie Zoetermeer geeft een belangrijke richting aan de koers waar Zoetermeer de komende tijd naartoe gaat. Wat voor stad willen wij worden? En wat gaan we daarvoor doen? En wat gaan wij daarvoor niet doen? Deze fundamentele vragen moeten worden beantwoord in een strategie. Een fundamentele vraag waarin de politiek echt aan zet is.

Financieel perspectief

Inleiding

De Perspectiefnota 2025 (PN) schetst op hoofdlijnen het financieel perspectief voor 2025 en de volgende jaren. Ook worden de afwijkingen over het lopende begrotingsjaar 2024 in de PN opgenomen: het Eerste Tussenbericht 2024. Hiervan zijn de structurele effecten meegenomen in het perspectief van de meerjarenbegroting 2025 – 2028. De PN biedt de raad handvatten om in het voorjaarsdebat nader richting te geven voor de komende jaren. Ook kan de raad aandacht voor specifieke onderwerpen vragen. De uitkomsten van het voorjaarsdebat zijn de basis voor de Programmabegroting 2025 – 2028, waarover tijdens het begrotingsdebat in november 2024 besluitvorming plaatsvindt.

Er wordt gestart met algemene financiële uitgangspunten voor de loon- en prijsstijgingen en het Eerste Tussenbericht 2024. Vervolgens wordt het financieel perspectief op hoofdlijnen gepresenteerd. Daarna komt het vertrekpunt voor het nog op te stellen dekkingsplan van de meerjarenbegroting aan de orde. In aansluiting daarop komen de ontwikkelingen in de Reserve Fonds Zoetermeer 2040 en de Reserve vrij inzetbaar aan bod. Daarbij wordt ook de relatie gelegd met het resultaat van de Jaarrekening 2023 en het voorstel tot bestemming daarvan.

Algemene financiële uitgangspunten

Loon- en prijsstijging

De gevolgen voor loon- en prijsstijging ten opzichte van de begroting 2024 worden als volgt in de programma's van de begroting 2025 verwerkt.

	2025
Prijsstijging	
- Lasten en baten	2,0%
- Opbrengsten belastingen, leges en heffingen	0,9%
Loonstijging	5,3%

Bijlage 1 geeft de toelichting op de onderbouwing van de percentages.

Eerste Tussenbericht 2024

De komende programmabegroting heeft betrekking op 2025 - 2028. De afwijkingen over het lopend jaar 2024 maken daarvan geen onderdeel uit, maar beïnvloeden wel de financiële positie. Een wijziging van het voor 2024 verwachte resultaat werkt door naar de hoogte van de reserve vrij inzetbaar. Daarnaast kunnen de afwijkingen van 2024 ook een doorwerking hebben naar 2025 en mogelijk latere jaren. De afwijkingen van de lopende begroting 2024 (€ 3,138 mln. negatief) vormen feitelijk het Eerste Tussenbericht 2024. In het kader van het traject van inventariseren van bezuinigings- en dekkingsmogelijkheden is extra aandacht besteed aan 'praktijkgericht begroten'. Dit heeft voor meerdere onderwerpen geleid tot de constatering van een onderuitputting van budgetten.

Dit is verwerkt in het Eerste Tussenbericht 2024.
Bijlage 2 toont de financiële samenvatting van het Eerste Tussenbericht 2024.

Financieel perspectief

Onderstaande tabel toont het financieel perspectief op hoofdlijn.

Bedragen * € 1.000

Financieel perspectief op hoofdlijn		MJB 2025-2028				
Omschrijving	2024	2025	2026	2027	2028	
Saldo MJB 2023-26, incidentele posten	-4.614	-7.414	-2.616	-370	233	
Saldo MJB 2023-26, structurele posten	291	7.560	-12.177	-15.270	-17.898	
1 Primitieve begroting 2024-2027*	-4.323	146	-14.793	-15.640	-17.665	
2 Raadsbesluiten tot en met april 2024	-688	-119	0	0	0	
3 Onvermijdelijke ontwikkelingen	-1.771	-1.981	-1.953	-2.299	-2.919	
4 Financiële ontwikkelingen bestaand beleid	-1.294	-10.088	-6.752	-7.549	-5.971	
5 Nieuw beleid	-73	-453	-133	-133	-133	
6 Herijking				-2.000	-4.000	
7 Opschalingskorting			5.000	5.000	5.000	
8 Verlaging Algemene uitkering 2025		-5.000				
9 Dekkingsvoorstel, aanwending surplus Vrij inzetbare reserve		3.367				
Programmabegroting 2025-2028	-8.148	-14.128	-18.631	-22.621	-25.688	
waarvan incidenteel	-5.303	-14.265	-2.666	-370	233	
waarvan structureel	-2.845	137	-15.965	-22.251	-25.921	

* Dit saldo is inclusief besluitvorming van de raad van 6 november 2023 en 18 december 2023

Financiële vertreksituatie (regel 1)

In november 2023 is de meerjarenbegroting 2024-2027 (incl. de financiële effecten van de aangenomen moties uit het voorjaarsdebat 2023) vastgesteld met een financieel perspectief van € 4,3 mln. negatief in 2024. Gecorrigeerd voor incidentele baten en lasten bedroeg het structurele saldo in 2024 echter nog € 0,3 mln. positief. Op 18 december 2023 heeft de gemeenteraad het raadsvoorstel 'Structureel en reëel evenwicht Programmabegroting 2024-2027' vastgesteld. Met dit voorstel werd voorkomen dat de gemeente Zoetermeer door gedeputeerde staten onder preventief financieel toezicht zou worden gesteld vanwege het opnemen van een taakstellende bezuiniging van € 7 mln. voor jeugdzorg. Het jaar 2025 vertoonde in de meerjarenbegroting 2024-2027 nog een positief (structureel) saldo van € 7,5 mln., waarna het saldo vanaf 2026 daalt naar ruim € 15 mln. negatief als gevolg van het 'financiële ravijn'.

Raadsbesluiten tot en met april 2024 (regel 2)

Na de vaststelling van de programmabegroting en het raadsbesluit 'Structureel en reëel evenwicht Programmabegroting 2024-2027' in december 2023 is een aantal raadsbesluiten met een beroep op het begrotingssaldo genomen waaronder o.a. Herijking toegang jeugdhulp, Ontheemden, vluchtelingen en asielzoekers en eenmalige energietoeslag 2023 Zoetermeer.

Onvermijdelijke ontwikkelingen (regel 3)

De afwijkingen in de categorie onvermijdelijke ontwikkelingen liggen buiten de invloedssfeer van de gemeente. In december 2023 is ingestemd met de nieuwe CAO gemeenten hetgeen voor een bedrag van ruim € 1,3 mln. structureel doorwerkt naar 2024 en verder. Door kostenstijgingen bij de bewaakte fietsenstallingen en de diverse onderhoudscontracten bij het onderhoud van de openbare ruimte wordt de gemeente geconfronteerd met een nadeel van per saldo € 2,0 mln. doordat de hiervoor in de begroting opgenomen reserveringen niet voldoende zijn. Daarnaast leidt een hogere rijksvergoeding voor bijstandsuitkeringen (BUIG) tot een voordeel, doordat lasten in Zoetermeer zich gunstiger ontwikkelen dan landelijk gemiddeld. Zie voor het totaaloverzicht bijlage 4.

Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (regel 4)

De analyse van de Jaarrekening 2023 en het Eerste Tussenbericht 2024 toont afwijkingen in de uitvoering van de begroting. Deze afwijkingen hebben deels een meerjarig karakter. Een belangrijk onderdeel hiervan is de kostenontwikkeling van de Jeugdhulp. Verder wordt voor de noodzakelijke doorontwikkeling van het assetmanagement een bedrag van structureel € 0,5 mln. opgenomen. Een positief effect wordt veroorzaakt door de stijgende rente en een uitgestelde financieringsbehoefte. Enerzijds ontvangt de gemeente Zoetermeer 2024 een rentevergoeding op de tijdelijke middelen die zijn uitgezet bij de schatkist, anderzijds schuift de financieringsbehoefte op in de tijd waardoor al geraamde rentelasten deels kunnen vrijvallen. Ook vallen de inkomsten uit dividend voordelig uit. In de toelichtingen per programma zijn de verschillen op postniveau toegelicht. Een totaaloverzicht van posten is opgenomen in bijlage 4.

Nieuw beleid (regel 5)

De toelichtingen van de voorstellen van nieuw beleid staan in de programma's vermeld. Het totaaloverzicht van beleidsvoorstellen is opgenomen in bijlage 4.

Herijking gemeentefonds (regel 6)

Op 1 januari 2023 is de herijking van het gemeentefonds ingegaan. De gemeente Zoetermeer ontvangt tot en met 2025 een suppletie-uitkering om het nadelige effect af te toppen tot maximaal € 22,50 per inwoner. Op dit moment wordt de herijking door middel van verschillende onderzoeken door het Ministerie van BZK samen met de Raad Openbaar Bestuur en VNG tegen het licht gehouden, waarbij de gemeente Zoetermeer vertegenwoordigd is in de klankbordgroepen. Het is de bedoeling dat deze onderzoeken uiterlijk 2025 zijn afgerond. Dit leidt naar verwachting tot een aangepaste verdeling per 1 januari 2026. Indien de huidige suppletie-uitkering volledig vervalt, levert dit voor de gemeente Zoetermeer vanaf 2026 een aanvullend structureel nadeel van ruim € 10 mln. op. Door de financieel toezichthouder wordt geadviseerd om in de meerjarenraming alvast rekening te houden met het vervallen van een deel van deze suppletie-uitkering, hiervoor is vanaf 2027 een oplopende bedrag van € 2 mln. per jaar opgenomen.

Voorjaarsnota 2024 rijk (regel 7 en 8)

Op 15 april 2024 heeft het rijk haar Voorjaarsnota 2024 gepresenteerd met daarin financiële gevolgen voor gemeenten. De opschalingskorting wordt geschrapt. Deze korting is definitief van tafel. Dat houdt in dat het gemeentefonds vanaf 2026 niet verlaagd wordt voor de opschalingskorting. Dit betekent voor Zoetermeer een structureel voordeel van € 5 mln. Daarnaast wil het rijk de nieuwe systematiek voor het bepalen van de omvang van het gemeentefonds (de zogenaamde BBP systematiek) al in 2024 hanteren in plaats van 2027. Dit levert een forse vermindering op van het gemeentefonds, maar de gemeenten

worden daarvoor volledig gecompenseerd in 2024. Voor 2025 geldt dat het rijk de vermindering slechts deels compenseert. Dit betekent voor Zoetermeer een nadeel van € 5 mln. De gevolgen van de Voorjaarsnota worden verwerkt in de Meicirculaire gemeentefonds 2024. Zo snel als mogelijk na het verschijnen van de meicirculaire wordt de raad in een afzonderlijk memo over de financiële uitkomst van de meicirculaire geïnformeerd.

Toelichting provinciaal toezicht

Onderstaande tabel geeft het begrotingssaldo met het onderscheid in incidenteel en structureel. Dit onderscheid is van belang in het kader van het provinciaal begrotingstoezicht.

		Bedragen * € 1.000				
Financieel perspectief op hoofdlijn		MJB 2025-2028				
Omschrijving	2024	2025	2026	2027	2028	
saldo incidentele baten en lasten	-5.303	-14.265	-2.666	-370	233	
saldo structurele baten en lasten	-2.845	137	-15.965	-22.251	-25.921	
Begrotingssaldo	-8.148	-14.128	-18.631	-22.621	-25.688	

Zonder dekkingsplan vertoont het jaar 2025 in de meerjarenbegroting 2025-2028 een negatief (structureel) saldo van ruim € 3,3 mln. Om in 2025, net als in 2024, een sluitende begroting te kunnen aanbieden, is het voorstel om gebruik te maken van het zogenaamde 'surplus' in de algemene reserve. Dit betekent een eenmalige onttrekking aan de reserve Vrij inzetbaar (= dekkingsplan). Dit leidt tot een positief structureel saldo van € 137.000 in 2025. Omdat het begrotingssaldo (inclusief dekkingsplan) voor 2025 nog positief is, heeft het nu gepresenteerde tekort vanaf 2026 geen directe gevolgen voor het oordeel van de provincie in kader van het begrotingstoezicht.

In de beoordeling van de provincie is de meerjarenraming 2026-2028 alleen van belang, indien het eerste jaar van de begroting – dus 2025 – niet structureel en reëel in evenwicht is. Dat betekent dat als de structurele lasten in 2025 lager zijn dan de structurele baten, de meerjarenraming niet in de beoordeling wordt meegenomen. De provincie kijkt wel met een schuin oog naar de meerjarenraming en maakt er mogelijk ook een opmerking over, maar het is geen reden om de gemeenten een andere vorm dan repressief toezicht te verlenen. Indien het jaar 2025 niet structureel en reëel in evenwicht is, ontstaat een andere situatie en dringt de provincie bij de raad eerder aan om tot maatregelen te komen die leiden tot een sluitende begroting.

Dekkingsplan

Bezuinigings- en dekkingsmogelijkheden

Het Coalitieakkoord 'Samen doen wat nodig is' stelt, dat de coalitie de begroting structureel sluitend wil houden. In de Perspectiefnota 2024 is al aangekondigd dat er oplossingsrichtingen worden onderzocht voor dekking van de begrotingstekorten. Het college beseft dat dit veel lastige beslissingen vraagt. Het is nooit makkelijk om te bezuinigen op voorzieningen en diensten die onze stad ondersteunen door te voeren. Het uitblijven van duidelijkheid over extra structurele rijksmiddelen, vaak al aangehaald als het financieel ravijn, dwingt ons tot bezuinigingsmaatregelen en is teleurstellend en frustrerend voor iedereen. Dit is tevens de kernboodschap van het actiecomité Raden in Verzet. Tegelijkertijd voelt dit college de noodzaak om een financieel gezonde gemeente met een sluitende begroting te blijven. Deze verantwoordelijkheid nemen past bij een betrouwbaar stadsbestuur. Dit betekent dat deze beslissingen, hoe pijnlijk dan ook, genomen moeten worden. Hiertoe wil het college de raad goed voorbereiden en meenemen. Het college heeft begin april

2024 een overzicht van bezuinigings- en dekkingsmogelijkheden in beeld gebracht. Dit heeft geleid tot een totaallijst van € 75 mln. De komende periode wil het college met de raad verder in gesprek over de inhoud en betekenis van mogelijke keuzes tot besparen, hierover wordt de raad via een afzonderlijk memo geïnformeerd. Het college kiest er gelet op de onzekerheid met betrekking tot de kabinetsformatie voor om voor de begroting 2025 nog geen bezuinigingen door te voeren.

Eenmalige onttrekking aan de algemene reserve Vrij inzetbaar in 2025 (regel 9)

Op 21 november 2023 is in het Bestuurlijk Overleg Financiële verhoudingen (BOFv) ten behoeve van de controle van de begrotingen van gemeenten door de provincies de volgende nieuwe regel afgesproken:

Van het vrij besteedbare deel (surplus) van de algemene reserve kan een gemeente jaarlijks maximaal 10% inzetten voor het dekken van structurele lasten. Met de voorwaarde dat de solvabiliteit groter of gelijk aan 20% is en blijft. De solvabiliteit van Zoetermeer is ruim boven de vereiste 20% (Jaarrekening 2023: 58,4%). Het surplus van de algemene reserve is dat deel dat niet nodig is voor het afdekken van risico's (weerstandscapaciteit). In Zoetermeer betreft dit de 'reserve Vrij inzetbaar'. Naast de reserve Vrij inzetbaar (algemene reserve) kent de gemeente ook bestemmingsreserves, waaronder de reserve Algemeen dekkingsmiddel. De reserve Algemeen dekkingsmiddel bedraagt ruim € 125 mln. Deze reserve wordt specifiek in stand gehouden om te fungeren als financieringsmiddel en heeft geen andere bestemming, waardoor de gemeente minder leningen hoeft aan te trekken. Hierdoor blijft onder andere de verhouding tussen eigen vermogen en vreemd vermogen in balans. Deze verhouding wordt uitgedrukt in een kengetal, namelijk de solvabiliteit. Deze reserve zorgt er dus voor dat we een gezonde financiële balans hebben en houden en dat de rentelasten laag kunnen blijven. Op dit moment hebben we veel middelen in de schatkist staan (vooral door de verkoop van de aandelen van Eneco in 2019), zodat we hoe dan ook op dit moment geen leningen hoeven aan te trekken. Hierdoor is deze reserve niet volledig nodig om de solvabiliteit op orde te houden en zijn de rentelasten laag. Daarom wordt voorgesteld om in 2025 de reserve Algemeen dekkingsmiddel te verlagen met € 25 mln. en dit bedrag toe te voegen aan de reserve Vrij inzetbaar. Er resteert dan nog afgerond € 100 mln. in de reserve Algemeen dekkingsmiddel. Het vrij besteedbare deel van de reserve Vrij inzetbaar wordt daarmee verhoogd naar ruim € 77 mln. Rekening houdend met het negatieve begrotingssaldo in 2025 ontstaat er in totaal ruim € 3 mln. aan ruimte die ingezet kan worden voor een structureel evenwicht.

Voorgesteld wordt dan ook om € 25 mln. over te hevelen van de reserve Algemeen dekkingsmiddel naar de reserve Vrij inzetbaar en vervolgens van de reserve Vrij inzetbaar ruim € 3,3 mln. te onttrekken ten gunste van OAD.

Ontwikkelingen reserves

Reserve Fonds Zoetermeer 2040

Onderstaande tabel toont het verloop van de Reserve Fonds Zoetermeer 2040. Per 1 januari 2024 zijn de reserve Investeringsfonds 2030 en de reserve Fonds Zoetermeer 2024 samengevoegd in deze reserve.

Fonds Zoetermeer 2040

Bedragen * € 1.000

Omschrijving	2024	2025	2026	2027	2028	2029/2030
A. Stand 1 januari Fonds Zoetermeer 2040	114.894	107.997	91.019	69.226	67.960	67.823
1 Raadsbesluiten Fonds 2040	-4.792	-13.974	-3.079	366	903	2.168
Beheerlasten openbare ruimte Edisonpark				-80	-80	-306
2 Reserveringen vanuit eerdere besluitvorming						
<i>Schaalsprong</i>						
a Binnenstad	-305	-305				
b Regie, voorbereiding en samenhang	-150	-150				
c Entree, dekking onrendabele top goedkope huurwoningen		-2.000				
B Begroting 2025 in voorbereiding						
1 Herfaseringen uit jaarrekening 2023						
a Schaalsprong	-765	-100	-100			
b Maatschappelijke initiatieven			-130			
c Extra impuls handhaving		-300	-300			
d City Marketing		-100				
e Impuls openbare ruimte			-476			
f Strategische aankopen	-635					
2 Perspectiefnota 2025, verwachtingen						
a Gebiedsontwikkeling Dutch Innovation Park			-205			
b Gebiedsontwikkeling Binnenstad			-15.800			
c Voortzetting overige onderdelen schaalsprong			-960	-960	-960	-1.920
d Strategische agenda Zoetermeer (Fonds Z'meer 2040)			-592	-592		
e Van Aalstlaan	-50					
f Palenstein Binnengebied deelplan D	-200					
g Gebiedsontwikkeling Van Doornenplantsoen/rand Palenstein		-50	-150			
h Gevolgen groei woningbouw						
Fonds Z'meer inclusief concept voorstellen nieuw beleid per 31-12	107.997	91.019	69.226	67.960	67.823	67.765
C. Verwachte winstafdrachten (cumulatief)						
1 Grondexploitaties	1.716	2.082	2.498	2.947	3.197	3.201
2 Deelneming GR Hoefweg		6.100	6.100	6.100	6.100	6.100
StandFonds Z'meer 2040 31-12 incl Markt incl winstafdracht	109.713	99.201	77.824	77.008	77.120	77.066

De reserve Fonds Zoetermeer 2040 heeft per eind 2030 nog een bestedingsruimte van € 67,8 mln. Als de winstafdrachten uit de grondexploitaties en de deelneming Hoefweg worden gerealiseerd loopt dit bedrag op naar € 77,1 mln.

Onder A staat de beginstand van het lopende jaar inclusief verwerking van de resultaten uit de jaarrekening 2023. Onder A1 zijn de financiële gevolgen van de eerder genomen raadsbesluiten over het Fonds opgenomen. Onder A2 worden reserveringen in het Fonds vanuit eerdere besluitvorming vermeld.

B presenteert de begrotingsvoorstellen in voorbereiding.

Bij B1 staan de voorstellen tot herfasering van eerder beschikbaar gestelde budgetten uit 2023 naar later jaren, zie ook bijlage 3. B2 vermeldt de verwachtingen in deze perspectiefnota.

Onder C staan de verwachte winstafdrachten uit grondexploitaties en deelneming Hoefweg.

Reserve vrij inzetbaar

Deze tabel geeft het verloop van de reserve Vrij inzetbaar weer.

Bedragen * € 1.000					
Omschrijving	2024	2025	2026	2027	2028
Stand per 1 januari, exclusief rekeningsresultaat	69.417	78.577	58.744	58.849	59.138
Rekeningsresultaat 2023	10.401				
Stand per 1 januari, inclusief rekeningsresultaat	79.818				
A. Raadsbesluiten ten laste van vrij inzetbaar					
1 Vastgestelde raadsbesluiten	-12.095	-5.585	290	290	290
B. Verwachting					
1 Overgebleven middelen 2023					
a. Herijking schoolgebouwen	-918				
b. Was- en kledaccommodatie FC Zoetermeer	-48				
2 Rekening 2023					
a. Budgetoverhevingen		-130	-60		
b. Resultaatbestemming	-5.309	-239	-125		
3 Begroting 2024-2027					
Eerste Tussenbericht					
a1. Begrotingssaldo 2024, structureel	-2.845				
a2. Begrotingssaldo 2024, incidenteel	-5.303				
b. Verkoopopbrengst Hoeve Voorweg	676				
4 Begroting 2025-2028 in voorbereiding					
a1. Begrotingssaldo 2025, structureel		137			
a2. Begrotingssaldo 2025, incidenteel		-14.265			
b. Duurzaamheidsfonds	-400	250			
c. Dekking begrotingstekort, overheveling res. alg. dekkingsmidde	25.000				
Nog beschikbaar 31-12 (weerstandscap. reserve vrij inzetba	78.577	58.744	58.849	59.138	59.428
Totaal aan af te dekken risico's					20.587
Saldo aan weerstandscap. excl grondbedrijf					38.840
Factor weerstandsvermogen (weerstandscapaciteit / risico's	3,82	2,85	2,86	2,87	2,89

Deze reserve vormt de weerstandscapaciteit van de gemeente. De reserve moet de ruimte hebben om de financiële gevolgen van eventuele tijdelijke financiële tegenvallers en risico's op te vangen. In de stand van de reserve is rekening gehouden met:

- rekeningresultaat 2023
- resultaatbestemmingsvoorstel 2023 (zie tabel punt B2c)
- verwachte begrotingsresultaten 2024 en 2025 (zie tabel punten B3a en B4a)

De reserve Vrij inzetbaar moet dekking bieden voor:

- het verwachte rekeningresultaat van het lopende begrotingsjaar (inclusief voorstellen Perspectiefnota/Eerste Tussenbericht) en
- de financiële risico's bestaande uit:
 - de financiële vertaling van de benoemde risico's uit de paragraaf Weerstandsvermogen in de Jaarstukken 2023 en
 - 4% van het begrotingstotaal (exclusief grondexploitaties) voor eventueel niet onderkende risico's.

Rekeningresultaat 2023

Het gerealiseerd saldo van baten en lasten over 2023 bedraagt € 3,8 mln. nadelig. Per saldo is tussentijds € 14,2 mln. aan de reserves onttrokken, zodat het uiteindelijk gerealiseerde resultaat over 2023 € 10,4 mln. voordelig bedraagt. Na het vaststellen van het resultaat in het resultatendebate wordt dit bedrag toegevoegd aan de reserve Vrij inzetbaar.

Budgetoverhevelingen en resultaatbestemming

In het resultaatbestemmingsvoorstel wordt voor € 5,9 mln. aan budgetten overgeheveld naar 2024 en verder. Dit betreft activiteiten die in 2023 niet zijn uitgevoerd maar nog wel nodig zijn, zie punten B2a en B2b en bijlage 3.

Begrotingssaldo 2024 en 2025

Het verwacht begrotingssaldo van 2024 komt uit op € 8,1 mln. negatief, in de tabel te vinden onder B3a en gesplitst naar incidenteel en structureel. De huidige prognose voor 2025 staat onder B4a.

Dekking begrotingstekort 2025

Er is zonder maatregelen geen reëel en structureel begrotingsevenwicht. Meerjarig heeft Zoetermeer last van het financieel ravijn vanaf 2026. Daar is nog geen afdoende oplossing voor. Het is om die reden belangrijk om 2025 sluitend te krijgen. Dat kan door binnen strakke kaders een beroep te doen op het surplus in de reserve Vrij inzetbaar, zoals hiervoor beschreven. Voorgesteld wordt om € 25 mln. over te hevelen van de bestemmingsreserve Algemeen dekkingsmiddel naar de reserve Vrij inzetbaar, B4c. Dit betekent wel dat we interen op de buffer/spaarpot. Het voorstel is dan ook om bij een positief resultaat van de jaarrekening 2024, dat bedrag ten gunste te brengen van de bestemmingsreserve Algemeen dekkingsmiddel. Zodoende wordt de spaarpot weer aangevuld.

Vrij inzetbaar en weerstandscapaciteit

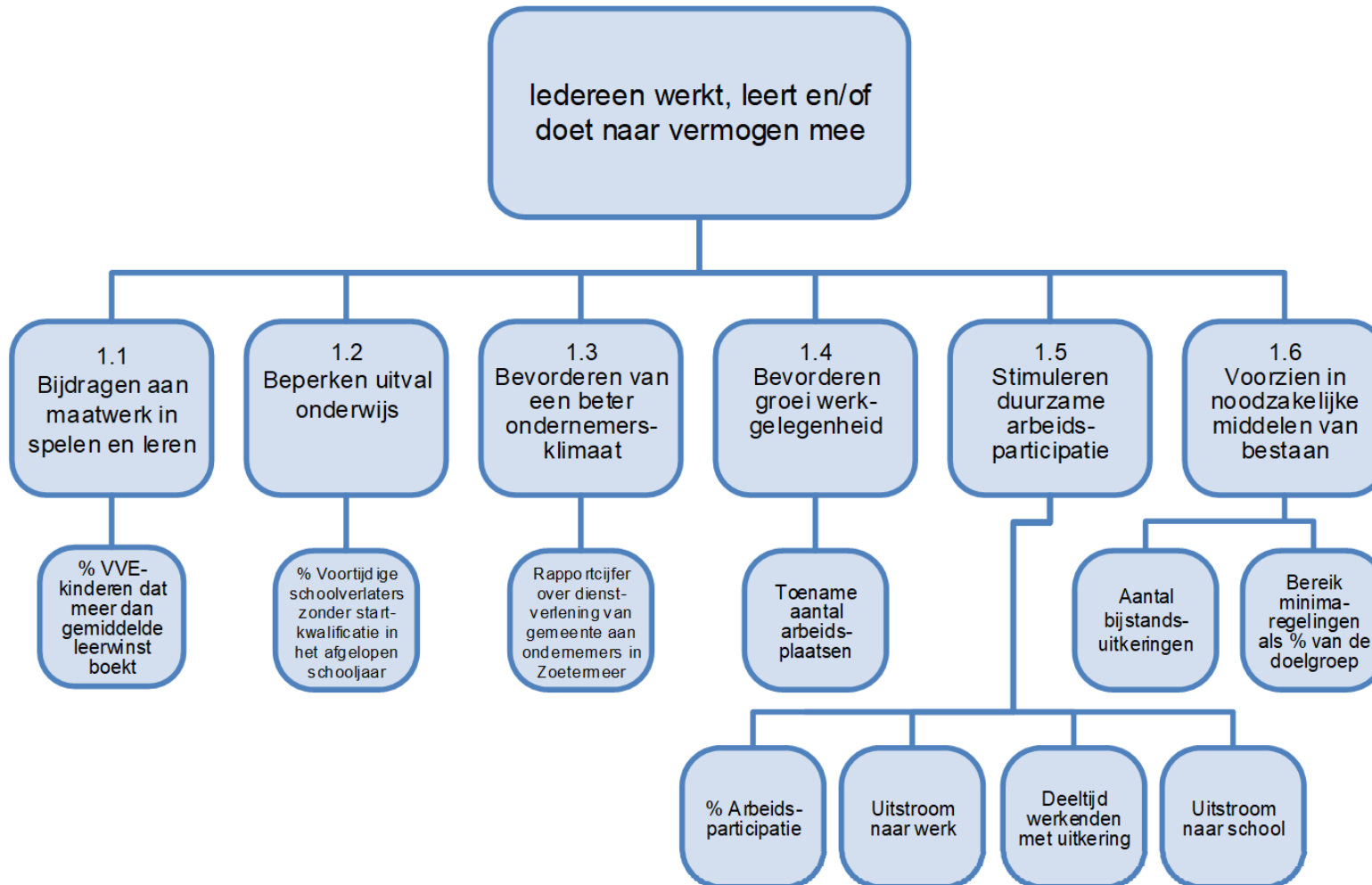
De benodigde weerstandscapaciteit voor risico's is € 20,6 mln. Deze bestaat voor 0,7 mln. uit de berekende risico's op grond van de stand van zaken in de jaarstukken 2023 (paragraaf weerstandsvermogen) aangevuld met 4% van het begrotingstotaal (exclusief grondexploitaties) voor de niet berekende risico's.

De verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de risico-omvang wordt aangeduid als het weerstandsvermogen. De norm voor het weerstandsvermogen is 1. Rekening houdend met de in deze perspectiefnota gepresenteerde cijfers is de ratio 2,83 in 2028. Dit betekent een overschot van ruim € 20 mln. maar daarbij is er nog niet gerekend met de verwachte negatieve begrotingsaldi van na 2025.

Toelichting per programma

In de volgende hoofdstukken worden de gevolgen per programma toegelicht.

Programma 1. Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie

Financiën

	Bedragen x € 1.000						
	TB1	MJB 2024 - 2027				Doorkijk MJB	
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1 Financiële ontwikkelingen bestand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)							
1.1 Reclame-inkomsten	75 -75	155	155	155	155	155	155
1.2 Oploop Nieuw Beschut Werk (i.h.k.v. de Participatiewet)	-27	-124	-224	-297	-358	-409	-461
1.3 Opvang Oekraïnevluchtelingen i.h.k.v. de hotel- en accommodatieregeling (HAR) - Uitgaven	69 -69						
1.4 Vergoeding LIV	167	165					
1.5 Gevolgen van de verhoogde asielinstroom voor uitvoering Wet Inburgering		-258	-258				
1.6 Aanpassing hoogte geormerkte rijksvergoedingen 2024 OKE-regeling en regeling WEB - Uitgaven 2024 OKE-regeling en regeling WEB	697 -697						
1.7 Vooruitontvangen rijksbijdragen 2024 - Uitgaven 2024 Onderwijs	1.409 -1.409						

1.8 ESF project Re-integratie en arbeidsinpassing AMR ZHC 2020-2022	-248						
1.9 Kwijtschelding OZB (onderuitputting)	9	9	9	9	9	9	9
1.10 Kwijtschelding hondenbelasting (is vervallen)	41	37	37	37	37	37	37
1.11 Uitbreiding formatie Leerplicht en RMC Opslag overhead (opgenomen onder overhead)	-448	-472	-472	-472	-472	-472	-472
1.12 Voormalig 2B Home pand	-121						
2 Onvermijdelijke ontwikkelingen							
2.1 Permanente huisvesting basisschool De Vijf Pilaren					-310	-310	-310
2.2 Zonwering scholencomplex Spitsbergen			-10	-10	-10	-10	-10
2.3 Bijstandsuitkeringen (BUIG)							
- lasten	-1.600	-4.248	-4.248	-4.248	-4.248	-4.248	-4.248
- baten	2.700	5.348	5.348	5.348	5.348	5.348	5.348
3 Beleidswijzigingen: niet van toepassing							
TOTAAL SALDO PROGRAMMA	473	612	337	522	151	100	48

Toelichting financiën

Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)

1.1 Reclame-inkomsten

De gemeente kent verschillende soorten inkomsten vanuit reclame. Dit betreft reclame op masten, in lichtbakken aan lantaarnpalen, reclameframes, reclamevitines, billboards en driehoeksborden. In de programmabegroting is daarvoor jaarlijks een opbrengst opgenomen van circa € 476.000. In 2023/24 is een aanbestedingstraject geweest, waarbij partijen is gevraagd te bieden op de mogelijkheid om reclame aan te brengen op abri's en in reclamevitines. Het

contract gaat afhankelijk van de aansluiting op het elektriciteitsnet in de loop van 2024 in. De reclame-inkomsten zijn vanaf 2025 € 155.000 hoger. Voor de waarde van de bestaande vitrines wordt € 75.000 betaald. Dit wordt in rekening gebracht aan de nieuwe partij.

1.2 Oploop Nieuw Beschut Werk (i.h.k.v. de Participatiewet)

Beschut werk is bedoeld voor mensen die alleen in een zogenaamde beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden kunnen werken. De Rijksoverheid verplicht gemeenten om deze voorziening aan te bieden. Het aantal te realiseren plekken loopt jaarlijks op omdat beschut werk een voorziening is die in de plaats is gekomen voor de Sociale Werkvoorziening. Er kan geen nieuwe instroom meer plaatsvinden in de Sociale Werkvoorziening, maar wel in beschut werk. Het rijk stelt financiële middelen beschikbaar aan gemeenten om beschut werk te financieren. Dit gebeurt via de Integratie Uitkering Participatie (IUP) van het gemeentefonds. Deze uitkering loopt jaarlijks op met het aantal verplicht te realiseren plekken. Het voorstel is om jaarlijks meer geld voor beschut werk beschikbaar te stellen aan Werkbedrijf De Binnenbaan om daarmee het oplopend aantal plekken te financieren. De financiering zal plaatsvinden op basis van de werkelijke uitgaven en niet meer een onderdeel zijn van de lumpsumfinanciering van Werkbedrijf De Binnenbaan. Voor dekking van dit voorstel wordt een beroep gedaan op de oploop van middelen in de IUP waarmee in de begroting al rekening is gehouden. Daarnaast komen extra middelen beschikbaar want het rijk heeft aangekondigd extra te willen investeren in beschut werk en voegt daarom € 2.157 (prijzen 2023) toe per plek. Het is de verwachting dat deze bedragen worden verwerkt bij de eerste suppletoire begroting voor het gemeentefonds van 2024 en in de Meicirculaire 2024.

1.3 Opvang statushouders i.h.k.v. de hotel- en accommodatieregeling (HAR)

De gemeente Zoetermeer heeft in 2023 een taakstelling gekregen van de overheid om statushouders te huisvesten in de gemeente. Om hieraan te kunnen voldoen is een beroep gedaan op de hotel- en accommodatieregeling (HAR). Deze regeling is in het leven geroepen om de druk op de opvangcapaciteit van het COA te verkleinen. De regeling houdt in dat de gemeente middelen ontvangt voor de tijdelijke opvang van statushouders in bijvoorbeeld hotels, vakantiewoningen, of doorstroomlocaties. De gemeente heeft van deze regeling gebruik gemaakt en een groep statushouders opgevangen in een hotel. De kosten hiervan worden door het COA vergoed voor een periode van 6 maanden. Dit voorstel is dus budget neutraal. Na de periode van 6 maanden zijn de kosten van de opvang voor de gemeente Zoetermeer, maar de verwachting is dat de statushouders dan al regulier gehuisvest zijn.

1.4 Vergoeding LIV

Dit betreft een tegemoetkoming loonkosten oudere, jongere of gehandicapte werknemers (Lage Inkomens Voordeel) vanuit het rijk. De gemeente Zoetermeer ontvangt deze tegemoetkoming vanwege de medewerkers vanuit de Wet Sociale Werkvoorziening welke in dienst zijn bij de gemeente. De regeling wordt met ingang van 2025 afgeschaft, echter wordt in 2025 nog wel een baat verwacht over 2024.

1.5 Gevolgen van de verhoogde asielinstroom voor uitvoering Wet Inburgering

Het waarborgen van een effectief inburgeringsstelsel is een taak voor de gemeente Zoetermeer. Uit de miljoenennota van het rijk blijkt dat het budget voor inburgering in de komende jaren, tot en met 2026, incidenteel hoger zal zijn dan in voorgaande jaren. Het budget stijgt vanwege de verhoogde asielinstroom in de periode van 2022 tot en met 2025. De effecten van deze instroom werken ook door in latere jaren omdat inburgeringstrajecten gemiddeld 3 jaar duren. De toename van inburgeraars in 2023 en 2024 vereist extra inzet van personeel om de uitvoering van de Wet inburgering mogelijk te maken. Deze behoefte aan versterking zal ook in 2025 en 2026 voortduren. Daarom is een extra bedrag van € 257.000 nodig voor de uitvoeringskosten van de inburgeringswet in 2025 en 2026.

1.6 Aanpassen hoogte geormerkte rijksvergoedingen WEB en OKE-regelingen

De rijksvergoedingen 2024 op grond van de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) en de Wet op het primair onderwijs (Ontwikkelingskansen door

Kwaliteit en Educatie (OKE)) vallen respectievelijk € 277.028 en € 420.323 hoger uit dan nu is geraamd in de begroting 2024. Het zijn geormerkte rijksvergoedingen en dat betekent dat de bedragen uitgegeven moeten worden aan het doel waarvoor ze beschikbaar worden gesteld.

De WEB-middelen worden ingezet om iedere volwassen inwoner te kunnen laten beschikken over voldoende basisvaardigheden op het gebied van lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden, zodat hij of zij zelfstandig en actief deel kan nemen aan onze samenleving. De activiteiten staan onder andere in de notitie Aanpak laaggeletterdheid, Regioplan regio Zuid-Holland Centraal.

De aanpassing van de rijksvergoeding voor de OKE-regeling heeft betrekking op het onderdeel Rijksbijdrage voor Onderwijsachterstanden. Deze middelen worden ingezet om onderwijsachterstanden bij kinderen in de leeftijd van 2 tot 12 jaar te verminderen en te voorkomen, zodat zij zich zo optimaal mogelijk kunnen ontwikkelen.

1.7 Vooruit ontvangen bedragen Onderwijs

In de jaarrekening 2023 zijn de niet bestede middelen in 2023 voor een aantal onderwijsregelingen opgenomen als 'Vooruit ontvangen bedragen'. Deze middelen zijn hiermee beschikbaar gebleven om in 2024 uit kunnen geven. Het betreft de niet bestede middelen die de gemeente in 2023 heeft ontvangen op grond van de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB), de regelingen RMC, Kwalificatieplicht, Aanval op de Uitval, en On Stage en het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). In totaliteit nemen zowel de baten als de lasten hierdoor in 2024 met een bedrag van € 1.409.419 toe. De middelen worden met name ingezet om te voorkomen dat kinderen/jongeren uitvallen in het onderwijs. Het doel is dat kinderen/jongeren een startkwalificatie behalen en dat achterstanden, ontstaan door COVID-19, worden weggewerkt of beperkt.

1.8 ESF Project Re-integratie en arbeidsinpassing AMR ZHC 2020-2022

In het Tweede Tussenbericht van 2023 is een melding gedaan van een incidenteel voordeel van € 790.000 in het kader van de EU-subsidie ESF Re-integratie en Arbeidsinpassing Arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal. De ESF-inkomsten uit dit project blijken echter per saldo € 248.000 lager uit te vallen dan eerder werd gedacht. De reden hiervoor is dat bij een deel van de gedeclareerde trajecten het bleek te gaan om zorgtrajecten in plaats van toeleiding naar arbeid. Een deel van de kosten bleek daardoor achteraf niet declarabel.

1.9 Kwijtschelding OZB (onderuitputting)

In het kader van praktijkgericht begroten is te zien dat de kwijtschelding van de onroerendezaakbelasting (OZB) structureel € 9.000 lager ligt dan begroot.

1.10 Kwijtschelding hondenbelasting (is vervallen)

Met ingang van 2024 is de hondenbelasting afgeschaft. Daarmee vervalt ook de post kwijtschelding hondenbelasting.

1.11 Uitbreiding formatie leerplicht en RMC

De afgelopen jaren zijn de werkzaamheden en taken van de leerplichtambtenaren en RMC- casemanagers veranderd. Een 'eenvoudig' verzuim komt bijna niet meer voor. Het onderscheid tussen ongeoorloofd en geoorloofd verzuim is in de praktijk steeds moeilijker te maken. Het toenemende beroep dat op de leerplichtambtenaren en RMC-medewerkers wordt gedaan om te acteren in zorg- en thuiszitterscasuïstiek brengt ook complexere taken met zich mee. Deze taakgroei is zichtbaar in de benodigde tijd die de leerplichtambtenaren en RMC-casemanagers moeten besteden aan een melding. Leerplichtambtenaren konden steeds minder aanwezig zijn op de scholen, hierdoor is het toezicht op goede verzuimafspraken, registratie en meldgedrag afgenomen. De leerplichtambtenaren konden niet meer regelmatig deel uitmaken van de Zorg-advies-overleggen, zorgoverleggen met de leerlingen, thuiszittersoverleggen en er was geen ruimte voor werken aan preventie. Vanwege de benodigde acute acties (zie raadsmemo) is het team uitgebreid met vijf medewerkers. Deze inzet

is nodig om uitval op school eerder te signaleren en te voorkomen dat kinderen en jongeren in langdurige zorgtrajecten terecht komen en thuiszitters worden. Het structureel benodigde budget hiervoor bedraagt € 472.000 (inclusief indexering).

1.12 Voormalig 2B Home pand

Het voormalige 2BHome pand wordt overdag ingezet voor taalonderwijs aan statushouders. De gemeente ontvangt hiervoor een vergoeding, maar deze is niet voldoende om de in de begroting opgenomen huurinkomsten te dekken. Onderzocht wordt of het tekort terug te brengen door een deel van het pand in de avonden en de weekenden te verhuren voor vergaderingen, denksport en ontmoeten.

Onvermijdelijke ontwikkelingen

2.1 Permanente huisvesting basisschool De Vijf Pilaren

Voor permanente huisvesting van de nieuwe basisschool De Vijf Pilaren is een nieuw schoolgebouw nodig. Aangezien dit een nieuwe school is, zijn hiervoor extra middelen nodig in de meerjarenbegroting voor de lopende lasten en een investeringsbudget voor de bouw van de school. In 2025 is een voorbereidingskrediet nodig en het volledige investeringsbudget wordt vanaf 2026 aangewend. De exploitatielasten (m.n. de kapitaallasten) gaan een jaar na de oplevering lopen (dus vanaf 2028). Op basis van de verwachting dat deze school uiteindelijk een dubbelstroomsschool wordt, is het indicatieve investeringsbudget geraamd op € 8,4 mln. De structurele exploitatielasten (w.o. kapitaallasten, OZB, verzekeringen) worden geraamd op € 310.000.

2.2 Zonwering scholencomplex Spitsbergen

Omwille van een gezond binnenklimaat worden diverse maatregelen genomen door de schoolbesturen in het scholencomplex aan de Spitsbergen. De gemeente bekostigt hierbij de zonwering aan de zuidkant van het gebouw. Kosten van de investering bedragen € 135.000. De kapitaallasten bedragen € 10.000 per jaar.

2.3 Bijstandsuitkeringen (BUIG)

De gebundelde uitkering Participatiewet, ook wel genoemd de BUIG, betreft zes uitkeringen. Het grootste deel (90%) is bedoeld voor de financiering van uitkeringen algemene bijstand. Daarnaast worden - in volgorde van aflopende omvang - de volgende subsidies/uitkeringen gefinancierd:

- Loonkostensubsidies (LKS);
- Inkomensondersteuning arbeidsongeschikte werknemers (IOAW);
- Inkomensondersteuning arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAZ);
- Bijstandsverlening levensonderhoud zelfstandigen (Bbz);
- Uitkeringen voor Dak en thuislozen (budget gaat naar Den Haag als centrumgemeente).

De lasten zijn naar verwachting hoger in 2024 dan eerder begroot. Dit heeft diverse oorzaken. Allereerst het gerealiseerd aantal bijstandsuitkeringen in 2023. Vanwege de krappe arbeidsmarkt hielden we rekening met een daling van het aantal bijstandsuitkeringen, maar dat was te optimistisch ingeschat. Daarnaast was in 2023 sprake van een hogere instroom van statushouders dan verwacht. Het aantal bijstandsuitkeringen heeft zich in 2023 wel relatief gunstig ontwikkeld in vergelijking met andere gemeenten. Op basis van de realisaties 2023 is de verwachting voor 2024 bijgesteld. Verder is voor 2024 de verwachting dat het aantal uitkeringen stijgt vanwege de conjunctuur en rijksbeleid. Daar tegenover staat dat het rijk - als gevolg van deze ontwikkelingen -

het budget voor 2024 naar boven heeft bijgesteld. Ook de verdeling van het rijksbudget in 2024 pakt gunstiger uit. Per saldo zorgt dit naar verwachting voor een verbetering van het saldo met € 1,1 mln. (lasten - € 1,6 mln. en baten + € 2,7 mln.).

Beleidswijzigingen

Wijziging effectindicator

Voorstel is de effectindicator voor doelstelling 1.1 Bijdragen aan maatwerk in spelen en leren te vervangen:

- Laten vervallen: % VVE-kinderen dat een meer dan gemiddelde leerwinst boekt te vervangen door: De score van de gemiddelde ontwikkeling van de VVE-kinderen op de ontwikkelingsdoelen taal en rekenen. Vanaf 2025 wordt gewerkt met een nieuwe monitor. De nieuwe monitor geeft geen inzicht meer in het percentage behaalde leerwinst van VVE-kinderen met een onderwijsachterstand, maar maakt inzichtelijk of de gemiddelde ontwikkeling van de VVE-kinderen als groep leeftijdsadequaat is of niet. De streefwaarde kan pas worden bepaald na de nulmeting in 2025.

Afwijkingen investeringen en voorzieningen

Afwijking geïnvesteerde activa/voorzieningen	
Onderwerp	Toelichting onderwerp
Vorbereidingskrediet permanente huisvesting De Vijf Pilaren	Vanaf 2025 is een voorbereidingskrediet ad € 620.000 (8%) nodig voor de nieuwbouw.
Investering zonwering scholencomplex Spitsbergen.	Kosten van de investering bedragen € 135.000. De kapitaallasten bedragen € 10.000 per jaar vanaf 2026.

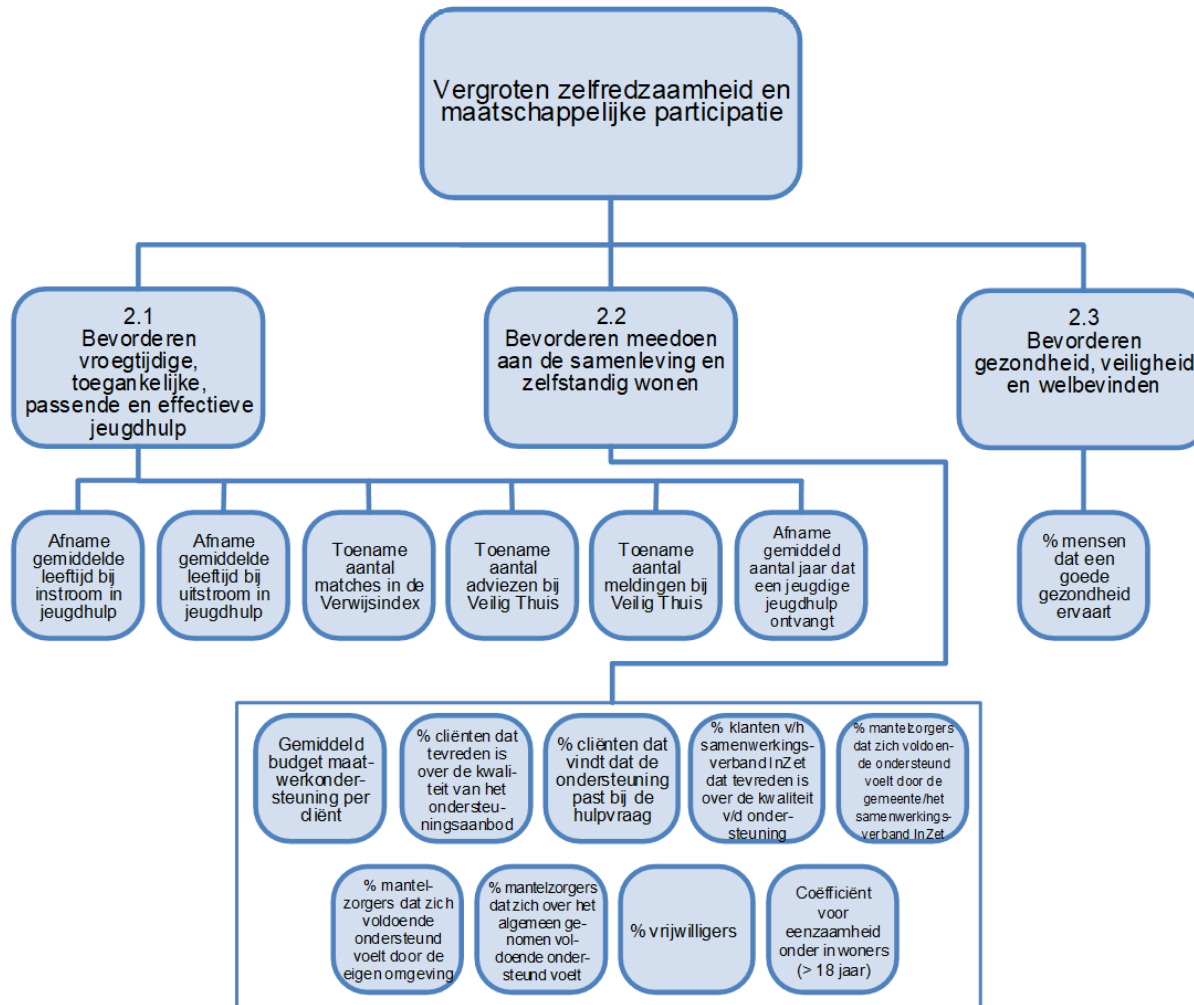
Technische begrotingswijzigingen

Technische begrotingswijzigingen	
College/Raad	Toelichting
College	€ 320.000 indexatie werkbedrijf De Binnenbaan gedekt vanuit overschot op de middelen bestemd voor de loonkosten van WSW'ers.

Risico's

Niet van toepassing.

Programma 2. Samen leven en ondersteunen

Financiën

	Bedragen x €1.000						
	TB1	MJB 2024 - 2027				Doorkijk MJB	
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1 Financiële ontwikkelingen bestand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)							
1.1 Aanpassing budget inZet - gedeeltelijke dekking: zie OAD	-1.674	-1.165	-462	-555	-555	-555	-555
1.2 Activiteiten Integraal Zorg Akkoord (IZA) - dekking: Specifieke uitkering Integraal Zorg Akkoord (IZA)	-6.725 6.725	-6.725 6.725	-6.725 6.725	0 0	0 0	0 0	0 0
1.3 Noodopvang ontheemde Oekraïners		pm	pm	pm	pm	pm	pm
1.4 Formatie Jeugd en Gezinshulp acute acties jeugdhulp en programma toekomstbestendige jeugdhulp		-489					
1.5 POH- Jeugd	-86	-86	-86	-86	-86	-86	-86
1.6 Preventieve inzet Schoolmaatschappelijk werk	-41	-80	-80	-80	-80	-80	-80
1.7 Jeugdgezondheidszorg (JGZ) Basispakket JGZ Vaccinatie - deels dekking via OAD	-120 -64	-192 -64	pm -64	pm -64	pm -64	pm -64	pm -64

1.8 Kinderopvang op sociaal medische indicaties - deels dekking via Ontwikkelingen kinderopvang (Programma 1)	-133 50	-133 50	-133 50	-133 50	-133 50	-133 50	-133 50
1.9 Veilig Thuis		-36	-36	-36	-36	-36	-36
1.10 Specialistische jeugdhulp - Prognose kostenontwikkeling jeugdhulp - Invullen Taakstelling € 7 mln. (2024) en Alternatief besparen beleids-, inkoop- en organisatiekader specialistische jeugdhulp - Friciekosten maatregelen besparingen	pm	-12.000 3.000 -500	-13.000 7.000 -500	-14.000 8.000 -500	-15.000 9.000	-16.000 10.000	-17.000 11.000
1.11 Toekomstbestendige uitvoering Jeugd en Gezinshulp (formatie)	-761		-319	-319	-319	-319	-319
1.12 Programmamanager Sociaal Innovatiefonds - dekking via project Positieve gezondheid en het huishouden	-60 180	-120					
2 Onvermijdelijke ontwikkelingen: niet van toepassing							
3 Beleidswijzigingen							
3.1 Verbeteren dienstverlening Zorg (berichtenverkeer) - dekking afroming Wmo budget	-29 29	-61 61	-61 61	-61 61	-61 61	-61 61	-61 61
TOTAAL SALDO PROGRAMMA	-2.709	-11.815	-7.630	-7.723	-7.223	-7.223	-7.223

Toelichting financiën

Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)

1.1 Aanpassing budget inZet

Onderzoeksbureau HHM heeft in opdracht van de gemeente en inZet onderzoek gedaan naar de opdracht van de gebiedsgerichte ondersteuning die door inZet uitgevoerd wordt en wat een passend budget is voor die opdracht. HHM heeft daarbij rekening gehouden met de opdracht aan inZet om het ondersteuningsaanbod te transformeren, de opbouw van het budget en de factoren die van invloed zijn op zowel de opdracht als het budget. HHM heeft in dat verband ook een rekenmodel ontwikkeld. De raad is hierover geïnformeerd via het raadsmemo Onderzoek passend budget voor inZet.

Het onderzoeksrapport en rekenmodel laten zien dat er grond is de bijdrage aan inZet aan te passen. Vanaf 2026 neemt de jaarlijkse bijdrage structureel met ongeveer € 555.000 toe. Deze aanpassing heeft betrekking op de verwachte autonome ontwikkeling van inwoners van Zoetermeer, waardoor de ondersteuningsbehoefte toeneemt. Voor deze toename wordt een beroep gedaan op de Stelpost Vergrijzing Wmo op OAD.

In 2024 en 2025 is de bijdrage hoger, in belangrijke mate vanwege ontwikkelkosten en vanwege het feit dat de transformatie van het ondersteuningsaanbod nog op gang moet komen. Hiervoor wordt gedeeltelijk een beroep gedaan op de Stelpost Vergrijzing Wmo en gedeeltelijk op het begrotingsaldo.

1.2 Uitvoeringsplan en specifieke uitkering Integraal Zorg Akkoord (IZA)

Het IZA heeft als doel de zorg voor de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. In het IZA zijn afspraken gemaakt over de versterking van de samenwerking tussen het gemeentelijk sociaal domein en het medisch domein. Gemeenten en de marktleider zorgverzekeraar in de regio, CZ, faciliteren gezamenlijk de samenwerking in de regio. In een regiobeeld maken partijen inzichtelijk waar de grootste opgaven liggen. Op basis van dat regiobeeld is een regioplan opgeleverd waarin afspraken zijn gemaakt over uit te voeren activiteiten om de doelstellingen te behalen. Voor regio Haaglanden (Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Rijswijk, Wassenaar en Zoetermeer) is voor 2024 een bedrag van € 6.724.900 beschikbaar om bij te dragen aan het verwezenlijken van de doelen van het IZA.

1.3 Noodopvang ontheemde Oekraïners

De gemeente vangt vluchtelingen uit de Oekraïne op. In de begroting is hiervoor een voordeel van € 3,85 mln. opgenomen. Het rijk heeft de normvergoeding met ingang van 1/1/2024 bijgesteld van € 83 per dag naar € 61. Doordat de capaciteit van de bestaande huisvesting is uitgebreid, heeft de daling van de normvergoeding beperkt invloed op de exploitatie en behoeft de begroting niet te worden bijgesteld. Omdat het nog onduidelijk is hoe de opvang in 2025 en verder er uitziet, is een 'pm -post' opgenomen. In de risicoparagraaf zijn twee risico's beschreven.

1.4 Formatie Jeugd en Gezinshulp acute acties jeugdhulp en programma Toekomstbestendige jeugdhulp

De in 2023 opgestarte acute acties jeugdhulp vragen ook capaciteit van de medewerkers van Jeugd- en Gezinshulp. De acties worden in 2024 en 2025 opgevolgd door besparingsmaatregelen. De bekostiging van de eerder ingezette medewerkers was nog niet begroot, maar is wel noodzakelijk om de besparingsmaatregelen te kunnen blijven uitvoeren. Daarnaast zijn medewerkers van Jeugd- en Gezinshulp betrokken bij de uitvoering van de diverse projecten onder het programma Toekomstbestendige jeugdhulp. De extra activiteiten en inzet leiden tot een benodigd incidenteel budget van € 489.000.

1.5 POH-Jeugd

Sinds een aantal jaar zijn praktijkondersteuners huisarts jeugd (POH-Jeugd) werkzaam bij de huisartsenpraktijken in Zoetermeer. De inzet van de POH-Jeugd is erop gericht om jeugdigen kortdurend te begeleiden en eventueel door te verwijzen naar specialistische jeugdhulp. De bedoeling van de kortdurende begeleiding is dat deze verwijzing zoveel mogelijk kan worden voorkomen. In de praktijk vergt de verwijzrol van de POH-jeugd echter steeds meer aandacht en tijd en dit gaat ten koste van het bieden van lichte begeleiding aan jeugdigen. Vijftwintig procent van de formatie voor POH-Jeugd wordt bekostigd door de zorgverzekeraar. In 2023 werd, om de druk op de huisartspraktijken te verlichten, tijdelijk aanvullend op de structurele formatie van 6 fte nog 1 fte extra ingezet. Ook in 2024 is deze extra formatie benodigd, zodat er meer ruimte is voor de kortdurende begeleiding. Doordat structurele financiering hiervoor nog niet is gerealiseerd, ontstaat een nadeel van € 86.000. Uitbreiding van het aantal fte vraagt een structurele verhoging van het budget voor de POH-Jeugd met € 86.000.

1.6 Preventieve inzet schoolmaatschappelijk werk

Er is structureel aanvullende inzet van het schoolmaatschappelijk werk nodig op het primair en voortgezet onderwijs om bij signalen van beginnende problematiek ondersteuning te bieden. In de afgelopen jaren zijn er vanuit tijdelijke middelen positieve ervaringen opgedaan met groepsinterventies en lichte ambulante gezinsbegeleiding door het schoolmaatschappelijk werk. Ouders zien het schoolmaatschappelijk werk als onderdeel van het schoolteam, waardoor het aanbod laagdrempelig is. De groepsinterventies richten zich op het verbeteren van het sociaal-emotioneel welzijn van leerlingen. Door de training in groepsverband aan te bieden, kunnen meer leerlingen worden bereikt en is minder inzet van individuele specialistische jeugdhulp nodig. Daarnaast wordt sinds 2022 ervaring opgedaan met het bieden van laagdrempelige ambulante begeleiding in de thuissituatie door schoolmaatschappelijk werkers. Het gaat dan om preventieve begeleiding (Preventie+) voor het hele gezin ter voorkoming van de inzet van specialistische jeugdhulp.

De ervaringen met beide interventies zijn positief en daarom gecontinueerd in 2024. Doordat de tijdelijke middelen niet meer beschikbaar zijn voor 2024 en er nog geen structurele financiering voor deze interventies is gerealiseerd, leidt dit tot een nadeel van € 80.000 voor 2025 en de jaren erna. Voor 2024 kan een deel worden opgevangen binnen het huidige budget.

1.7 Jeugdgezondheidszorg (JGZ)

Op medewerkers in de jeugdgezondheidszorg is de CAO Verpleeg-, Verzorgingstehuizen en Thuiszorg (CAO-VVT) van toepassing. De subsidie aan Stichting Jeugdgezondheidszorg Zuid-Holland West valt hoger uit, omdat de stichting als gevolg van CAO-afspraken te maken heeft met gestegen loonkosten in 2024. De stijging is hoger dan de gemeentelijke indexatie die op de subsidies is toegepast. Het betreft een nadeel van € 120.000 in 2024.

De in de CAO-VVT gemaakte afspraken over de loonontwikkeling hebben ook gevolgen voor de Stichting Jeugdgezondheidszorg Zuid-Holland West in 2025. De verwachting is dat de loonstijging niet zelfstandig op te vangen is door de Stichting Jeugdgezondheidszorg Zuid-Holland West en dat gemeenten een hogere bijdrage moeten betalen voor het leveren van het basistakenpakket (de te betalen bijdrage per kind wordt extra verhoogd). Naast de indexatie zoals afgesproken in het convenant is voor 2025 een aanvullend bedrag van € 192.000 nodig. Voor 2026 en de jaren erna is het op dit moment nog niet duidelijk wat de impact zal zijn.

Daarnaast worden er vanaf 2024 jaarlijks € 64.000 extra kosten gemaakt voor het geven van een HPV vaccinatie en een kinkhoestvaccinatie aan zwangere vrouwen. Deze kosten worden gedekt uit de middelen die gemeente krijgt vanuit het gemeentefonds voor vaccinaties.

1.8 Kinderopvang op sociaal-medische indicatie

Kinderopvang op sociaal-medische indicatie is gewone kinderopvang, die geïndiceerd wordt door Jeugd en Gezinshulp (JGH). In de thuissituatie is het voor deze kinderen niet mogelijk om zich voldoende te ontwikkelen vanwege medische of sociale omstandigheden binnen het gezin. Kinderopvang op sociaal

medische indicatie is preventief en draagt bij aan de ontwikkelkansen van kinderen en biedt ondersteuning aan gezinnen. Het betreft ouders die niet in aanmerking komen voor kinderopvangtoeslag. Ouders betalen een inkomensafhankelijke ouderbijdrage. Het gemeentelijke budget is onvoldoende om de noodzakelijke plaatsingen te betalen. Dit heeft een aantal redenen:

- de prijzen van de kinderopvangplaatsen zijn de afgelopen jaren harder gestegen (25-30%), dan de indexering van het gemeentelijke budget (rond de 2%);
- het betreft een open einderegeling. Als door JGH geconstateerd wordt dat voor de ontwikkeling van een kind voor een bepaalde periode een plaats in de kinderopvang noodzakelijk is, dan moet dat gebeuren en dus ook betaald worden;
- er zijn minder kinderen die een smi-plaats krijgen (137 in 2023 t.o.v. 189 in 2019), maar gemiddeld is de periode langer, waardoor de kosten voor de gemeente stijgen.

Om kinderopvang op sociaal-medische indicatie te kunnen blijven uitvoeren is een verhoging van het jaarlijkse budget van € 133.000 nodig.

1.9 Veilig Thuis

De deelnemersbijdrage voor de GR GGD en Veilig Thuis Haaglanden is voor het onderdeel Veilig Thuis begroot op € 1.406.000. De indexatie voor 2025 bedraagt 2%. Inclusief deze indexatie is er sprake van een tekort van € 33.000 op de deelnemersbijdrage.

1.10 Specialistische jeugdhulp

Eind 2023 heeft de raad het budget op programma 2 verhoogd voor 2024. Daarbij is een taakstelling van € 7 mln. opgelegd op de kosten voor jeugdhulp. Op het moment van schrijven is het nog heel moeilijk om een prognose te geven van de kostenontwikkeling voor 2024. De omvang van de kostenstijging in 2023 en de dynamiek in het jeugd domein maken echter dat het realiseren van de taakstelling voor de begroting van 2024 en verlaging van de kosten voor jeugdzorg op langere termijn zeer uitdagend en complex is. Door het uitvoeren van maatregelen, zoals onder meer benoemd in het raadsmemo Afronden acute acties jeugdhulp, wordt geprobeerd om de kostenontwikkeling te beïnvloeden. De ervaring leert dat maatregelen doorlooptijd nodig hebben; het effect is niet meteen merkbaar en of meetbaar en houdt geen gelijke tred met het tempo waarin de kosten zich ontwikkelen. Binnen het huidige beleids-, inkoop- en organisatiekader is de verwachting dat het realiseren van een besparing van € 7 mln. binnen één jaar niet mogelijk is. Vanuit het project Hervorming Specialistische Jeugdhulp (onderdeel van het programma Toekomstbestendige Jeugdhulp) wordt inhoud gegeven aan een alternatief beleids-, inkoop- en organisatiekader dat in 2026/2027 geïmplementeerd kan worden. Deze implementatie gaat gepaard met frictiekosten.

1.11 Formatie Jeugd- en Gezinshulp

Jeugd- en Gezinshulp (JGH) is onderdeel van het Sociaal Domein. JGH richt zich op de meest complexe gezinssituaties in Zoetermeer waarbij een veilige ontwikkeling van het kind in het geding is. Zij voeren (onder andere) beoordelingen uit om de noodzaak voor jeugdhulp te kunnen bepalen en voeren langdurige casusregie. Binnen JGH is er, kijkend naar de afgelopen jaren, sprake van een structurele toename van de instroom. Hierdoor bleek structurele uitbreiding van JGH noodzakelijk en is in de kalenderjaren 2022 en 2023 een formatie-uitbreiding gevraagd. Mede vanwege het onderzoek van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, waarin zij concludeerden dat de wachttijd onacceptabel, schrijnend en schokkend was, is de formatie uitgebreid. Hierbij is als doel meegegeven om kritisch te blijven onderzoeken of JGH op termijn zou kunnen afschalen in formatie, ook door middel van procesoptimalisatie, waar JGH momenteel druk mee bezig is.

Kijkend naar de huidige situatie, is afschaling (nog) niet mogelijk. Verlaging van de capaciteit vanaf 2026 (en verder) met 3,2 fte wordt niet realistisch geacht. In financiële zin betekent dit dat de personeelskosten (exclusief overhead) met € 319.000 toenemen. In 2024 is ook extra formatie nodig om op het gewenste uitvoeringscapaciteit te komen en de nieuwe voorstellen in het kader van de bezuinigingen op jeugdhulp adequaat op te kunnen pakken. De kosten die hiermee gemoeid zijn, bedragen € 761.000.

1.12 Programmamanager Sociaal Innovatiefonds (SIF)

De inzet van de programmamanager SIF is langer benodigd voor het verder brengen van het programma zoals in het programmaplan is opgesteld. Daarnaast lopen er projecten door tot eind 2025. Middelen voor de inzet van de programmamanager zijn voor twee jaar beschikbaar gesteld en zijn toereikend tot half 2024. Tot eind 2025 is voor de inzet van de programmamanager € 180.000 nodig. De dekking kan via de onderuitputting van project Positieve gezondheid en het huishouden, dat dit jaar wordt overgedragen aan de lijn. Een en ander is dus budgettair neutraal.

Onvermijdelijke ontwikkelingen

Niet van toepassing.

Beleidswijzigingen

Bevorderen meedoen aan de samenleving en zelfstandig wonen

Positieve gezondheid in het huishouden

Voor een gezonde stad is het nodig om niet te denken vanuit het beter worden, maar vanuit het beter zijn. Volgens het gedachtegoed van Positieve Gezondheid zijn inwoners met meer zelfregie tevredener over hun kwaliteit van leven en hebben minder ondersteuning nodig. Daarom wil het college in 2025 en verder de huishoudelijke ondersteuning anders regelen in Zoetermeer. We willen ons richten op wat inwoners, ondanks eventuele beperkingen, wél kunnen in plaats van niet meer kunnen. Het beoogde resultaat is dat meer inwoners zich gezond en vitaal voelen en huishoudelijke taken langer zelfstandig kunnen doen. Het uitgangspunt is om huishoudelijke ondersteuning vorm te gaan geven volgens deze impactcriteria:

- meer inwoners hebben regie over hun huishouden en kunnen huishoudelijke taken zelf uitvoeren;
- minder inwoners doen langdurig beroep op huishoudelijke ondersteuning vanuit de Wmo;
- voor inwoners die het echt nodig hebben, blijft huishoudelijke ondersteuning vanuit de Wmo beschikbaar.

Per 1 november 2025 dient een nieuwe raamovereenkomst met aanbieders in te gaan voor de huishoudelijke ondersteuning. Hiervoor moet een inkooptraject worden uitgevoerd. Maar eerst moet door de raad een nieuw beleidskader worden vastgesteld. Bij positieve besluitvorming gaan de bovengenoemde impactcriteria de basis vormen voor de opdracht voor huishoudelijke ondersteuning vanaf 1 november 2025.

Bevorderen gezondheid, veiligheid en welbevinden

Integraal werken aan een gezonde stad

In het najaar 2023 is het plan Integraal werken aan een gezonde stad vastgesteld. Het plan van aanpak gaat over sport en bewegen, preventie en het versterken van de sociale basis van Zoetermeerders. In het verlengde van dit plan gaat het college in 2024 een beleidsprogramma 'De gezonde stad' inrichten. Zoetermeer 2040 heeft de ambitie om de gezondheid van inwoners van Zoetermeer centraal te stellen. Met de inwerkingstelling van de

Omgevingswet is inmiddels ook landelijk vastgelegd dat een gezonde leefomgeving leidend moet zijn in alle ontwerpprincipes en besluiten die genomen worden. Met het plan 'Integraal werken aan een gezonde stad' is de ambitie uitgewerkt om de verschillende gemeentelijke domeinen met elkaar te verbinden. In het beleidsprogramma 'De gezonde stad' wordt uitgewerkt wat er nodig is om de ambities waar te maken en om over verschillende domeinen heen goed samen te werken en in samenhang te gaan sturen.

3.1 Verbeteren dienstverlening Zorg (berichtenverkeer)

Om de administratieve afwikkeling met de zorgaanbieders sneller te laten lopen, zal het gebruik van het berichtenverkeer geïntensiveerd worden. Om dit mogelijk te maken is extra inzet van 0,6 fte extra door een specialist berichtenverkeer. Dit gezien de huidige taken die er nu liggen niet op te vangen binnen bestaande capaciteit. Het invoeren van het berichtenverkeer is belangrijk voor continuïteit van de dienstverlening en het kunnen optimaliseren van processen. De specialist berichtenverkeer is cruciaal voor verwerken van de declaraties van aanbieders. Het is de wens om steeds meer producten aan te laten sluiten op landelijke ontwikkelingen. De kosten die hiermee gemoeid zijn bedragen circa € 61.000. Dekking vindt plaats via het Wmo budget.

Aanpassen effect- en prestatie-indicatoren doelstelling 2.1 Bevorderen vroegtijdige, toegankelijke, passende en effectieve jeugdhulp
Een aantal van de huidige effect- en prestatie-indicatoren behoeft herziening. Daarom worden onderstaande wijzigingen voorgesteld.

Effectindicatoren

De volgende effectindicatoren te laten vervallen:

- Vroegtijdig signaleren: Afname gemiddelde leeftijd bij instroom in jeugdhulp;
- Vroegtijdig signaleren: Afname gemiddelde leeftijd bij uitstroom in jeugdhulp;
- Vroegtijdig signaleren: Toename aantal matches in de Verwijsindex;
- Toename aantal adviezen bij Veilig Thuis;
- Toename aantal meldingen bij Veilig Thuis;
- Efficiënte doorlooptijd: Afname gemiddeld aantal jaar dat een jeugdige jeugdhulp ontvangt.

En te wijzigen in:

- Aantal unieke jeugdigen 0-23 jaar dat in het betreffende jaar een vorm van specialistische jeugdhulp ontvangt;
- Aantal unieke jeugdigen dat instroomt in de specialistische jeugdhulp;
- Aantal unieke jeugdigen dat uitstroomt uit de specialistische jeugdhulp;
- Percentage jeugdigen dat drie jaar aaneengesloten of langer een vorm van specialistische jeugdhulp ontvangt;
- Aantal meldingen bij Veilig Thuis.

Prestatie-indicatoren

De volgende prestatie-indicator te laten vervallen:

- Aantal unieke jeugdigen 0-23 jaar dat niet vrij toegankelijke jeugdhulp ontvangt.

Aanpassen effect- en prestatie-indicatoren doelstelling 2.2 Bevorderen meedoen aan de samenleving en zelfstandig wonen

Een aantal van de huidige effect- en prestatie-indicatoren is niet meer (goed) te meten. Daarom worden onderstaande wijzigingen voorgesteld.

Effectindicatoren

De volgende effectindicatoren te laten vervallen:

- % Mantelzorgers dat zich voldoende ondersteund voelt door de gemeente/het samenwerkingsverband;
- % Mantelzorgers dat zich voldoende ondersteund voelt door de eigen omgeving;
- % Mantelzorgers dat zich over het algemeen genomen voldoende ondersteund voelt.

En te wijzigen in:

- % Mantelzorgers dat (zeer) tevreden is over de kwaliteit van de mantelzorgondersteuning van inZet.

Prestatie-indicatoren

De volgende prestatie-indicatoren te laten vervallen:

- Aantal multiprobleem-huishoudens waar zorgcoördinatie is geweest;
- Aantal unieke klanten van het samenwerkingsverband inZet;
- % Klanten van het samenwerkingsverband inZet in cliëntprofiel 'begeleiding' dat (ook) gebruik maakt van groepsaanbod

En te wijzigen in:

- Aantal complexe casussen waarbij procescoördinatie is ingezet;
- % Cliënten van inZet dat beweegt van een zwaar cliëntprofiel naar een licht cliëntprofiel;
- % Cliënten van inZet dat (ook) gebruik maakt van groepsaanbod.

Afwijkingen investeringen en voorzieningen

Niet van toepassing.

Technische begrotingswijzigingen

Niet van toepassing.

Risico's

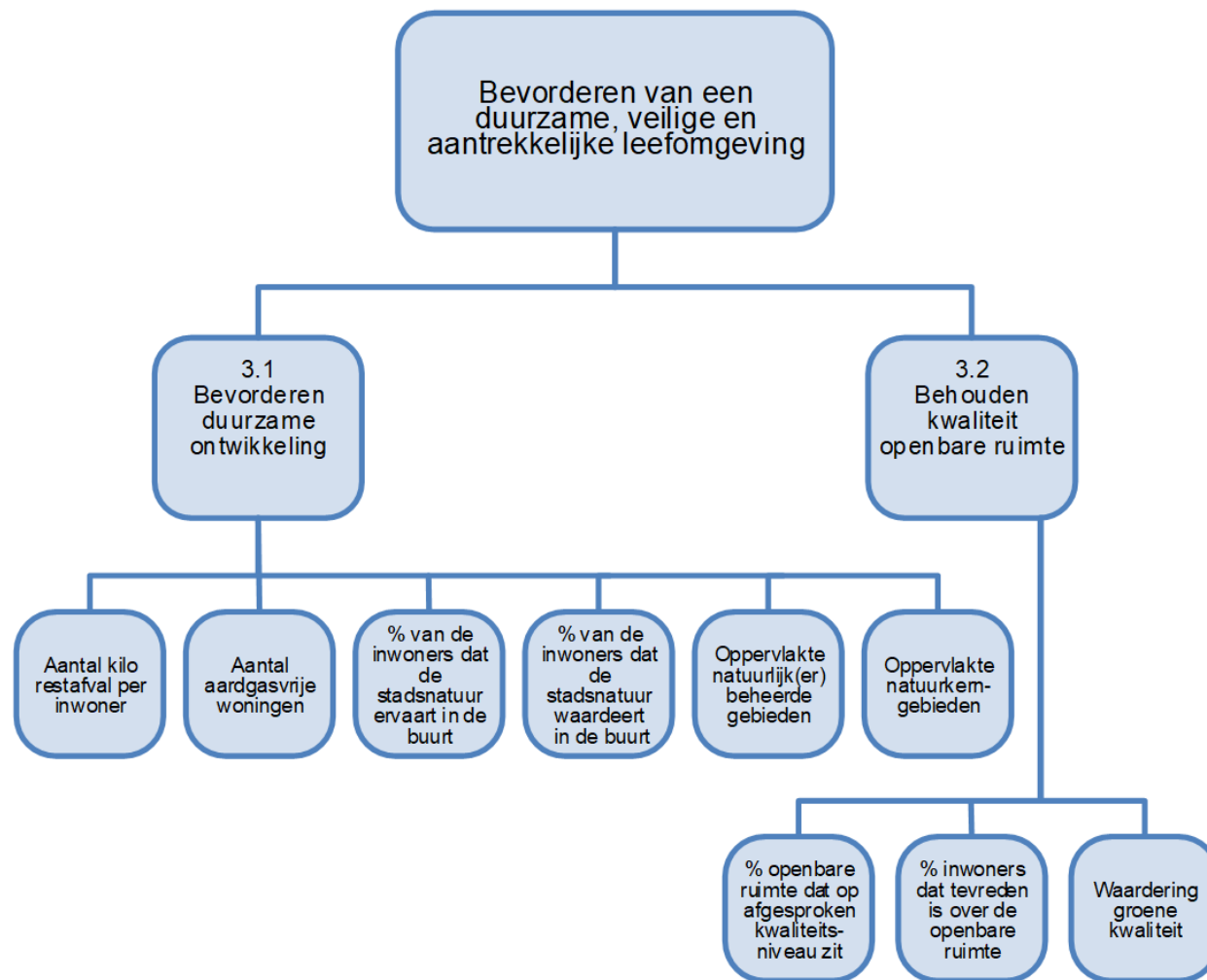
Duur opvang ontheemden Oekraïne

Het is nog onbekend in welke vorm en hoe lang de vergoeding van het rijk in de huidige vorm plaatsvindt. De bekostigingsregeling beëindigt in maart 2025. Met de indiening Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne heeft het rijk het voornemen om de vergoeding te continueren, maar spant zich ook in om de opvang op termijn weer door het COA te laten verrichten. De Adviesraad Migratie heeft aangegeven dat het vanuit gelijkheidsbeginsel onwenselijk is, dat er voor langdurige opvang verschillende regimes zijn. De inschatting is dat dit in de loop van 2025/2026 gebeurt. De verwachting is dat het rijk uiteindelijk besluit de tijdelijke wet in te trekken en de ontheemden de positie van statushouders geeft. Dan wijzigt de vergoeding die de gemeente nu ontvangt. Het is onzeker in welke vorm en op welke wijze de vergoeding na maart 2025 wordt voortgezet. Het lijkt wel zeker dat ook in 2025 nog opvang nodig is. De tendens is ook dat er sprake is van een verdere toestroom van ontheemden en dat de behoefte aan opvang (en daarmee de kosten) toeneemt.

Positieve gezondheid in het huishouden

Het kost tijd om inwoners en aanbieders te laten wennen aan de nieuwe visie op huishoudelijke ondersteuning. Het college houdt er rekening mee dat we vanaf de start niet iedereen op de nieuwe manier kunnen helpen. Inwoners verwachten momenteel nog de huidige manier van huishoudelijke ondersteuning en aanbieders zijn erop ingesteld om dat te leveren. Aanbieders moeten de komende periode nieuwe dienstverlening ontwikkelen en het is een risico dat de nieuwe manier van ondersteuning nog niet op grote schaal kan worden geleverd vanaf 1 november 2025. Tevens is het een financieel risico dat de ondersteuning volgens de nieuwe visie duurder uitvalt dan de huidige ondersteuning.

Programma 3. Leefbaarheid, duurzaam en groen

Financiën

	Bedragen x €1.000						
	TB1	MJB 2024 - 2027				Doorkijk MJB	
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1 Financiële ontwikkelingen bestand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)							
1.1 Gegevens- en informatiebeheer	-37	-178	-178	-178	-178	-178	-178
1.2 Stadsecologie	-100	-105	-105	-105	-105	-105	-105
1.3 Herfasering Coornherthove 2025 Indexering en VTA van 15 naar 20%	797 -107	-797					
1.4 Voorziening Tunnelbak Europaweg Indexering naar prijspeil 2024	-98						
1.5 Assetmanagement openbare ruimte	-406	-735	-500	-500	-500	-500	-500
2 Onvermijdelijke ontwikkelingen							
2.1 Exploitatie bewaakte fietsenstallingen	-400	-408	-408	-408	-408	-408	-408
2.2 Nota Onderhoud openbare ruimte (NOOR)	-16	-3	40	-300	-605	-868	-1.825
2.3 Verhoging VTA (Voorbereiding, Toezicht en Administratie) norm NOOR van 15% naar 20%	-555	-537	-542	-548	-553	-559	-610
2.4 Aanbesteding parkeerbeheer	100	102	102	102	102	102	102

2.5 Implementatie gedragscode soortbescherming		pm	pm	pm	pm	pm	pm
2.6 Aanvullende prijsindex t.o.v. begroting	-2.000	-2.100	-2.100	-2.100	-2.100	-2.100	-2.100
3 Beleidswijzigingen							
3.1 Bomenbeleid		pm	pm	pm	pm	pm	pm
3.2 Programma Buitenruimte			pm	pm	pm	pm	pm
3.3 Uitvoering Klimaatadaptatie strategie (Meer schaduw in de wijken)		-133	-133	-133	-133	-133	-133
3.4 Schoon is gewoon - dekking SUP	-540 540	-540 540					
3.5 Uitbreiding wagenpark	-7	-14	-14	-14	-14	-14	-14
3.6 Extra kosten vervoer en opvang van hulpbehoevende dieren	pm	pm	pm	pm	pm	pm	pm
3.7 Besteding duurzaamheidsfonds - dekking reserve		-150 150	-330 330	-250 250			
TOTAAL SALDO PROGRAMMA	-2.829	-4.908	-3.838	-4.184	-4.494	-4.763	-5.771

Toelichting financiën

Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)

1.1 Gegevens- en informatiebeheer

De gegevens in de basisregistratie grootschalige topografie (BGT), het beheersysteem en in aanpalende systemen zijn essentieel voor alle stappen in het beheer. Het aantal wijzigingen in gegevens neemt enorm toe door binnenstedelijk bouwen, reconstructies, toevoegen en verwijderen van assets. Dit is niet meer uitvoerbaar binnen de huidige capaciteit. Uitbreiding is nodig om aan de wettelijke verplichting te voldoen van goede en actuele gegevens en de controle hierop te waarborgen. De ervaring leert dat het gebruik van meer data meer kosten met zich mee brengt. In 2023 en 2024 is er tijdelijk budget toegekend voor data en software. Het bedrag is structureel nodig.

1.2 Stadsecologie

Op stadsecologie zit al enkele jaren een overschrijding van circa € 100.000. Het gaat hierbij om een toename van vraagstukken vanuit de nieuwe wetgeving zoals de Omgevingswet en het opstellen van daarbij behorende producten:

- Omgevingsplan
- Wettelijke vereisten bij bouw en verbouw (energietransitie, isolatie)
- Soorten Management Plan en gedragscode (voor de soortenbescherming)
- Toetsing van het onderdeel natuurbescherming binnen de Omgevingswet bij vergunningverlening.

1.3 Herfasering uitvoering Grootonderhoud/vervangingen Coornherthove

In het Tweede Tussenbericht 2023 is melding gemaakt van de uitvoering van groot onderhoud/vervangingen Coornherthove, maar de uitvoering verschuift naar 2025. Daarnaast is het bedrag in de begroting niet geïndexeerd naar prijspeil 2024 en 2025. Ook is de aanpassing van de Voorbereiding, Toezicht en Administratie (VTA) norm van 15% naar 20% (zie ook onderdeel 2.4) voor deze incidentele post hier opgenomen.

1.4 Indexering uitvoering Groot onderhoud Tunnelbak Europaweg

In het Tweede Tussenbericht 2023 is een voorziening gevormd voor groot onderhoud aan de tunnelbak Europaweg. Naast de constructieve aanpassingen is ook groot onderhoud aan de weg nodig. De voorbereiding en uitvoering van deze werkzaamheden is samengevoegd voor efficiency en minder verkeersoverlast. De uitvoering van de werkzaamheden is in 2025. Het bedrag in de voorziening is gebaseerd op prijspeil 2023. Vanwege de latere uitvoering is de voorziening qua prijspeil niet toereikend en is aanvulling nodig met € 98.000 (prijspeil 2024). De prijsindexatie naar 2025 verloopt via de programmabegroting.

1.5 Assetmanagement openbare ruimte

De raad heeft bij de evaluatie over de Mandelabrug het college de opdracht gegeven het assetmanagement in de gemeente de komende jaren te ontwikkelen. Voor 2024 ligt de focus op het opstellen van beheerplannen per kapitaalgoed, een strategisch beheerplan openbare ruimte en het organiseren van voldoende kennis, onder andere op het gebied van civieltechnische kunstwerken, groen/bomen en wegen. Om deze plannen op te zetten en vervolg te geven aan de hieruit komende ontwikkelagenda's is budget nodig voor extra capaciteit en ondersteuning. In het 4e kwartaal komen wij met een plan van aanpak voor het verder implementeren van assetmanagement binnen Stadsbeheer.

Onvermijdelijke ontwikkelingen

2.1 Exploitatie bewaakte fietsstallingen

De aanbesteding van de exploitatie fietsstallingen voor de periode 2024/2025 met de optie om deze driemaal met twee jaar te verlengen is € 400.000 hoger dan het beschikbare budget.

2.2 Nota onderhoud openbare ruimte (NOOR)

De NOOR is vastgesteld voor de periode 2023-2026 met een financiële doorkijk tot 2064. De NOOR wordt om de vier jaar geactualiseerd. Vooruitlopend op de vaststelling van een nieuwe NOOR houden wij voor 2027-2030 de geraamde bedragen vanuit de huidige NOOR aan (aangepast naar huidige prijspeil).

Deze hogere kosten worden voor een groot deel gedekt uit de gereserveerde budgetten voor de groei van de stad.

2.3 Verhoging VTA (Voorbereiding, Toezicht en Administratie) norm NOOR van 15% naar 20%

De VTA norm van 15% die is meegenomen in de NOOR is niet toereikend. Op basis van de realisatie van de afgelopen twee jaar en de verwachtingen voor de toekomst is een verhoging nodig naar 20%. De hogere kosten komen onder andere door de extra werkzaamheden vanuit het nieuwe participatiebeleid, krapte op de arbeidsmarkt waardoor meer inhuur plaatsvindt en complexer werk door binnenstedelijke bouwactiviteiten.

2.4 Parkeerbeheer

De aanbesteding van betaald parkeren voor de periode 2024-2028 met driemaal de mogelijkheid om met één jaar te verlengen is € 100.000 lager dan het begrote budget.

2.5 Implementatie gedragscode soortbescherming

De nieuwe gedragscode soortbescherming gemeenten legt strengere eisen op dan de vorige gedragscode. Om met deze gedragscode te mogen werken is actualisatie en invoeren van natuurbeleid noodzakelijk. Zonder een gedragscode moeten we voor elke activiteiten waarbij beschermde soorten, ondanks alle voorzorgsmaatregelen, risico lopen, een ontheffing aanvragen. Dit is duurder dan het implementeren van de gedragscode.

2.6 Aanvullende prijsindex t.o.v. begroting

De intern toegepaste indexering van de budgetten komt niet overeen met de ontwikkelingen in de markt voor de volgende onderdelen:

- **Energielasten Openbare verlichting (€ 300.000)**
Het verbruik van de openbare verlichting is door het omvormen naar Led de afgelopen jaren omlaaggegaan. Door de blijvend hoge prijzen voor elektra en een forse verhoging van het vastrecht zijn de begrote energielasten onvoldoende.
- **Dagelijks onderhoud en beheer (€ 1.000.000)**
De in de contracten afgesproken index (prognose) over de periode 2022-2024 is 20,7%. De indexering in de begroting is 15,4%, per saldo is circa 5% aanvullende indexering nodig.
- **Grootonderhoud en vervangingen (2024 € 700.000; 2025-2029 € 800.000)**
Voor deze activiteiten is de Grond-, Weg- en Waterbouwindexering leidend. Deze index is voor de periode 2022- 2024 (2024 prognose) gemiddeld 23,7%. In de begroting is voor deze activiteiten een indexering van 13,7% toegepast. Om de projecten uit te voeren, is een minimale structurele aanvullende prijsindex nodig van 6% in 2024 en 7% vanaf 2025.

Beleidswijzigingen

3.1 Bomenbeleid

In het coalitieakkoord is opgenomen dat inwoners meer invloed krijgen wanneer zij overlast ervaren door bomen. In 2024 komt er een raadsvoorstel.

3.2 Programma Buitenruimte

De vraag voor de buitenruimte verandert. Wij staan voor grote opgaven, onder andere rond gezondheid, woon- en werkomgeving, mobiliteit, klimaat en energietransitie. Deze opgaven vragen elk hun plek in de buitenruimte waarvoor een integraal kader nodig is. Er zijn keuzes nodig om te bepalen waar, hoe

en met welke prioriteit wij invulling geven aan de opgaven. Op het niveau van de stad komt dit in de ruimtelijke strategie. Het programma Buitenruimte is een uitwerking van de ruimtelijke strategie en biedt een inhoudelijk integraal kader om gericht aan de buitenruimte te werken.

3.3 Uitvoering Klimaatadaptatie strategie

Op 20 juni 2023 is de klimaatadaptatiestrategie en uitvoeringsagenda door de raad vastgesteld. In de uitvoeringsstrategie is de maatregel meer schaduw in de wijken opgenomen voor € 200.000 (prijsspeil 2023). Hiervan is € 80.000 gedekt. Zoals aangegeven onder financiën in de toelichting van het raadsvoorstel is er € 120.000 (geïndexeerd naar prijspeil 2025 133.000) structureel extra nodig om aan de slag te gaan met de maatregel meer schaduw in de wijken.

3.4 Schoon is gewoon

Het project Schoon is Gewoon (SIG) heeft de afgelopen jaren in de gemeente Zoetermeer verschillende initiatieven ontplooid om zwerfafval aan te pakken. Onder andere de zwerfafvalvergoeding 2013-2022 heeft hieraan bijgedragen. Met het aflopen van deze vergoeding en de introductie van het nieuwe Single Use Plastic-budget (SUP-budget) bouwen we voort op de positieve resultaten van SIG en zorgen dat het SUP-budget effectief wordt ingezet om een schone buitenruimte te waarborgen. We verwachten dat deze vergoeding vanaf 2026 afneemt. In het tweede kwartaal 2024 ontvangt de raad hiervoor een voorstel.

3.5 Uitbreiding wagenpark

Directievoerders en toezichthouders verrichten dagelijks werk op verschillende projectlocaties die over de gehele gemeente verspreid zijn. Om dit werk uit te voeren is het gebruik van een bedrijfswagen (elektrisch) noodzakelijk. De huidige capaciteit van het wagenpark laat dit niet toe en wordt uitgebreid van twee naar vier bedrijfswagens. Voor de dekking van de jaarlijkse lasten is € 14.000 aanvullend budget nodig.

3.6 Extra kosten vervoer en opvang van hulpbehoevende dieren

De dierenambulance heeft aangegeven dat zij door kostenstijgingen niet meer uitkomen met de bijdrage van € 50.000 vanuit Zoetermeer. In 2023 waren de kosten bijna € 100.000. In de 2e helft van 2024 ontvangt de raad een voorstel voor het borgen van de wettelijke taken voor het vervoer en opvang van dieren.

3.7 Besteding Duurzaamheidsfonds

Voor de uitvoering van het klimaatakkoord heeft de gemeente in 2022 € 700.000 ontvangen van het rijk. De middelen zijn via resultaatbestemming in 2022 overgeheveld. In 2023 zijn de middelen niet uitgegeven, maar is wel duidelijk geworden waar de middelen het beste in te zetten. VvE's staan voor een grote opgave als het gaat om verduurzaming van hun bestaande vastgoed. Als gemeente kunnen we dit niet bekostigen of financieren. Het voorstel is om VvE's een korting of vrijstelling te geven van de bouwleges. Het gaat dan om één of meer ton aan leges die door VvE's aan de gemeente moeten worden betaald. Voorgesteld wordt om de klimaatgelden aan ons duurzaamheidsfonds toe te voegen om de korting/vrijstelling van leges voor enkele VvE's te kunnen dekken. De verwachte uitgaven van het fonds ten behoeve van VvE's bedragen voor 2025: € 150.000, 2026: € 300.000 en 2027: € 250.000.

Wijzigingen indicatoren

Doelstelling 3.1

Toevoegen van recycle percentage als prestatie-indicator.

Vanuit de Rijksoverheid is de ambitie om 75% van het huishoudelijk afval te scheiden. Op dit moment heeft Zoetermeer een recycle percentage van 39%. Op basis van de gestelde doelen in het nieuw op te stellen afvalbeleidsplan geeft het recycle percentage een indicatie of de maatregelen uit het plan het gewenste effect geven. Daarnaast maakt dit zichtbaar hoe Zoetermeer zich verhoudt ten opzichte van de landelijke trend.

Prestatie-indicatoren 3.1

Het voorstel is om de indicator voor textiel te verwijderen. Textiel is slechts een kleine afvalstroom ten opzichte van de andere afvalstromen. Daarnaast is de hoeveelheid textiel in het restafval beperkt.

Het voorstel is de indicatoren voor glas, papier en karton, Plastic, Blik, Drankkartons (PBD) en Groente, Fruit, Tuinafval + etensresten (GFT+e) te wijzigen. Op dit moment staan er de kilogrammen per inwoner per afvalstroom. Met het aangeven van het percentage gescheiden ingezameld per afvalsoort, ten opzichte van het totaal opgehaalde afval van die afvalsoort geeft de indicator beter inzicht in het effect van het gevoerde beleid.

Verwijderen indicator/trendgrafiek:

- Totale CO2-uitstoot in de gemeente voor alle sectoren (in ton)
We hebben geen lokaal beleid voor alle sectoren en voor deze indicator hebben we ook geen lokale doelstelling.
- Geïnstalleerd vermogen in zonne- en windenergie in Megawatt (MW)
Vervangen door alleen zonne-energie. Het beleid is om geen extra windmolens te plaatsen.

Verwijderen prestatie-indicator:

- Totaal aantal MW vermogen windenergie
Het beleid is om geen extra windmolens te plaatsen.
- Jaarlijks energieverbruik gebouwde omgeving per inwoner in Giga-Joule (GJ)
Hier hebben we geen beleidsdoelstelling op.

Voor het beleid geven deze afzonderlijke indicatoren onvoldoende inzicht. In een afzonderlijke rapportage informeren wij jaarlijks over de energietransitie met verschillende indicatoren.

Afwijkingen investeringen en voorzieningen

Afwijking geïnvesteerde activa/voorzieningen	
Onderwerp	Toelichting onderwerp
Voorziening Tunnel Europaweg	In het Tweede Tussenbericht 2023 is een voorziening gevormd voor groot onderhoud aan de tunnelbak Europaweg. Echter het jaar van aanwending van de voorziening is nog niet begroot. Doordat naast de constructieve aanpassingen ook grootonderhoud aan de weg staat ingepland, is de uitvoering van deze werkzaamheden samengevoegd zodat de verkeersoverlast wordt beperkt tot één moment. De werkzaamheden aan de weg kunnen niet eerder dan in 2025 worden uitgevoerd en bedragen na indexering € 1,248 mln.

<p>Vervangingen Nota onderhoud openbare ruimte (NOOR)</p>	<p>De NOOR is vastgesteld voor de periode 2023-2026 met een financiële doorkijk tot 2064. De NOOR wordt om de vier jaar geactualiseerd. Vooruitlopend op de vaststelling van een nieuwe NOOR houden wij voor 2027-2030 de geraamde bedragen vanuit de huidige NOOR aan (aangepast naar prijspeil op basis van de Grond-, Weg- en Waterbouwindex). Bij deze actualisatie is ook de verhoging van de VTA (voorbereiding, toezicht en administratie) kosten van 15% naar 20% opgenomen. Deze hogere kosten komen onder andere door de extra werkzaamheden door het nieuwe participatiebeleid, krapte op de arbeidsmarkt waardoor meer inhuur plaatsvindt en complexer werk door binnenstedelijke bouwactiviteiten.</p> <p>Ophoging bestaande investeringskredieten: 2024 € 1.268.000 2025 € 1.465.000 2026 € 1.465.000 2027 € 1.465.000</p> <p>Aanvraag nieuwe investeringskredieten: 2028 € 7.709.000* 2029 € 7.709.000 2030 € 7.403.000 * voor 2028 geeft dit een mutatie van -/- € 871.000 in de begroting/budgettering omdat de investeringscijfers van 2027 ook voor 2028 zijn opgevoerd.</p> <p>De hieruit voortvloeiende (aanvullende) kapitaallasten bedragen worden verwerkt in de exploitatiebegroting van programma 3.</p>
<p>Uitbreiding wagenpark</p>	<p>Voor het uitbreiden van het wagenpark met twee elektrische dienstauto's is een investeringskrediet van € 70.000 nodig.</p>
<p>Herfasering aanwending voorziening Mandelabrug</p>	<p>Voor de calamiteit van de Nelson Mandelabrug is een voorziening gevormd. Voor de jaren 2024 t/m 2027 is de herfasering nog niet begroot. Om deze reden worden de uitgaven voor de huur van de brug en de opslag van de beeldende kunst voor de jaren 2024-2027 hier gemeld.</p> <p>2024 € 85.000 2025 € 85.000 2026 € 93.000 2027 € 93.000 Totaal € 356.000</p>

Technische begrotingswijzigingen

Niet van toepassing.

Risico's

Sturing op de infrastructuur in de ondergrond

Verschillende maatschappelijke opgaven vragen om nieuw beleid en maatregelen. Hierbij valt te denken aan aanleg warmtenetten, verzwaring van het elektriciteitsnet, binnenstedelijk bouwen, etc. Dit heeft impact op de ondergrondse infrastructuur en moeten onderdeel worden van de planvorming, besluitvorming en uitvoering in de gemeente. Er zijn keuzes nodig terwijl er nog veel onzeker is. Op strategisch niveau is daarom sturing nodig op de ondergrond om effectief te opereren en passend te reageren op toekomstige opgaven. De kans is groot dat dit in de toekomst meer capaciteit vraagt van de gemeente.

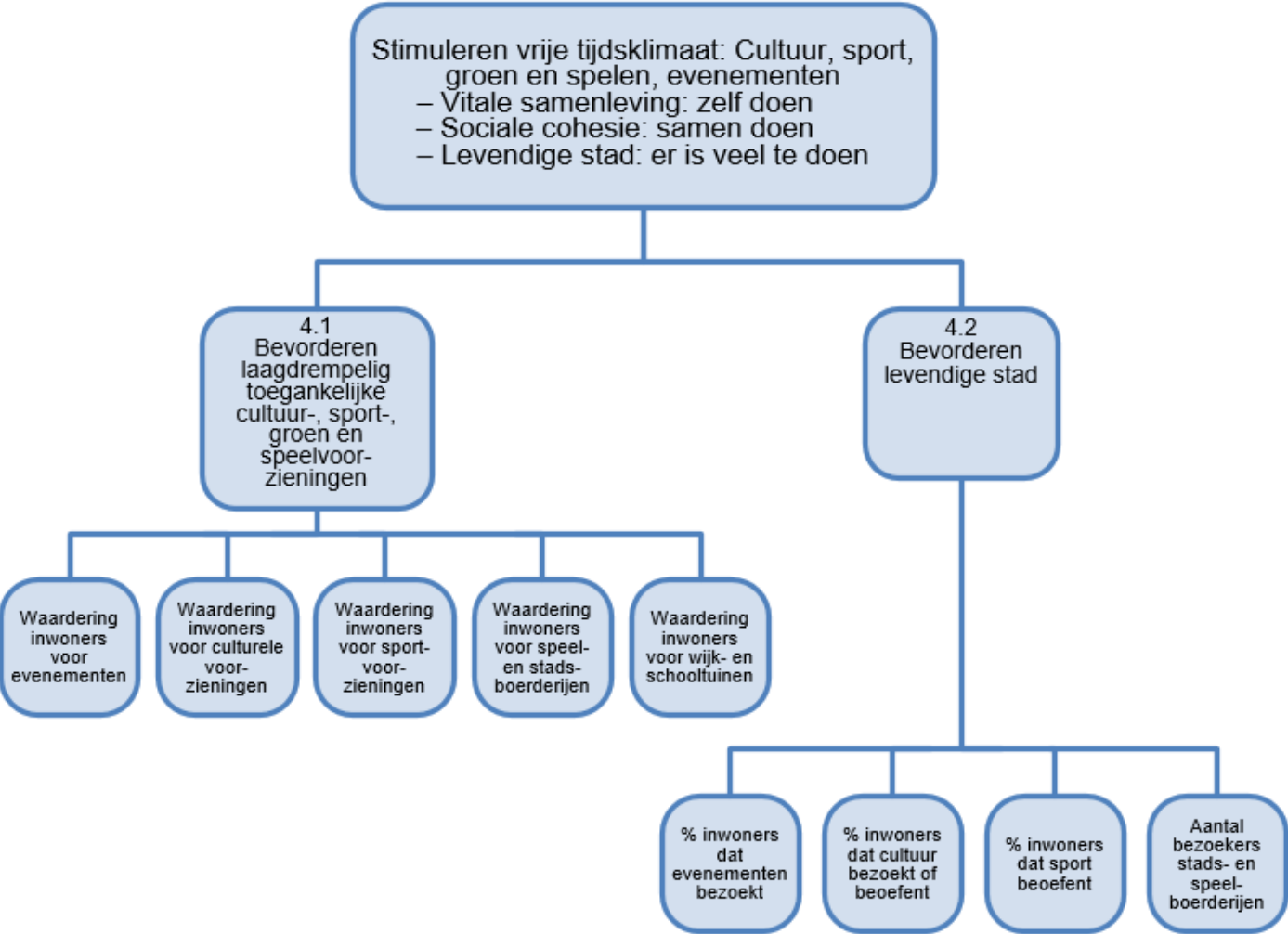
Structurele toename vervangingsopgave kapitaalgoederen

In de nota onderhoud openbare ruimte is een meerjarenoverzicht gegeven van het groot onderhoud en vervanging van de kapitaalgoederen en de daarbij behorende financiën. Hierin zien wij vanaf 2034 een grote stijging voor groot onderhoud en vervanging van diverse kapitaalgoederen vanwege de leeftijdsopbouw van de stad.

Witte vlekken in nota onderhoud openbare ruimte (NOOR)

In de nota Onderhoud openbare ruimte zijn nog niet de budgetten van alle activiteiten en kapitaalgoederen opgenomen. Dit komt omdat niet alle informatie bij het opstellen bekend was. Met het oog op het implementeren van assetmanagement gaan wij als eerste stap van alle kapitaalgoederen controleren of de informatie actueel, betrouwbaar en compleet is. Rond de zomer 2024 moet deze stap zijn afgerond. Afhankelijk van de uitkomsten nemen we in de begroting 2025-2029 geactualiseerde bedragen op.

Programma 4. Vrije tijd

Financiën

	Bedragen x €1.000						
	TB1	MJB 2024 - 2027				Doorkijk MJB	
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1 Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)							
1.1 Leegstand Stadhuisplein 21-22	-415						
1.2 Overheveling Stadhuisplein 21 vanuit programma 7	209						
1.3 Voormalig 2B Home pand	-19						
2 Onvermijdelijke ontwikkelingen: niet van toepassing							
3 Beleidswijzigingen							
3.1 Evenementen		-80					
TOTAAL SALDO PROGRAMMA	-225	-80					

Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)

1.1 Leegstand Stadhuisplein 21-22

De accommodaties Stadhuisplein 21 en Zuidwaarts 2 staan momenteel leeg door het aflopen van huurovereenkomsten met de vorige huurders. De locaties zijn bewust vrij gehouden van nieuwe langdurige verhuur voor de verwachte huisvesting van het Nationaal Video Game Museum. Verwacht wordt dat de raad in 2024 een voorstel ontvangt voor besluitvorming.

1.2 Overheveling Stadhuisplein 21 vanuit programma 7

Door de overheveling van deze accommodatie vanuit programma 7 naar programma 4 wijzigt het saldo van beide programma's met € 209.000.

1.3 Voormalig 2B Home pand

Het voormalige pand 2B Home pand wordt ingezet voor taalonderwijs (programma 1). De overheveling van het pand van programma 4 naar programma 1 betekent dat het saldo van beide programma's wijzigt met € 19.000.

Onvermijdelijke ontwikkelingen

Niet van toepassing.

Beleidswijzigingen

3.1 Evenementen

In 2025 is het 80 jaar geleden dat er een einde kwam aan de Tweede Wereldoorlog. Het Nationaal Comité 4 en 5 mei besteedt hier van september 2024 t/m augustus 2025 op nationaal niveau aandacht aan. Wij vinden het belangrijk om hier ook in Zoetermeer bij stil te staan en 80 jaar vrijheid te vieren. Dit doen we door het organiseren van verschillende evenementen. Hiervoor is een eenmalig bedrag van € 80.000 nodig.

Wijziging effectindicatoren (raadsniveau)

Het voorstel is:

1. De volgende effectindicatoren voor de doelstelling 4.1 'Bevorderen laagdrempelige en toegankelijke culturele -, sport-, groen- en speelvoorzieningen' aan te passen:

- Wijzigen van omschrijving (meetdefinitie) bij de indicator '% inwoners dat evenementen bezoekt (Bron Stadspeiling)'
Nieuwe omschrijving: '% respondenten van de Stadspeiling dat een groot, middelgroot en/of klein evenement bezoekt'.
Toelichting: Tot en met 2022 werd in de Stadspeiling gevraagd of een grootschalig en/of een kleinschalig evenement werd bezocht. Vanaf 2023 wordt gevraagd of een groot, middelgroot en/of kleinschalig evenement werd bezocht.

2. De volgende effectindicatoren voor de doelstelling 4.2 'Bevorderen levendige stad' aan te passen:

- Wijzigen van omschrijving (meetdefinitie) bij de indicator 'Waardering inwoners voor evenementen (Bron Stadspeiling)'
Nieuwe omschrijving: Gemiddeld rapportcijfer voor de waardering van de respondenten van de Stadspeiling dat een groot, middelgroot en/of klein evenement bezocht gedeeld door 3.
Toelichting: Tot en met 2022 werd gevraagd naar een waardering van grootschalige evenementen en een waardering van kleinschalige evenementen. Dit werd samengevoegd tot een gemiddeld rapportcijfer. Nu wordt naar één waardering voor het totale evenementenaanbod gevraagd. Het gaat daarbij om grote, middelgrote en kleinschalige evenementen.

Wijziging prestatie-indicatoren (collegeniveau)

Het voorstel is de volgende prestatie-indicatoren voor de doelstelling 4.1 'Bevorderen laagdrempelige en toegankelijke culturele -, sport-, groen- en speelvoorzieningen' aan te passen:

- Laten vervallen van de indicator 'Waardering Museum De Voorde (Bron Stadspeiling)'
Toelichting: het museum is per 1 juli 2023 permanent gesloten.
- Toevoegen van de indicator 'Waardering Nationaal Videogame Museum (Bron Stadspeiling)'
De omschrijving (meetdefinitie) is: 'Gemiddeld rapportcijfer van de respondenten van de Stadspeiling voor het Nationaal Videogame Museum'.
Toelichting: de waardering van alle culturele basisinstellingen worden meegenomen als prestatie indicator in de collegebijlage. Het Nationaal Videogame Museum wordt sinds 2023 structureel gesubsidieerd en is een beoogde culturele basisinstelling.
- Laten vervallen van de indicator 'waardering Filmhuis Cameo'
Toelichting: Filmhuis Cameo is de enige culturele organisatie die geen culturele basisinstelling is, maar tot en met 2024 wel werd meegenomen in de collegebijlage bij de prestatie indicatoren.

Afwijkingen investeringen en voorzieningen

Niet van toepassing.

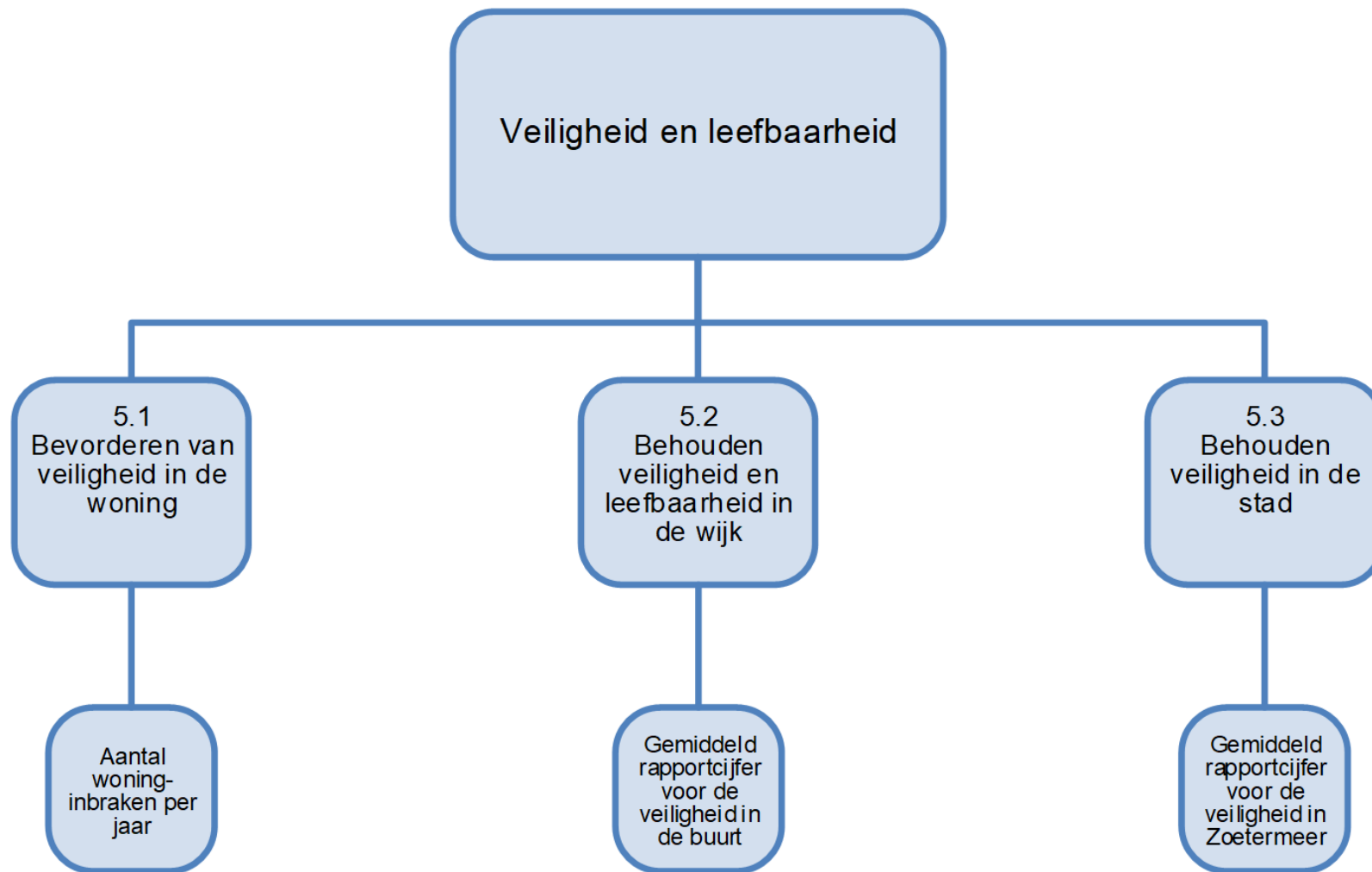
Technische begrotingswijzigingen

Niet van toepassing.

Risico's

Niet van toepassing.

Programma 5. Veiligheid

Financiën

	Bedragen x €1.000						
	TB1	MJB 2024 - 2027				Doorkijk MJB	
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1 Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1): niet van toepassing							
2 Onvermijdelijke ontwikkelingen							
2.1 Renovatie/verbouwing huisvesting team Handhaving (Brusselstraat)		-100	-100	-100	-100	-100	-100
2.2 Vernieuwing software Sigmax team Handhaving (specifieke applicatie noodzakelijk voor taakuitoefening)		-35	-35	-35	-35	-35	-35
3 Beleidswijzigingen							
3.1 Subsidie Social Hub - dekking via OAD		-240					
TOTAAL SALDO PROGRAMMA		-375	-135	-135	-135	-135	-135

Toelichting financiën

Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)

Niet van toepassing.

Onvermijdelijke ontwikkelingen

2.1 Renovatie/verbouwing huisvesting team Handhaving (Brusselstraat)

Om te voldoen aan de (wettelijke) arbo-eisen en om een veilige en gezonde werkomgeving te bieden aan Team Handhaving is een verbouwing en renovatie van het pand noodzakelijk. De huidige huisvesting is niet toereikend voor het aantal fte's bij team Handhaving en is ook niet toekomstbestendig. De huisvesting van Team Handhaving aan de Brusselstraat voldoet al jaren niet aan de ARBO-eisen. Daarnaast is het team uitgebreid en is het pand te klein voor de huidige bezetting en voldoet het pand niet meer aan de toekomstvisie voor team Handhaving. Er zijn geen gescheiden kleedkamers voor de boa's, onvoldoende werkplekken en onvoldoende sanitaire voorzieningen. Ook is het pand bouwkundig aan renovatie toe. Doordat de eerdere plannen voor nieuwbouw van de brandweerkazerne naar de wijk Meerzicht en daardoor eventuele herhuisvesting van Team Handhaving niet meer doorgaan, is verbouwing en renovatie van de Brusselstraat aan de orde. Ook politie heeft besloten in het huidige naastgelegen pand te blijven. Daardoor blijft de veiligheidsdriehoek (politie, brandweer, handhaving) in stand. Er is een projectteam gevormd, dat de komende tijd het projectplan voor de verbouwing en renovatie van de Brusselstraat vormgeeft.

2.2 Vernieuwing software Sigmax team Handhaving

Team Handhaving maakt gebruik van specifieke software Sigmax voor het verwerken van de registraties in de handhelds. De licenties voor deze software moesten worden vernieuwd, daarvoor is een openbare aanbesteding gedaan. Daar is één partij uit naar voren gekomen, waarbij is gebleken dat het pakket door indexatie duurder is dan voorheen. Daarnaast is het voor een goede taakuitvoering essentieel dat de toepassingen binnen de applicatie worden aangepast en uitgebreid. De structurele kosten bedragen € 12.000 per jaar. Zonder deze applicatie kan team Handhaving in de taakuitoefening op straat geen registraties meer verwerken in de handhelds.

Beleidswijzigingen

3.1 Subsidie Social Hub

Vanuit het rijk is sprake van het programma 'Brede preventieaanpak (georganiseerde en ondermijnende) jeugdcriminaliteit'. Het doel hiervan is om tot een werkwijze te komen die de kans verkleint dat kinderen en jongeren tussen de 8 t/m 27 jaar in aanraking komen met (ondermijnende) criminaliteit of daarin doorgroeien. Het opzetten van een 'social lab' is één van de manieren. Een social lab is een plek in de wijk waar kwetsbare en risicovolle jongeren een thuisbasis en gemeenschap vinden. Hier ondernemen zij samen met lokale partners activiteiten die een positief perspectief bieden voor, door en met deze jongeren. Hier krijgen jongeren erkenning, zelfvertrouwen, structuur en positief perspectief. Jongeren worden betrokken bij het vormgeven van de locatie en programmering van de activiteiten, waarbij eigenaarschap door de jongeren zelf van belang is. Het doel wordt hiermee niet alleen het voorkomen van 'afglijden', maar ook het 'promoten van opklimmen'.

Er is financiële steun toegezegd aan de gemeente Zoetermeer voor een pilot voor de oprichting van een social lab. Voor 2025 gaat het om € 240.000 met dekking via OAD (= budgettair neutraal). In Zoetermeer wordt dit vormgegeven in een Social Hub in de wijk Meerzicht. Deze wijk kent veel kwetsbare jongeren, waardoor de kans dat zij in de criminaliteit terecht komen aanwezig is. Tijdens dit project wordt een fysieke locatie ingericht als Social Hub. Tegelijk onderzoeken we de effectiviteit van het meer integraal en domein overstijgend samen te werken en de invloed die dit heeft op werken met jongeren.

Afwijkingen investeringen en voorzieningen

Niet van toepassing.

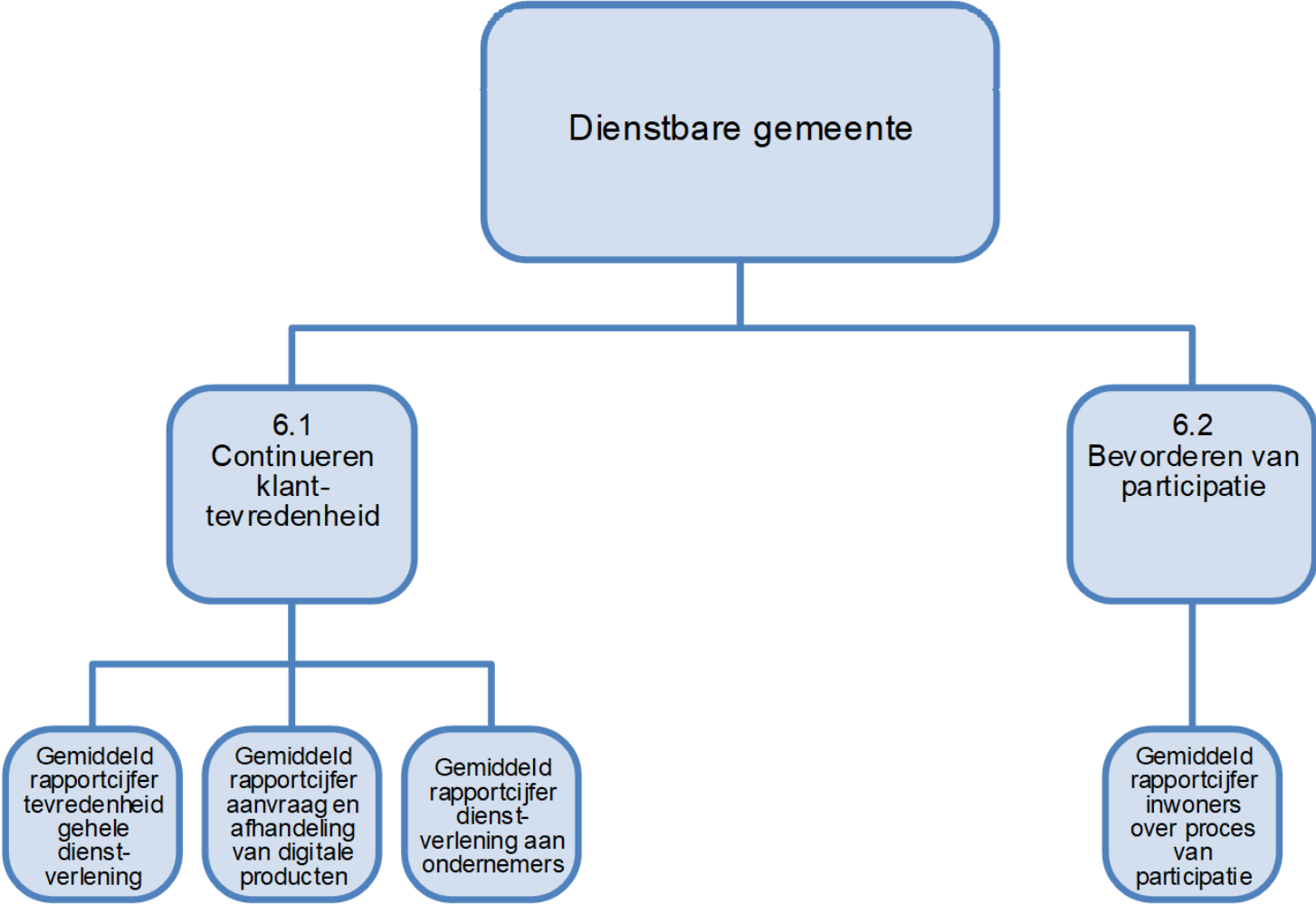
Technische begrotingswijzigingen

Niet van toepassing.

Risico's

Niet van toepassing.

Programma 6. Dienstverlening en participatie

Financiën

	Bedragen x €1.000						
	TB1	MJB 2024 - 2027				Doorkijk MJB	
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1 Financiële ontwikkelingen bestand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)							
1.1 Implementatie- en transitiekosten Omgevingswet - dekking OAD	-160	-245	-50				
1.2 Verkiezingen	-238	-18	-238	-71	537	537	537
1.3 Paspomaat vervallen		20	20	20	20	20	20
1.4 Pinautomaat		7	7	7	7	7	7
1.5 Kassasysteem		35	35	35	35	35	35
1.6 Programma externe dienstverlening		20	20	20	20	20	20
1.7 Licentie- en onderhoudskosten, telefoondiensten en internetverkeer (GIP)		8	8	8	8	8	8
2 Onvermijdelijke ontwikkelingen: niet van toepassing							
3 Beleidswijzigingen: geen financiële gevolgen							
TOTAAL SALDO PROGRAMMA	-398	-173	-198	19	627	627	627

Toelichting financiën

Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)

1.1 Implementatie- en transitiekosten Omgevingswet

Met ingang van 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht geworden. Door het herhaaldelijk uitstellen van de invoeringsdatum is tot medio 2026 inzet nodig door het programmamanagement. Het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) voldoet naar verwachting pas vanaf 2026 aan de standaard dienstverleningsvereisten. Om aan onze eigen dienstverleningsvereisten te kunnen voldoen, is er extra ondersteuning nodig bij de omgevingsbalie, voor de extra vragen en het begeleiden/verwerken van de in te dienen aanvragen. De aangeschafte software voor het maken en publiceren van ons Omgevingsplan voldoet niet en moet worden vervangen, waardoor ook langer gebruik wordt gemaakt van dubbele (drievoudige) softwarelicenties.

Het rijk geeft voor het herhaaldelijk uitstellen van de invoeringsdatum van de Omgevingswet een financiële compensatie voor de extra invoerings- en transitiekosten voor de periode 2022-2025. De compensatie voor de jaren 2022 en 2023 (€ 1,2 mln.) is volledig ten gunste van het programma Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen (OAD) gebracht. De compensatie voor de jaren 2024 en 2025 bedraagt € 300.000 en € 400.000. De geschatte kosten voor de komende jaren bedragen achtereenvolgens 2024 € 160.000, 2025 € 245.000 en 2026 € 50.000. Voorgesteld wordt het in 2025 van het rijk voorziene overschot voor de implementatie- en transitiekosten via resultaatbestemming (deels) te gebruiken voor de dekking van de kosten in 2026.

1.2 Verkiezingen

De kosten voor het organiseren van de verkiezingen zijn de afgelopen jaren steeds verder gestegen. Ontwikkelingen van de afgelopen jaren zoals de algehele prijsstijgingen, verplichte aanbesteding voor de op- en afbouw van stembureaus, toename aantal stemlocaties etc. leiden tot een kostenstijging. De jaren 2028 t/m 2030 tonen een voordeel, omdat in die jaren geen verkiezingen zijn voorzien.

1.3 Paspomaat vervallen

De paspomaat is vervangen door paspoortboxen, waarmee paspoorten veilig kunnen worden opgeslagen tot de uitgifte. Hiervan zijn de jaarkosten lager.

1.4 Pinautomaat

De aanschafkosten van pinautomaten zijn laag en worden incidenteel direct ten laste van de exploitatie gebracht. De kapitaallasten kunnen vrijvallen. Daarnaast zijn ook de kosten voor pinbetalingen structureel lager.

1.5 Kassasysteem

Er wordt geen gebruik meer gemaakt van een kassasysteem. De begrote kapitaallasten en onderhoudskosten vallen vrij.

1.6 Programma externe dienstverlening

In het verleden is een budget geraamd voor diverse werkzaamheden voor het programma externe dienstverlening. In 2024 wordt dit budget nog ingezet, daarna kan dit vrijvallen. De betreffende werkzaamheden worden uit andere budgetten gedekt.

1.7 Licentie- en onderhoudskosten, telefoondiensten en internetverkeer (GIP)

Door gewijzigde contracten is hier een besparing.

Onvermijdelijke ontwikkelingen

Niet van toepassing.

Toelichting beleidswijzigingen

Vervangen prestatie-indicatoren (collegeniveau)

- Alle huidige prestatie-indicatoren komen te vervallen en worden vervangen door de volgende indicatoren.
- Telefonie:
 - Aantal inkomende gesprekken
 - Aantal binnen 1 keer beantwoord (door GIP)
 - Aantal doorverbonden naar vakafdeling
 - Percentage telefonie binnen de servicenorm (binnen 3 minuten krijgt de beller een medewerker te spreken)
 - Kwaliteit telefonische dienstverlening
- Balie:
 - Aantal bezoekers
 - Percentage afspraak binnen de servicenorm (binnen twee weken is er een mogelijkheid om een afspraak te maken)
 - Kwaliteit persoonlijke dienstverlening
- Website:
 - Aantal unieke bezoekers
 - Percentage website binnen de servicenorm (vragen of opmerkingen over de website handelen wij binnen 5 werkdagen af)
 - Kwaliteit van de digitale dienstverlening

Afwijkingen investeringen en voorzieningen

Niet van toepassing.

Technische begrotingswijzigingen

Niet van toepassing.

Risico's

Aanbesteding BRP

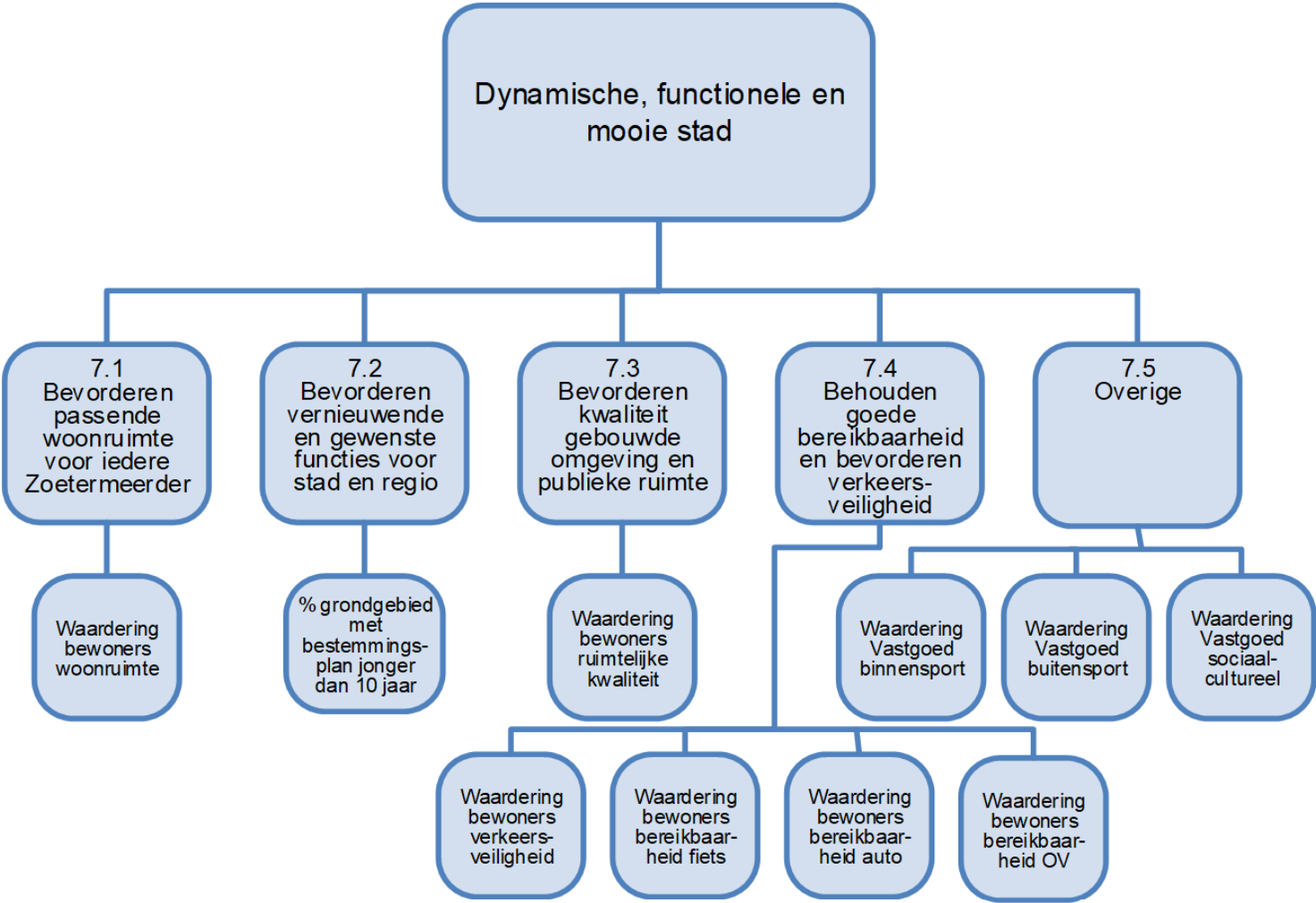
In 2024 wordt het BRP systeem (Basisregistratie Personen) aanbesteed. Door de algehele prijsstijgingen bestaat een reële kans dat de jaarlijkse kosten hoger uitvallen. De exacte kosten zijn pas later in het jaar bekend.

Paspoortpiek

Tot en met 2028 is er een zogenaamde paspoortpiek. Om de drukte aan de balies zo veel mogelijk op te vangen passen we de openingstijden aan aan de

drukte. Hier is extra capaciteit voor nodig, waar we rekening mee hebben gehouden. Eventuele overschrijding wordt vermeld in het Tweede Tussenbericht 2024.

Programma 7. Inrichting van de stad

Financiën

	Bedragen x €1.000						
	TB1	MJB 2024 - 2027				Doorkijk MJB	
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1 Financiële ontwikkelingen bestand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)							
1.1 Verkoop hoeve Voorweg 155 - kosten verkoop hoeve Voorweg 155 - afdracht Hoogheemraadschap van Rijnland uit verkoop hoeve Voorweg 155 - afschrijving hoeve Voorweg 155 - toevoeging netto opbrengst aan de Vrij inzetbare reserve	1.350 -74 -190 -410 -676						
1.2 Faciliterend project Van Aalstlaan 42-370 (Du Meeflat) en Van Aalstpark - dekking reserves FiPo en Fonds Zoetermeer 2040	-100 100						
1.3 Palenstein Binnengebied deelplan D - dekking reserves FiPo en Fonds Zoetermeer 2040	-400 400						
1.4 Flexwoningen Ruimtebaan: Flexwoningen Ruimtebaan kapitaallasten Flexwoningen Ruimtebaan huuropbrengsten Flexwoningen Ruimtebaan beheer en onderhoud	68 -87	-33	-33	-33	-33	-33	-33
1.5 Plintgebouw stationsgebied, onderhoud en kapitaallasten		346	346				
1.6 Metropolitane Fietsroute	71	71	71				

1.7 Mobiliteitswerken	74	95					
1.8 Tweede deel upgrade Stadshart	65	65					
1.9 Benzineverkooppunten	-125	-125	-125	-125	-125	-125	-125
1.10 Huurinkomsten Croesinckplein 24 (Welkom 2)	-268						
1.11 Stadhuisplein 21	-209						
2 Onvermijdelijke ontwikkelingen: niet van toepassing							
3 Beleidswijzigingen							
3.1 Seniorenmakelaar - dekking door afroaming budget Wmo	-65 65	-65 65	-65 65	-65 65	-65 65	-65 65	-65 65
3.2 Integrale gebiedsvisie Van Doornenplantsoen-rand van Palenstein - bijdrage reserve Fonds Zoetermeer 2040		-50 50	-150 150				
3.3 Wet goed verhuurderschap - rijksbijdrage, zie OAD	-73						
3.4 Subsidie woningbouwprojecten - dekking provincie	-845 845	-1.071 1.071					
3.5 Senior planeconoom - dekking via inzet op projecten		-128 128	-128 128	-128 128	-128 128	-128 128	-128 128
TOTAAL SALDO PROGRAMMA	-484	419	259	-158	-158	-158	-158

Toelichting financiën

Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)

1.1 Hoeve Voorweg 155

Op 20 december 2022 heeft het college besloten om de hoeve Voorweg 155 te verkopen via een makelaar. De hoeve Voorweg 155 was van oudsher eigendom van de gemeente en werd verpacht. De verkoopprocedure heeft tot overeenstemming geleid met een koper. De verkoop leidt tot een eenmalig nettoresultaat van € 676.000. De raad is hierover geïnformeerd met memo 2024-020383. De netto-opbrengst wordt toegevoegd aan de Vrij inzetbare reserve.

1.2 Faciliterend project Van Aalstlaan 42-370 (Du Meeflat) en Van Aalstpark

Met initiatiefnemer woningbouwcorporatie De Goede Woning is een intentieovereenkomst afgesloten om de maatschappelijke haalbaarheid (fase 1 van de haalbaarheidsfase) te onderzoeken voor het plan voor nieuwbouw in het Van Aalstpark als onderdeel van het project Van Aalstlaan 42-370 (Du Meeflat) en Van Aalstpark. In deze intentieovereenkomst is een bijdrage van € 60.500 overeengekomen voor de ambtelijke kosten voor het onderzoek naar de maatschappelijke haalbaarheid. Tijdens de participatiebijeenkomst in februari 2023 is de omgeving geïnformeerd over het plan Nieuwbouw in het Van Aalstpark en zijn naast reacties op het plan ook wensen en ideeën voor het Van Aalstpark breder dan het plangebied aangedragen. Ter vergroting van de maatschappelijke haalbaarheid is toen bedacht de scope van het project uit te breiden door de ontvangen wensen en ideeën vast te leggen in een ambitieschets voor het Van Aalstpark en directe omgeving. Deze ambitieschets is een groter product geworden dan vooraf gedacht. Het opstellen, afstemmen en nog laten vaststellen van de ambitieschets en vervolgens het komen tot een vervolgovereenkomst met de initiatiefnemer voor het vervolg van de haalbaarheidsfase gaat meer tijd kosten. Hierdoor zijn de reeds gemaakte kosten en de kosten tot vaststelling van de ambitieschets en daarmee het afronden van het onderzoek naar de maatschappelijke haalbaarheid zo'n € 100.000 hoger dan de ontvangen bijdrage. Dekking vindt plaats via onttrekking uit de reserves Versterking Financiële Positie Grondbedrijffunctie (50%) en de reserve Fonds Zoetermeer 2040 (50%).

1.3 Palenstein Binnengebied deelplan D

In het binnengebied van deelplan D ontwikkelt Vidomes een bouwplan. In 2023 is met Vidomes een realisatieovereenkomst afgesloten, waarin een vaste financiële bijdrage voor het bouwrijpmaken, het woonrijpmaken van het openbaar gebied van het binnengebied en de bijbehorende VAT-kosten is overeengekomen van totaal € 860.000. De bijdrage voor het bouwrijpmaken (€ 440.000) is in 2023 ontvangen en de bijdrage woonrijpmaken (€ 420.000) wordt in 2025 bij aanvang van de werkzaamheden woonrijpmaken verwacht.

Op het moment dat de financiële bijdrage is overeengekomen, was er nog geen definitief ontwerp voor het binnengebied deelplan D. De hoogte van de overeengekomen bijdrage is berekend op basis van een inrichtingsplan van geheel Palenstein, waardoor is gerekend met geschatte hoeveelheden eenheden. Recent zijn de ramingen herzien op basis van het definitief ontwerp. De geactualiseerde raming met prijspeil 2023 voor het woonrijpmaken komt uit op € 820.000. De werkelijke kosten zijn echter nog afhankelijk van het aanbestedingsresultaat en risico's tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Er wordt nog onderzocht of er kostenbesparende maatregelen getroffen kunnen worden in het definitief ontwerp. Omdat er een vaste bijdrage is overeengekomen met Vidomes, kan de geprognosticeerde overschrijding van maximaal € 400.000 juridisch niet verhaald worden. Desondanks wordt onderzocht of Vidomes bereid is een aanvullende bijdrage te betalen voor de door de gemeente gefaciliteerde werkzaamheden.

Dekking vindt plaats via onttrekking uit de reserves Versterking Financiële Positie Grondbedrijffunctie (50%) en de reserve Fonds Zoetermeer 2040 (50%).

1.4 Flexwoningen Ruimtebaan

Dit jaar wordt gewerkt aan de realisatie van 80 tijdelijke, sociale huurwoningen op het voormalig baggerdepot aan de Ruimtebaan. De door Vidomes in januari 2024 ingediende vergunningaanvraag was incompleet. Eind maart 2024 is de nieuwe aanvraag voor de omgevingsvergunning door Vidomes ingediend. Het project is hierdoor vertraagd. De exacte vertraging is afhankelijk van de duur van de vergunningenprocedure en eventueel bezwaar/beroep daarin. De verwachting is dat het bouw- en woonrijpmaken in 2024 plaatsvindt en dat de flexwoningen begin 2025 worden opgeleverd. De uit de investering voortvloeiende kapitaallasten schuiven hierdoor een jaar op (voordeel € 86.000). Ook de huuropbrengst van Vidomes wordt pas na oplevering van de

flexwoningen ontvangen (nadeel opbrengst € 87.000). Na oplevering moet het tijdelijk gecreëerde woongebied worden beheerd en onderhouden (onderhoudsniveau B). Deze tijdelijke beheer- en onderhoudskosten (15 jaar) zijn nog niet in de begroting opgenomen. Momenteel wordt het onderhoud van het terrein (het maaiwerk van het oude grasveld) vanuit het project betaald. De te verwachten tijdelijke beheer- en onderhoudskosten bedragen vanaf 2025 € 33.000.

1.5 Plintgebouw Stationsgebied

Voor de realisatie van het Plintgebouw is ca. € 11,2 mln. beschikbaar gesteld met ca. € 5,9 mln. dekking vanuit subsidie. Naar aanleiding van de ontwikkelingen met de Nelson Mandelabrug is een herbezinning op het structuurontwerp voor het gehele stationsgebied gestart. In afwachting van het structuurontwerp zijn de werkzaamheden ten behoeve van het plintgebouw stilgezet, zodat straks een beter integraal ontwerp uitgewerkt kan worden. De herbezinning houdt in dat de in 2025 (en mogelijk ook 2026) geraamde budgetten voor onderhoud € 227.000 en kapitaallasten € 119.000 kunnen vrijvallen.

1.6 Metropolitane Fietsroute

Via het Coalitieakkoord is budget gereserveerd voor de aanleg van een ontbrekende deel van de Metropolitane Fietsroute langs de Bleiswijkseweg. Voor de aanleg is inmiddels een voorstel ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. Een belangrijk deel van de fietsroute zal samen met een reconstructie van de Bleiswijkseweg worden aangepakt. De uitvoering duurt tot en met 2026. Dat houdt in dat het budget voor de exploitatielasten van € 71.000 voor 2024/2026 kunnen vrijvallen.

1.7 Mobiliteitswerken

Het uitvoeringsprogramma Mobiliteitsvisie loopt door capaciteitsgebrek en in afwachting van de realisatie van het actieplan verkeersveiligheid achter. Hierdoor zullen de kapitaallasten in 2024 en 2025 lager zijn dan begroot.

1.8 Tweede deel upgrade Stadshart

In de programmabegroting is € 0,9 mln. gereserveerd voor het tweede deel van de upgrade van het Stadshart (het deel rondom de Passage). Het eerste deel van de upgrade is afgerond en voor het tweede deel is in de programmabegroting een stelpost voor de kapitaallasten opgenomen voor een bedrag van € 64.500. Over het tweede deel van de upgrade is nog geen besluit genomen waardoor de reservering voor 2024 en 2025 kan vrijvallen. Dit geeft voor die jaren een voordeel van € 64.500. Het gebied valt binnen deelgebied 3 van het programma Binnenstad en wordt betrokken bij de besluitvorming daaromtrent.

1.9 Benzineverkooppunten

De grondhuur van benzineverkooppunten is voor 2024 contractueel met 4,4% verhoogd. Dit geldt niet echter voor alle contracten. Zo zijn er een aantal contracten waarbij geheel geen huurindexatie van toepassing is. In de begroting is rekening gehouden met een indexatie van 8,5% op alle contracten. Dit levert een structureel nadeel op van € 125.000.

1.10 Huurinkomsten Croesinckplein 24 (Welkom 2)

Vanwege huuropzeggingen worden de in 2024 begrote huurinkomsten van dit pand niet gehaald. Totaal is er € 621.000 begroot aan huurinkomsten. Het mogelijke tekort hierop kan oplopen tot € 268.000. De gemeente werkt ondertussen aan het opnieuw verhuren van de vrijgekomen ruimten. In het Tweede Tussenbericht 2024 wordt met meer zekerheid over de werkelijke omvang van het tekort bericht.

1.11 Stadhuisplein 21

De accommodatie aan het Stadhuisplein 21 is overgeheveld naar programma 4, omdat het in de toekomst een vrije tijd bestemming krijgt (vestiging van het National Videogamemuseum). Door de overheveling wijzigt het saldo van beide programma's met € 209.000.

Onvermijdelijke ontwikkelingen

Niet van toepassing.

Beleidswijzigingen

3.1 Extra seniorenmakelaar

In 2019 is gestart met de inzet van een seniorenmakelaar. De seniorenmakelaar verlaagt de druk op de woningmarkt door een betere benutting van de bestaande sociale huurvoorraad (meer inwoners in hetzelfde aantal woningen), zorgt voor een betere draagkracht van stedelijke - en buurtvoorzieningen en voorkomt dure Wmo-woningaanpassingen. Uit onderzoek blijkt dat er in Zoetermeer nog meer verhuizingen door senioren te realiseren zijn. Een deel daarvan doet dit op eigen kracht, een belangrijk deel daarvan komt niet in beweging. Om dit in gang te zetten is een extra seniorenmakelaar nodig. Dit vraagt extra budget 2024 van € 65.000 boven op het structurele budget van € 45.000. De drie corporaties dekken de overige 50% van het totale budget van in totaal € 220.000. Het jaarlijks benodigde bedrag van € 65.000 wordt via 'oud voor nieuw' gedekt door afroaming van het budget voor woningaanpassingen (Wmo).

3.2 Integrale gebiedsvisie Van Doornenplantsoen-noordelijke randzone Palenstein

Op 26 juni 2023 heeft de gemeenteraad motie 2306-71 aangenomen, over een integrale Gebiedsvisie Van Doornenplantsoen. De gebiedsvisie voor het van Doornenplantsoen wordt in 2025 opgestart als de uitwerking van de Omgevingsvisie Zoetermeer 2040 in een Ruimtelijke Strategie eind 2024 gereed is. In de gebiedsvisie worden de kaders voor de verdere uitwerking van het gebied rond het Van Doornenplantsoen uitgewerkt. Bijvoorbeeld de relatie tot de omliggende wijken en de ligging aan de hoofdwegenstructuur (Australiëweg). Op basis van de stedenbouwkundige structuur en situatie is het voornemen om het Van Doornenplantsoen op te nemen in een iets bredere gebiedsvisie voor de noordelijke randzone van Palenstein. Een eerste product is een plan van aanpak met een participatievoorstel dat wordt voorgelegd aan de raad.

De uitvoering van de gebiedsvisie bedraagt ca. € 200.000 en duurt tot 2026. Naar verwachting wordt de Ruimtelijke Strategie Zoetermeer 2040 in de tweede helft van 2025 opgeleverd. Indien de financiële middelen en benodigde capaciteit beschikbaar worden gesteld door de raad, kan het proces om te komen tot een gebiedsvisie vanaf eind 2025 starten. De kosten worden gedekt vanuit de reserve Fonds Zoetermeer 2040.

3.3 Wet goed verhuurderschap

Vanaf 1 juli 2023 is de Wet goed verhuurderschap van kracht. Deze wet geeft gemeenten meer mogelijkheden om ongewenst verhuurgedrag, zoals woondiscriminatie, intimidatie, onredelijke servicekosten en een te hoge borg tegen te gaan. Met een verhuurvergunning kunnen aanvullende eisen aan verhuurders worden gesteld, zoals een eerlijke huurprijs en tijdig onderhoud van de woonruimte. Ook zijn er specifieke regels in de wet opgenomen waardoor de huisvesting van arbeidsmigranten wordt verbeterd. Om invulling aan deze wet te geven wordt een gemeentelijk meldpunt ingericht. Voor de inrichting van een gemeentelijk meldpunt wordt € 73.000 geraamd. De kosten worden gedekt vanuit een bijdrage van het rijk die via de algemene uitkering is verstrekt.

3.4 Subsidie woningbouwprojecten

Om betaalbare woningen in de regio Haaglanden te realiseren heeft de provincie budget beschikbaar gesteld. De gemeente heeft voor verschillende projecten subsidie aangevraagd en toegekend gekregen. Het gaat om woningbouwprojecten die alleen uit sociale huurwoningen bestaan en verlieslatend zijn. De subsidie draagt bij aan onze volkshuisvestelijke doelstelling om het aantal voldoende goed onderhouden betaalbare woningen door de investeringscapaciteit van woningbouwcorporaties te vergroten. De gemeente sluis de subsidie 1 op 1 door aan de corporaties en er is geen cofinanciering benodigd. De kosten voor de verschillende woningbouwprojecten bedragen voor 2024 € 845.000 en voor 2025 € 1.071.000. Hier staat een even hoge subsidie tegen over.

3.5 Extra senior planeconoom

De gemeente heeft 2 fte senior planeconoom en dat is voor de bouwopgave waar Zoetermeer voor staat te weinig. Om o.a. de programma's Entree en Binnenstad structureel goed te kunnen bedienen is 1 fte extra nodig. Momenteel huren we extra seniorcapaciteit in. Om de kennis in huis te houden is uitbreiding van de vaste formatie nodig. Dit betekent een extra benodigd budget van € 128.000. Door inzet op o.a. de programma's Binnenstad en Entree vindt dekking plaats vanuit de projectbudgetten.

Afwijkingen investeringen en voorzieningen

Afwijking geïnvesteerde activa/voorzieningen	
Onderwerp	Toelichting onderwerp
Flexwonen Ruimtebaan	Om betaalbare woningen in de regio Haaglanden te realiseren heeft de provincie budget beschikbaar gesteld. De gemeente heeft voor het investeringsproject projecten subsidie aangevraagd en toegekend gekregen. De subsidie bedraagt € 50.000 en wordt in mindering gebracht op de investeringskosten.

Technische begrotingswijzigingen

Technische begrotingswijzigingen	
College/Raad	Toelichting
College	De budgetten van de exploitatielasten en huuropbrengsten van het eind 2023 aangekochte pand Amsterdamstraat 3 moeten naar het product Projecten in voorbereiding worden overgezet.

Risico's

Niet van toepassing.

Overzicht Overhead

Financiën

	Bedragen x €1.000						
	TB1	MJB 2024 - 2027				Doorkijk MJB	
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1 Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)							
1.1 Personeelskosten financiële Administratie	-98	-98	-98	-98	-98	-98	-98
1.2 Voorziening bovenwettelijk spaarverlof	-280	-280	-280	-210	-140	-70	0
1.3 Inzet projectcommunicatie	-240	-240	-240	-240	-240	-240	-240
1.4 Personeelskosten Communicatie stad (stelpost)	-101	-101	-101	-101	-101	-101	-101
1.5 Stadspagina	-31	-35	-39	-39	-39	-39	-39
1.6 Personele ontwikkelingen Concern Control	50						
1.7 Gratificaties ambtsjubilea	50	50	50	50	50	50	50
1.8 Uitbreiding Unitcoördinator JGH	-60	0	-12	-12	-12	-12	-12
1.9 Beëindigen stedenbanden	5	5	5	5	5	5	5
1.10 Informatie en Automatisering				25	25	25	25

1.11 Overheadkosten als gevolg van formatie-uitbreiding	-440	-575	-559	-559	-559	-559	-559
2 Onvermijdelijke ontwikkelingen: niet van toepassing							
3 Beleidswijzigingen							
3.1 Extra directeur en ondersteuning - dekking verlaging externe inhuur	-40 40	-239 239	-239 239	-239 239	-239 239	-239 239	-239 239
TOTAAL SALDO PROGRAMMA	-1.145	-1.274	-1.274	-1.179	-1.109	-1.039	-969

Toelichting financiën

Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)

1.1 Personeelskosten financiële administratie

Het tekort op de inzet personeel betreft een onterechte in de begroting opgenomen, maar al jaren niet gerealiseerde opbrengst in het kader van detacheringen. Hierdoor is sprake van een structureel tekort van € 98.000.

1.2 Voorziening bovenwettelijk spaarverlof

Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Hiermee kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en het gemeentelijke vitaliteitsbeleid. De verwachte storting in de voorziening bedraagt in 2024, 2025 en 2026 € 0,28 mln. Een storting die vergelijkbaar is met 2023. In 2027 en verder is de verwachting dat er steeds meer spaaruren ingezet worden.

1.3 Inzet projectcommunicatie

In de begroting is een bedrag opgenomen voor de inzet van de projectcommunicatie. In de projecten is niet of niet voldoende rekening gehouden met alle kosten die betrekking hebben op deze inzet. Hierdoor kan minder kosten worden doorbelast naar de projecten en worden de kosten ten laste van het personeelsbudget Communicatie gebracht. Als gevolg hiervan wordt een structureel tekort van € 240.000 verwacht.

1.4 Personeelskosten Communicatie stad

In de begroting is onterecht een stelpost opgenomen voor de personele lasten. Binnen de huidige begroting is het niet mogelijk om dit op te vangen met als gevolg een nadeel van € 101.000.

1.5 Stadspagina

De prijzen voor het adverteren in de stadspagina zijn gestegen en daardoor ook de advertentiekosten. In de begroting is hiermee geen rekening gehouden. Hierdoor verwachten we een nadeel van € 31.000 in 2024, € 35.000 in 2025 en structureel € 39.000.

1.6 Personele ontwikkelingen Concern Control

Vanwege de nog niet ingevulde vacature van de functionaris gegevensbeschermers is sprake van een incidenteel voordeel van € 50.000 in 2024.

1.7 Gratificaties ambtsjubilea

Wanneer je 25, 40 of 50 jaar in dienst bent van een bij het ABP aangesloten werkgever heb je recht op een jubileumuitkering. De werkelijke uitgaven op dit budget liggen structureel € 50.000 lager.

1.8 Uitbreiding Unitcoördinator Jeugd- en Gezinshulp

De formatie van de Unitcoördinator JGH wordt structureel met € 12.000 verhoogd en incidenteel met € 60.000 in 2024.

1.9 Beëindigen stedenbanden

De gemeente Zoetermeer heeft sinds 2007 een stedenband met Jinotega in Nicaragua. De helft van de investeringen is opgebracht door de inwoners en Zoetermeerse organisaties, de andere helft heeft de gemeente ingelegd. Met de investering worden microkredieten verstrekt. De stedenband wordt sinds 2018 afgebouwd en stopt in 2024. Daarom is er geen contributie aan het Landelijk Beraad Stedenbanden Nederland meer verschuldigd.

1.10 Informatie en Automatisering, praktijkgericht begroten

Door een combinatie van sterke organisatiegroei en aangekondigde prijsindexaties vanuit enkele leveranciers, zien we forse kostenstijging op kosten voor clouddiensten (SaaS) en software bij onder meer Microsoft en VMware. Deze kostenstijgingen kunnen worden opgevangen, maar er is dan vrijwel geen ruimte meer voor besparingen door scherper te begroten.

1.11 Overheadkosten als gevolg van formatie-uitbreiding

Als gevolg van de voorgestelde formatie-uitbreiding neemt ook de Overhead toe. De formatie groeit in 2024 en 2025 met ongeveer 18 fte, neemt dan weer iets af, zodat vanaf 2026 sprake is van een toename van ruim 15 fte. De kosten van overhead zijn genormeerde kosten van onder meer huisvesting, ict voorzieningen (licenties, laptop) en de toename in de uitvoeringstaken van bijvoorbeeld personeel en organisatie, facilitaire zaken en financiën. Een structurele uitbreiding van 1 fte betekent gemiddeld € 36.800 per jaar overheadkosten. De norm voor een tijdelijke fte is € 12.600.

Onvermijdelijke ontwikkelingen

Niet van toepassing.

Beleidswijzigingen

3.1 Extra directeur en ondersteuning

Gemeente Zoetermeer heeft een kleine directie. Uitbreiding van de directie is noodzakelijk voor meer ondersteuning op complexe dossiers. De uitbreiding gaat om de functies 1 fte directeur en 0,67 fte secretaresse. De structurele kosten bedragen € 239.000 per jaar (exclusief opslag overhead), dekking vindt plaats door verlaging van externe inhuur:

- 1 fte Directeur schaal 17 = € 191.000
- 0,67 fte secretaresse schaal 7 = 0,67 maal € 72.000 = € 48.000

Afwijkingen investeringen en voorzieningen

Niet van toepassing.

Technische begrotingswijzigingen

Technische begrotingswijzigingen	
College/Raad	Toelichting
College	Herverdeling stelpost overhead: Er vindt een budget neutrale verschuiving plaats binnen de overhead. Uitbreiding op formatie bij programma's leidt tot uitbreiding van budget op de overheadtaken. Dit extra budget wordt verzameld op één post en nu verdeeld naar de verschillende overheadtaken.

Risico's

Niet van toepassing.

Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen en onvoorzien

Financiën

	Bedragen x €1.000						
	TB1	MJB 2024 - 2027				Doorkijk MJB	
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1 Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)							
1.1 Dividend Stedin en BNG	705	705	705	705	705	705	705
1.2 Effect BTW-analyse	150	150	150	150	150	150	150
1.3 Bezwaarschriften (proceskostenvergoeding)	-80						
1.4 Treasury (actualisatie opbrengst schatkistbankieren en rente aan te trekken leningen)	2.500	2.000	1.000	0	0	0	0
1.5 Taakmutaties (technisch)	400	400	400	100	100	100	100
1.6 Inzet reservering taakmutaties voor omgevingswet (P6), wet goed verhuurderschap (P7), uitvoeren vaccinaties (P2) en inzetten van social hubs (P5)	297	549	114	64	64	64	64
1.7 Reservering prijsstijging Sociaal Domein	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
1.8 Reservering WMO (vergrijzing) dekking voor InZet (programma 2)	620	838	462	555	555	555	555
1.9 Loonstijging	-1.320	-1.320	-1.320	-1.320	-1.320	-1.320	-1.320

1.10 Reservering veroudering van de stad		400	800	1.200	1.600	1.600	1.600
1.11 Reservering prijsstijging vervangingsinvesteringen		100	100	100	100	100	100
1.12 Dekking hogere kosten nieuw beschut	27	124	224	297	358	409	461
1.13 Waarderingsstelsel gemeentelijke belastingen		6	6	6	6	6	6
2 Onvermijdelijke ontwikkelingen: niet van toepassing.							
3 Beleidswijzigingen: niet van toepassing							
TOTAAL SALDO PROGRAMMA		4.299	4.952	3.641	2.857	3.318	3.421

Toelichting financiën

Financiële ontwikkelingen bestaand beleid (leereffecten jaarrekening en TB1)

1.1 Dividend Stedin en BNG

Op basis van de resultaten over 2023 en de toekomstverwachtingen van Stedin kan de raming voor het regulier dividend in de meerjarenbegroting worden opgehoogd naar € 1 mln. per jaar. Dit levert een meeropbrengst van € 0,7 mln. op. Het dividend van de BNG kan op basis van de realisatie in de afgelopen jaren worden verhoogd met € 5.000.

1.2 Effect BTW-analyse

In 2024 is gestart met een onderzoek naar de BTW over het boekjaar 2023. De verwachting is dat op basis van de uitkomsten er een voordeel is van € 150.000.

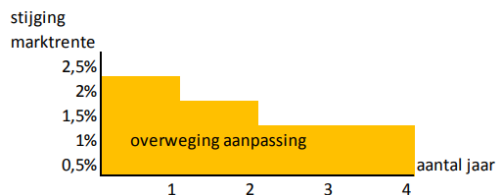
1.3 Bezwaarschriften

Een deel van de extreem hoge aantal bezwaarschriften dat vorig jaar (veelal door No Cure No Pay bureaus) is ingediend, wordt dit jaar afgehandeld. Gegrond verklaarde bezwaren geven recht op een proceskostenvergoeding. De verwachting is dat deze vergoeding ca. € 80.000 hoger uitvalt dan begroot.

1.4 Treasury (actualisatie opbrengst schatkistbankieren en rente aan te trekken leningen)

Voor het ramen van de te betalen rentelasten over leningen, hanteren we een rentescenario. Dit staat beschreven in de Rentenota 2018. Het huidige rentescenario bedraagt structureel 2% (dus voor de lange termijn). De rentenota schrijft voor wanneer het rentescenario aangepast kan worden. Dit kan als er sprake is van twee opeenvolgende jaren met een verschil groter dan 1 procentpunt tussen de marktrente (10 jaars fixe) en het in de begroting gehanteerde rentepercentage. In dat geval wordt er bij de perspectiefnota (PN) een afweging worden gemaakt, die kan resulteren in een aanpassing.

matrix aanpassen rentescenario

Bij het opmaken van PN in 2023 was er sprake van een afwijking groter dan 1 procent punt, de rente schommelde toen rond de 3,5%. Bij het opmaken van de PN nu in 2024 schommelt de rente rond de 3,2%. Het rentescenario gaat uit van 2%, waarmee er grond is om het scenario aan te passen. Kijkende naar de financieringsbehoefte van de gemeente enerzijds en naar het monetair beleid van de Europese Central Bank (ECB) anderzijds komen we echter tot een ander advies. We bekijken eerst de financieringsbehoefte.

Terugkijkend op afgelopen jaren laat zien dat er telkens veel geplande investeringen doorschuiven naar volgende jaren. Dit kan allerlei oorzaken hebben, bijvoorbeeld krapte op de arbeidsmarkt waardoor het moeilijk is aannemers te vinden die het werk kunnen uitvoeren. Het gevolg is dat de verwachte financieringsbehoefte niet overeenkomt met de gerealiseerde financieringsbehoefte. Voor de PN 2025 is er daarom vanuit Treasury een overall inschatting gemaakt op basis van de realisatie van de afgelopen jaren. Op basis van deze aanpassing is de verwachting dat de gemeente pas eind 2026 of begin 2027 weer lang geld moet aantrekken. Tot dat moment is het verschil tussen de actuele marktrente en de rente in ons rentescenario slechts een theoretisch verschil.

De ECB heeft in 2022 en 2023 de beleidsrente 10 keer verhoogd. In 2024 wordt de rente niet verhoogd en waarschijnlijk juist verlaagd. Het precieze moment dat de rente omlaag gaat, is niet te voorspellen, maar het belangrijkste is dat de richting van de rente op dit moment neerwaarts is gericht. Het is mogelijk dat door alle spanningen in de wereld er een nieuwe inflatiegolf komt. De ECB is dan waarschijnlijk genoodzaakt haar rentebeleid opnieuw te herzien. Indien dit tot een nieuwe renteverhoging leidt, is de Perspectiefnota 2026 voor de gemeente vroeg genoeg om alsnog de rente in het rentescenario aan te passen.

Het voordeel van € 2.500.000 in 2024, € 2.000.000 in 2025 en € 1.000.000 in 2026 dat in de tabel is weergegeven, komt voort uit het feit dat de gemeente naar verwachting pas eind 2026 of begin 2027 geld hoeft aan te trekken en tot die tijd rente ontvangt over de overliquiditeit. Het gaat hierbij om een extra voordeel, bij de PN 2024 was er ook al een meerjarige voordeel gemeld.

1.5 Taakmutaties

Dit gaat om een financieel technisch verschil tussen het geraamde en benodigde budget voor taakmutaties. De raming voor de taakmutaties is hoger dan nodig. Hierdoor valt in 2024-2026 ongeveer € 400.000 vrij. In 2027 en 2028 gaat het om bedrag van € 100.000.

1.6 Inzet van taakmutaties

Er zijn middelen toegevoegd aan de algemene uitkering voor verschillende extra taken die de gemeente moet uitvoeren. Op OAD staan deze middelen gereserveerd totdat duidelijk is welke kosten voor de uitvoering van de taken daadwerkelijk nodig zijn. Voor een aantal taakmutaties is dat nu duidelijk. Het

betreft werkzaamheden voor:

- het uitvoeren van vaccinaties voor € 64.000 structureel (programma 2);
- de implementatie van de Omgevingswet voor de jaren 2024, 2025 en 2026 voor respectievelijk € 160.000, € 245.000 en € 50.000 (programma 6);
- de uitvoering van de Wet goed verhuurderschap voor een bedrag van € 73.000 in 2024 (programma 7). Deze middelen worden overgeheveld naar de betreffende programma's;
- de uitvoering van social hubs voor een bedrag van € 240.000 in 2025 (programma 5).

1.7 Reservering prijsstijging Sociaal Domein

Op OAD staan middelen gereserveerd voor het stijgen van de prijzen binnen het sociaal domein. De prijsgevoelige budgetten worden allemaal geïndexeerd met de door het CPB ingeschatte prijsstijging. Voor het sociaal domein geldt dat een groot deel van de kosten te maken heeft met lonen (en de daarbij behorende loonstijging). Omdat de loonstijging vaak hoger is dan de prijsstijging reserveren we voor het sociaal domein een bedrag om de hogere stijging op te kunnen vangen. De reservering wordt ingezet wanneer de prijzen binnen het sociaal domein bekend zijn. Voor 2024 geldt dat de gehanteerde indexatie voldoende was voor de stijging van de prijzen binnen het sociaal domein. Hierdoor kan deze reservering vrijvallen.

1.8 Reservering WMO (vergrijzing) dekking voor inZet (programma 2)

In verband met de vergrijzing van de stad is de verwachting dat de kosten voor de Wmo stijgen. Hiervoor bestaat een reservering op OAD olopend tot € 4 mln. in 2027 en verder. Op basis van een rekenmodel zijn de kosten voor inZet bepaald (zie programma 2). Gedeeltelijk kunnen de hogere kosten voor inZet worden gedekt door uit deze reservering. Zie voor het overige de toelichting op programma 2.

1.9 Loonstijging (CAO)

De CAO voor gemeentebestuurders is inmiddels vastgelegd tot maart 2025. De inschatting van de stijging van de lonen vanwege de CAO in de begroting was 1,2% te laag. 1% loonstijging kost de gemeente ongeveer € 1,1 mln. Door de stijging met 1,2% is er een nadeel op de lonen van € 1,32 mln.

1.10 Reservering veroudering van de stad

De kosten van het onderhoud van de stad gaan omhoog doordat de stad steeds ouder wordt. Hiervoor staat een reservering opgenomen op OAD. Op programma 3 staan de hogere kosten voor het onderhoud geraamd. De dekking op OAD kan daarmee vrijvallen en de reservering is daarmee uitgeput.

1.11 Reservering prijsstijging vervangingsinvesteringen

Er is vanaf 2025 een reservering van € 100.000 per jaar voor prijsstijging van vervangingsinvesteringen opgenomen. Dit bedrag wordt ingezet ter dekking van de extra kosten op programma 3 (onderhoud openbare ruimte).

1.12 Dekking hogere kosten nieuw beschut

Op programma 1 staat beschreven dat de kosten voor mensen die kunnen werken onder de regeling nieuw beschut omhoog gaan. Dekking wordt ontvangen via de algemene uitkering uit het gemeentefonds.

1.13 Waarderingsstelsel gemeentelijke belastingen

Er is een nieuw stelsel voor het waarderen van de woningen en niet-woningen. Het stelsel is inmiddels geïmplementeerd en hierdoor is het budget voor extra beheer en ondersteuning niet meer nodig.

Onvermijdelijke ontwikkelingen

Niet van toepassing.

Beleidswijzigingen

Niet van toepassing.

Afwijkingen investeringen en voorzieningen

Niet van toepassing.

Technische begrotingswijzigingen

Technische begrotingswijzigingen	
College/Raad	Toelichting
Raad	Waardevast houden van bepaalde reserves en voorzieningen die door de raad hiervoor zijn aangewezen, te verwerken in de begroting en dekken ten laste van de hiervoor op OAD gereserveerde middelen

Risico's

Niet van toepassing.

Bijlagen

Bijlage 1. Toelichting loon- en prijsstijging

De gevolgen voor loon- en prijsstijging ten opzichte van de begroting 2024 worden als volgt in de programma's van de begroting 2025 verwerkt.

	2025
Prijsstijging	
- Lasten en baten	2,0%
- Opbrengsten belastingen, leges en heffingen	0,9%
Loonstijging	5,3%

Prijsstijging 2025

Op basis van de gegevens van het Centraal Plan Bureau (CPB) van maart 2024 wordt de prijsstijging voor 2025 bepaald. Voor de prijsstijging wordt de Index materiele overheidsconsumptie (Imoc) gebruikt.

Voor de lasten en baten van de begroting 2025 wordt uitgegaan van een prijsstijging van 2,0% ten opzichte van de begroting 2024.

Dit percentage bestaat uit de inschatting voor 2025 van 2,2% en een correctie van -0,2% over voorgaande jaren. Deze stijging is ten opzichte van de ramingen zoals opgenomen in de Programmabegroting 2024.

Correctie 2023 en 2024	-0,2%
Inschatting 2025	<u>2,2%</u>
Prijsstijging in begroting 2025	2,0%

Voor de opbrengsten van de belastingen, leges en heffingen van de begroting 2025 wordt rekening gehouden met een stijging van de tarieven van 0,9%.

Dit percentage bestaat uit de inschatting voor 2025 van 2,2% en een correctie van -1,3% over voorgaande jaren. Deze stijging is ten opzichte van de vastgestelde tarieven in december 2023.

Correctie 2023 en 2024	-1,3%
Inschatting 2025	<u>2,2%</u>

Prijsstijging in begroting 2025	0,9%
---------------------------------	------

Voorstel aanpassing prijsstijging belastingen, leges en heffingen

Zoals hierboven duidelijk wordt is het stijgingspercentages voor de lasten en baten anders dan het stijgingspercentage voor de belastingen, leges en heffingen. Dit wordt veroorzaakt doordat de raming van de lasten en baten wordt vastgesteld op basis van het CPB in maart en die van de tarieven naar aanleiding van de ramingen van het CPB in september. Dit wordt gedaan om de meest actuele indexcijfers voor de tarieven te hanteren, zodat de inwoners niet te veel of niet te weinig betalen.

Voorgesteld wordt om vanaf 2025 alle prijsstijgingen te baseren op de raming van het CPB in maart. Daardoor worden alle prijsstijgingen in de begroting aan elkaar gelijk. Dit is administratief eenvoudiger, en ook beter uit te leggen. We hanteren dan niet meer de meest recente indexcijfers. Voor de inwoners kan dit het ene jaar een voordeel en het andere jaar een nadeel opleveren. Dat is overigens met de huidige systematiek ook zo. Doordat de indexatie wordt gecorrigeerd over eerdere jaren, wordt dit voor- of nadeel het jaar daarop weer rechtgetrokken.

Door deze aanpassing is het niet meer nodig een begrotingswijziging te maken bij de vaststelling van de belastingverordeningen in december.

Bovenstaande staat los van de vorig jaar ingevoerde werkwijze voor het vaststellen van de tarieven OZB. Die werkwijze heeft betrekking op de waardestijging van de woningen en niet-woningen en niet op de indexatie van het tarief. De tarieven van de OZB worden bepaald door zowel de waardestijging als door de prijsindexatie.

De concept tarieven voor de OZB worden opgenomen in de programmabegroting. In december worden deze geactualiseerd op basis van de laatste informatie over de waardestijging of -daling van de woningen en niet-woningen. De tarieven voor de OZB worden definitief vastgesteld in de verordening onroerendezaakbelasting.

Loonstijging 2025

Op basis van de gegevens van het Centraal Plan Bureau (CPB) van maart 2024 wordt de loonstijging voor 2025 bepaald. Voor de loonstijging wordt de loonvoet overheid gebruikt. Voor de stijging van de loonkosten wordt een stijgingspercentage van 5,3% aangehouden ten opzichte van de begroting 2024. Bij de bepaling van het stijgingspercentage is rekening gehouden met de afgesloten CAO die loopt tot 31 maart 2025 en de sociale lasten, zoals deze bekend zijn op 1 januari 2024.

Loon- en prijsstijging 2026 en verder

	2026	2027	2028
Prijsstijging	2,2%	2,2%	2,2%
Loonstijging	2,2%	4,8%	4,0%

Bijlage 2. Samenvatting Eerste Tussenbericht 2024

De perspectiefnota en het Eerste Tussenbericht worden zoals gebruikelijk tegelijkertijd aan de raad aangeboden in één document.

In de perspectiefnota wordt een actueel financieel perspectief op meerjarenbasis geschetst voor de jaren 2025 en verder. Het Eerste Tussenbericht is een rapportage over de uitvoering van de begroting in het lopende jaar 2024. Daarin worden afwijkingen op bestaand beleid en onvermijdelijke ontwikkelingen opgenomen. Bij de tussenberichten komt het voor dat de uitvoering van bestaand beleid ook meerjarige (onvermijdelijke) financiële gevolgen heeft. Die gevolgen worden dan betrokken in het meerjarig financieel perspectief. Andersom gebeurt het ook dat voorgesteld nieuw beleid wordt opgestart in het lopende jaar.

* € 1.000

programma + naam	2024				
	Primitieve begroting	Wijziging raad t/m april	Begrotingswijziging perspectiefnota programma's	Begrotingswijziging perspectiefnota overige	Prognose TB1 einde jaar
1. Onderwijs, economie en Arbeidsparticipatie	-59.280	-918	529	-3.484	-63.153
2. Samen leven en ondersteunen	-128.609	-138	-2.808	-196	-131.750
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen	-29.112	324	-2.819	-2.152	-33.759
4. Vrije tijd	-23.850	0	-223	-740	-24.812
5. Veiligheid	-20.207	75	2	-160	-20.289
6. Dienstverlening en samenspraak	-10.639	67	-384	-326	-11.283
7. Inrichting van de stad	-6.694	0	-547	-79	-7.320
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	331.696	170	4.299	7.583	343.749
Heffingsbedrag Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0
Overzicht overhead	-57.627	-268	-1.188	-447	-59.530
Eindtotaal	-4.323	-688	-3.138	0	-8.148

De eerste kolom in de tabel laat de primitieve begroting zien zoals door de raad is vastgesteld in de raadsvergadering van 18 december 2023. In dit Eerste Tussenbericht zijn de begrotingswijzigingen van 2024 verwerkt tot en met de raad van april 2024. Die staan in de tweede kolom. In de derde kolom zijn de bedragen opgenomen als gevolg van nieuw beleid dat al in 2024 start, afwijkingen op bestaand beleid en onvermijdelijke ontwikkelingen. Deze bedragen zijn toegelicht in de programma's.

De overige mutaties zijn opgenomen in de vierde kolom. Daarin zijn de resultaatbestemmingsvoorstellen meegenomen. Het jaarrekeningresultaat van 2023 wordt bij het vaststellen van de jaarstukken gestort in de reserve Vrij inzetbaar via OAD en in de jaren erna via OAD op programma's beschikbaar gesteld. De mutaties in 2024 zijn per saldo neutraal maar leiden tot verschuivingen tussen programma's. Daarnaast zijn de technische wijzigingen in deze kolom verwerkt.

De tabel toont in de laatste kolom voor 2024 de prognose per programma als alle voorstellen uit het Eerste Tussenbericht 2024 worden overgenomen. De bedragen per programma kunnen enigszins afwijken van de bedragen in het hoofddocument, omdat daarin de cijfers per onderwerp zoveel mogelijk in samenhang zijn gepresenteerd, terwijl in de tabel de financieel-technische verwerking is weergegeven.

De laatste kolom laat de verwachte uitkomst zien van de jaarrekening 2024 op basis van de huidige kennis.

Bijlage 3. Resultaatbestemming jaarrekening 2023

Het gerealiseerd saldo van baten en lasten over 2023 bedraagt € 3,8 mln. nadelig. Per saldo is tussentijds € 14,2 mln. aan de reserves onttrokken, zodat het uiteindelijk gerealiseerde resultaat over 2023 € 10,4 mln. voordelig bedraagt. Dat positieve resultaat is, in afwachting van het voorstel 'resultaatbestemming' ten gunste gebracht van de Vrij inzetbare reserve. Het definitief bestemmen van het resultaat gebeurt jaarlijks bij de perspectiefnota. Hierdoor kan de gemeenteraad dit betrekken bij de integrale afweging van de verschillende beleidsvoornemens.

Het rekeningresultaat wordt voor € 5,9 mln. positief beïnvloed door taken die in 2023 niet volledig zijn afgerond en waarvan het vervolg in de jaren 2024 en verder is voorzien. De daarvoor benodigde voorstellen tot budgetoverheveling en resultaatbestemming worden in deze bijlage toegelicht.

Het totale bedrag van € 5,9 mln. betreft:

- 2 posten, bij elkaar € 190.000 die voldoen aan de criteria voor budgetoverhevelingen en wordt toegelicht in paragraaf Budgetoverhevelingen;
- 17 posten met een totaalbedrag van bijna € 5,7 mln. die niet volledig voldoen aan de criteria en waarvoor een resultaatbestemmingsvoorstel wordt gedaan. De toelichting is in paragraaf Resultaatbestemmingsvoorstellen opgenomen

In het vervolg worden de herfaseringen en de restantkredieten toegelicht.

Budgetoverhevelingen

In het begrotingsbeleid bestaat de optie om budgetten die in een begrotingsjaar zijn toegekend, maar niet zijn uitgegeven over te hevelen naar het volgend boekjaar. Volgens ons begrotingsbeleid moeten voorstellen tot deze budgetoverhevelingen van 2023 naar volgende jaren voldoen aan de volgende criteria:

- de activiteiten waar het budget in 2023 voor beschikbaar was zijn niet (geheel) uitgevoerd en de activiteiten zijn ook in 2024 of later nog noodzakelijk;
- voor deze activiteiten is geen structureel budget in de begroting beschikbaar;
- bij het vaststellen van de jaarrekening is op het betreffende programma sprake van een positief rekeningresultaat;
- het budget is niet eerder overgeheveld.

Er zijn twee posten die voldoen aan dit criterium.

Nr	Programma	Onderwerp	bedrag	naar 2025	naar 2026
1	7	Investeren in verkeersveiligheid	120.000	60.000	60.000
2	7	Ontsluiting Rokkeveen en Lange Land ziekenhuis met OV	70.000	70.000	
			190.000	130.000	60.000

1. Voor verkeersveiligheid is voor de collegeperiode € 0,15 mln. per jaar beschikbaar gesteld. Hierbij worden onveilige verkeerssituaties aangepakt. De omgeving van scholen wordt daarbij als eerste aangepast. Van de jaarschijf voor 2023 resteert na het opstellen van het actieplan verkeersveiligheid € 0,12 mln. In het plan is onder andere een inventarisatie van de verkeersonveilige situaties opgenomen. Na vaststelling van het plan worden er gericht maatregelen getroffen.
2. Voor een onderzoek naar een betere ontsluiting van de wijk Rokkeveen en Langeland ziekenhuis met het Openbaar Vervoer is via het coalitieakkoord € 140.000 beschikbaar gesteld, gelijk verdeeld over 2023 en 2024. In 2023 heeft een eerste verkenning plaatsgevonden, het budget wordt overgeheveld naar 2025.

Voorgesteld wordt om deze bedragen voor 2025 en 2026 beschikbaar te stellen en te dekken uit de Vrij inzetbare reserve.

Resultaatbestemmingsvoorstellen

Voor activiteiten die niet volledig voldoen aan de criteria van budgetoverheveling maar waarbij het wel gaat om eenmalig budget voor activiteiten die in 2024 of later nog uitgevoerd worden wordt een resultaatbestemmingsvoorstel gedaan.

Nr	Programma	Onderwerp	bedrag	naar 2024	naar 2025	naar 2026
1	1	Regionaal werkcentrum en regierol centrumgemeente Z'meer	50.000	50.000		
2	1	Schoolontbijt	101.000	91.000	10.000	
3a	1	Arbeidsmarktregio ZHC gelden	3.009.717	3.009.717		
3b	OAD	Arbeidsmarktregio ZHC	236.368	236.368		
4a	2	Toekomstbestendige jeugdhulp, onderzoek meervoudige problematiek	66.000	66.000		
4b	2	Toekomstbestendige jeugdhulp, herijking toegang	62.500		62.500	
4c	2	Toekomstbestendige jeugdhulp, herijking toegang	56.250		56.250	
5	2	Toegankelijkheid	130.000	130.000		
6	3	Winkelcentra en bedrijventerreinen	100.000	100.000		
7	3	Buitengym	60.000		60.000	
8	3	Groot onderhoud en vervangingen portaal	200.000	200.000		
9	4	Brede SPUK, combinatiefunctionarissen	306.699	306.699		
10	4	Museum de Voorde	432.838	432.838		
11	5	Social Hub	160.000	160.000		
12	7	Woningversnellingsproject Engelandlaan	80.000	-95.000	50.000	125.000
13	7	Woonwagenuisvesting	174.000	174.000		
14	ovh	Inwonersberaad	100.000	100.000		
15	ovh	Impact datagedreven werken	40.000	40.000		
16	ovh	Flankerend beleid	236.953	236.953		
17	Ovh	Jur advisering en ondersteuning Wet Open Overheid (WOO)	70.000	70.000		
			5.672.325	5.308.575	238.750	125.000

1. Regionaal werkcentrum en regierol centrumgemeente Zoetermeer

In de perspectiefnota van 2024 is voor 2023 incidenteel een bedrag van € 50.000 beschikbaar gesteld voor voorbereidingen voor het vormen van een Regionaal Werk Centrum en de regierol daarin van centrumgemeente Zoetermeer. De middelen zijn bedoeld voor de opbouw van een nieuw huisvestings- en dienstverleningsconcept in Zoetermeer als centrumgemeente en beleidscapaciteit voor afstemming met de regiopartners en UWV. De middelen zijn in 2023 niet besteed omdat de kaders vanuit het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid pas in januari 2024 informeel bekend zijn gemaakt. In april is in een brief aan de Tweede Kamer meer duidelijkheid gegeven.

2. Pilot schoolontbijt

De gemeente Zoetermeer is door een toezegging aan de raad begin 2022 gestart met de pilot schoolontbijt op basisschool IKC de Regenboog (Meerzicht) en IKC de Touwladder (Seghwaert). De pilot, die nog steeds dagelijkse praktijk is in de twee scholen, onderzocht of het praktisch mogelijk is om kinderen in het basisonderwijs een gratis ontbijt aan te bieden op school. De gemeente Zoetermeer onderzoekt nu of uitbreiding naar meerdere scholen mogelijk is en hoe deze uitbreiding zich verhoudt tot de landelijke regeling schoolontbijt.

De pilot loopt van 1 januari 2022 tot juli 2025. Oorspronkelijk is een bedrag van €125.000 beschikbaar gesteld. Hiervan is eind 2023 in totaal €24.000 besteed. De overige € 101.000 wordt met dit verzoek overgeheveld naar 2024 en een klein deel naar 2025.

Zie ook amendement 2211-B stop op honger in de klas.

3. Arbeidsmarktregio ZHC

3a. Leerwerkmakelaars, etc.

De gemeente Zoetermeer ontvangt als centrumgemeente een decentralisatie-uitkering voor het versterken van de arbeidsmarktregio's met als doel om de regiefunctie van de centrumgemeente voor de samenwerking en de gezamenlijke publieke werkgeversdienstverlening in de arbeidsmarktregio's duurzaam te ondersteunen en versterken. De centrumgemeente van een arbeidsmarktregio treedt op als regievoerder en is de ontvanger van de decentralisatie-uitkering.

Om ervoor te zorgen dat meer mensen kunnen deelnemen aan de arbeidsmarkt werken overheidsinstellingen, werkgeversorganisaties en onderwijsinstellingen samen om de dienstverlening in de arbeidsmarktregio te verbeteren. Deze opgave vraagt om een structurele meerjarenaanpak met een structurele financiering. Afgelopen twee jaar zijn voorbereidingen getroffen voor het opstellen van deze landelijke meerjarenagenda. Ook waren structurele middelen opgenomen in de begroting van SZW. Helaas zijn deze middelen grotendeels wegbezuinigd in de voorjaarsnota 2023. Wel gaat het opstellen van de landelijke meerjarenagenda door. De incidentele middelen die we als arbeidsmarktregio de afgelopen jaren hebben ontvangen, worden de komende tijd ingezet om de goedlopende interventies te blijven continueren en ons voor te bereiden op de aanstaande veranderingen.

Met name tijdens de coronacrisis zijn veel middelen beschikbaar gesteld vanuit het 3e steun- en herstelpakket voor het voorkomen van jeugdwerkloosheid. Om deze middelen effectief te kunnen besteden is in 2023 een regionale aanbesteding geweest voor inzet van leerwerkmakelaars voor de jaren 2024-2027. Dit maakt dat we jaarlijks een bedrag gaan overhevelen om de leerwerkmakelaars te kunnen bekostigen.

Verder zijn in 2023 voorbereidingen getroffen voor twee initiatieven die nog niet zijn gestart omdat ze meer voorbereidingstijd nodig hebben: de realisatie van een Regionaal Werkcentrum en een initiatief om statushouders eerder te begeleiden naar werk.

In 2023 is in totaal een voordeel van € 3.009.717 gemeld. Dit bedrag is beschikbaar voor de regio. Toekenning aan partners in de regio gebeurt aan de hand van goed te keuren ingediende plannen.

3b. Kwetsbare jongeren en regionale doelgroepen

In opdracht van het rijk werkt de arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal (ZHC) aan extra taken in het kader van het begeleiden van (kwetsbare) jongeren naar werk en de regionale doelgroepen specifieke aanpak.

Begeleiding jongeren naar werk

Doelstelling van de decentralisatie-uitkering is drieledig:

1. De coördinatie van regionale aanpak jeugdwerkloosheid
2. Ondersteunen naar werk van kwetsbare aankomend mbo-gediplomeerden
3. Ondersteunen naar werk van voortijdig schoolverlaters

Hiervoor is in de Meicirculaire een bedrag beschikbaar gesteld van € 168.039.

Regionale doelgroepen specifieke aanpak

Doelstelling van de decentralisatie-uitkering is om de doelgroep statushouders te ondersteunen door middel van de aanstelling van regionale verbinders in elke arbeidsmarktregio. Hiervoor is in de Septembercirculaire een bedrag beschikbaar gesteld van € 68.329.

4. Sociaal Innovatiefonds

4a. Onderzoek meervoudige problematiek

Op 10 oktober heeft het college het project 'Onderzoek aanpak meervoudige problematiek' vastgesteld. In 2023 zijn de kosten die gerealiseerd zijn voor dit project ten laste van SPUK IZA-regeling gebracht en niet ten laste van het toegekende budget. Het project loopt in 2023 en 2024. Een deel van de gelabelde gelden is nog benodigd voor de verdere uitvoering van het project in 2024.

4b. en 4c. Herijking Toegang Jeugdhulp

Op 2 oktober 2023 heeft de raad voor het project Herijking Toegang Jeugdhulp geld beschikbaar gesteld voor de jaren 2023-2025 voor uitbreiding formatie partners (deel 2023 € 62.500) en ontwikkelbudget, implementatie, ontwikkelkosten en digitalisering (deel 2023 € 56.250). De samenwerking met de partners zit nog steeds in de opstartfase. Door de langere opstartfase en verschuiving van de uitvoeringsplanning is het niet bestede budget 2023 in 2025 benodigd om de kosten voor de ondersteuning vanuit de toegangspartners te kunnen dekken. Door de vertraging in uitvoering zijn er ook nog geen werkzaamheden voor het deel ontwikkelbudget, implementatie, ontwikkelkosten en digitalisering verricht. Het niet bestede budget 2023 is door de verschuiving van de planning benodigd in 2025.

5. Toegankelijkheid

In 2023 heeft het accent op de voorbereiding van het Manifest Fysieke Toegankelijkheid en bijbehorend Uitvoeringsplan gelegen, daardoor is minder uitgegeven dan voorzien. Om in 2024 een extra impuls te geven aan de actiepunten en maatregelen van het Uitvoeringsplan Manifest Fysieke Toegankelijkheid wordt voorgesteld om een bedrag van € 130.000 naar 2024 over te hevelen.

6. Winkelcentra en bedrijventerreinen

In de programmabegroting is budget beschikbaar gesteld voor het verbeteren van de uitstraling van de openbare ruimte van verouderde wijkwinkelcentra en kantoor- en bedrijventerreinen. Voor onderzoek was in 2022 een bedrag van € 40.000 beschikbaar gesteld. Voor de uitvoering was in 2023 en 2024 jaarlijks € 100.000 beschikbaar gesteld. In 2023 hebben er geen werkzaamheden plaatsgevonden, die vinden plaats in 2024.

7. Buitengym

Voor de aanleg van twee buitengymlocaties is een budget van € 120.000 beschikbaar gesteld voor het jaar 2023. Echter door het zoeken van geschikte locaties en de daar bijkomende participatie is in 2023 één van de twee locaties gerealiseerd. Deze post is al gemeld in het Tweede Tussenbericht 2023. Voorgesteld wordt om de begrote lasten van € 60.000 voor de tweede locatie middels een budgetoverheveling over te zetten naar 2024.

8. Groot onderhoud en vervangingen portaal

In verband met een calamiteit van een portaal ten behoeve van verkeersregelininstallaties en bewegwijzering is in het Eerste Tussenbericht 2023 een incidenteel budget van € 200.000 beschikbaar gesteld. De betreffende portaal is verwijderd maar door de lange levertijden zal de plaatsing van de nieuwe portaal in 2024 plaatsvinden. Deze post is al gemeld in het Tweede Tussenbericht 2023. Voorgesteld wordt om de begrote lasten van € 200.000 over te zetten 2024.

9. Brede SPUK, combinatiefunctionarissen

De brede SPUK middelen zijn pas medio 2023 toegekend en beschikbaar gesteld door VWS. Voor inzet en besteding moesten grotendeels eerst nog plannen en beleid ontwikkeld worden. Daardoor zijn in 2023 niet alle brede SPUK-gelden ad € 0,306 mln. voor 2023 benut. Naar verwachting is het noodzakelijk om in 2024 extra inzet te plegen op het GALA-programmaonderdeel combinatiefunctionarissen.

10. Museum de Voorde

Het beëindigen van de subsidierelatie met stichting Museum de Voorde loopt tot 1 juli 2024. De nog te maken kosten en de projecturen voor het mogelijk maken van de komst van het Nationaal Video Game Museum op de locatie van Museum de Voorde worden betaald uit het beschikbare budget van € 1,5 mln. voor frictiekosten. Voor het afronden hiervan is in 2024 is € 0,433 mln. benodigd.

11. Social Hub

De gemeente Zoetermeer heeft middelen aangevraagd voor 2024 en 2025. Het rijk heeft de middelen voor 2024 echter al in 2023 uitgekeerd via de decembercirculaire. De middelen zijn bedoeld voor de inrichting van een fysieke locatie waarin gezamenlijk wordt gewerkt aan het bieden van perspectief aan kwetsbare en risicovolle jeugd. Daarbij wordt gedacht aan een Social Hub waarin de jongeren een thuis kunnen vinden en waar professionals vanuit diverse disciplines door direct contact met de doelgroep kunnen leren wat echt werkt om jongeren naar een positievere levensloop toe begeleiden.

12. Woningversnellingsproject Engelandlaan

De bouw van het woningversnellingsproject Engelandlaan 270 is verschoven in de tijd. In 2023 is het bestemmingsplan vastgesteld. De ontwikkelaar is nu bezig met de planvorming. De sloop- en bouwfase zal daarna starten en zal naar verwachting van 2024 tot 2026 duren. Het budget voor het gemeentelijk aandeel in de kosten van het bouw- en woonrijp maken bedraagt is € 305.000. Daarvan was in 2023 € 80.000 geraamd. Dit budget wordt toegevoegd aan 2026. Het budget voor 2024 schuift ook op naar 2025 en 2026. De nieuwe fasering van het totaal wordt dan 2024 € 50.000, 2025 € 130.000 en in 2026 € 125.000.

13. *Woonwagenvestiging*

De herinrichting van de buitenruimte van woonwagencentrales is door gebrek aan overeenstemming tussen partijen uitgesteld naar de tweede helft van 2024. De opdracht aan de aannemer is hierdoor stilgelegd. Het benodigde budget bedraagt € 174.000.

14. *Inwonersberaad*

In het coalitieakkoord 'Samen doen wat nodig is' is het starten van een burgerberaad over het afvalbeleid opgenomen. Het burgerberaad is een verregaande vorm van participatie waarbij inwoners meedenken over een bepaald onderwerp. Het burgerberaad over het afvalbeleid start in 2024. Door middel van loting gericht op representativiteit van de inwonerssamenstelling, worden tenminste 150 inwoners aangewezen die het burgerberaad vormen. In een vijftal bijeenkomsten gaan de inwoners, onder begeleiding van een extern bureau, met elkaar in gesprek. Het burgerberaad kan gedurende het proces kennis over het onderwerp van buitenaf aantrekken (experts bevragen). De inwoners stellen aan het eind van het traject met elkaar de voorwaarden op waaraan het toekomstige afvalbeleid moet voldoen. Het burgerberaad brengt vervolgens een zwaarwegend advies uit aan de raad. Zwaarwegend betekent dat de maatregelen overgenomen worden tenzij hiertegen aantoonbaar gegronde redenen zijn om het niet of anders te doen. Afhankelijk van het verloop en de evaluatie van dit burgerberaad wordt bekeken of het in de toekomst ook voor andere onderwerpen gebruikt kan worden.

15. *Impact datagedreven werken*

In het coalitieakkoord 2022 zijn extra middelen toegekend voor (interne) opleiding en training in het kader van datagedreven werken. Over de periode 2023 tot en met 2025 is jaarlijks € 80.000 beschikbaar gesteld. Door latere start van activiteiten is de helft van het budget 2023 onbenut gebleven. Dit is eerder gemeld in TB2.

Doordat een deel van de activiteiten uit 2023 worden uitgevoerd in 2024 is de inschatting dat het budget voor 2024 net niet toereikend zal zijn om alle voorgenomen activiteiten uit te voeren.

16. *Flankerend beleid*

Met de Programmabegroting 2020 is de gemeenteraad akkoord gegaan met een pakket aan maatregelen, Ombuigen en Vernieuwen, die moeten leiden tot structurele besparingen. De eenmalige kosten van de (personele) gevolgen van de maatregelen Ombuigen en Vernieuwen worden gefinancierd uit Flankerende Middelen. De criteria voor aanwending van deze middelen worden beschreven in het Flankerend Beleid voor Ombuigen en Vernieuwen. In de begroting is hiervoor een bedrag ter grootte van € 2 mln. opgenomen, verdeeld in vier gelijke delen van € 0,5 mln. per jaar van 2020-2023. Het bedrag van € 0,2 mln. is de laatste overheveling voor Ombuigen en Vernieuwen.

17. *Juridische advisering en ondersteuning Wet Open Overheid (WOO)*

Vanaf 1 mei 2022 is de nieuwe Wet Open Overheid in werking en vervangt per direct de Wet openbaarheid van Bestuur (WOB). Met deze wet wil men een meer transparante en open overheid bereiken. De overheidsinstanties hebben onder meer de verplichting om overheidsinformatie actief te openbaren. Om dit te kunnen doen moeten processen en documenten worden aangepast en is bewustwording onder ambtenaren nodig. Voor de implementatie van deze wet heeft gemeente Zoetermeer een financiële bijdrage toegekend gekregen vanuit het rijk.

Herfaseringen

De gemeente kent meerjarige projecten in de exploitatie waarvan de kosten worden gedekt uit reserves, subsidies of bijdragen van derden. Deze projecten zijn voor de exploitatie dus budgettair neutraal. Als de kosten in enig jaar lager zijn dan geraamd door vertraging in de uitvoering is de onttrekking uit de reserve in dat jaar ook lager en blijft het geld in de reserve beschikbaar voor dat project. De activiteiten (en daarmee gemoeide kosten en dekking uit

reserves) schuiven door in de tijd. Er is sprake van een faseringsverschil van kosten en dekking ten opzichte van de begroting. Dit noemen we herfaseren. In de periodieke voortgangsrapportages worden de oorzaken nader toegelicht. In onderstaande tabel worden de budgettair neutrale herfaseringen per onderwerp genoemd en is aangegeven wat de dekking is. Gevraagd wordt om in te stemmen met het herfaseren van de volgende projecten naar 2024 en volgende jaren.

Progr	onderwerp	dekking	2024	2025	2026	2027	2028
1	Strategie werklocaties	Fonds Zoetermeer 2040	130.000				
1	Basisbanen	Sociaal innovatiefonds	443.585				
1	Onder de pannen	Sociaal innovatiefonds	186.716				
1	Vindplaatsen verborgen schulden	Sociaal innovatiefonds	155.225				
1	A12 Corridor	Bijdrage derden	49.373				
2	Impact gedreven inzet voor jeugd & gezinnen	Sociaal innovatiefonds		150.755			
2	Innovatief wijkgericht en integraal ondersteuningsaanbod gericht op preventie	Sociaal innovatiefonds	104.433				
2	Positieve gezondheid en het huishouden	Sociaal innovatiefonds	101.170				
2	Preventie in de praktijk	Sociaal innovatiefonds		138.976			
2	Programmanager sociaal innovatiefonds*	Sociaal innovatiefonds	-11.388				
3	Kwaliteitsimpuls openbare ruimte, coalitieakkoord	Fonds Zoetermeer 2040			475.974		
3	Groot onderhoud en vervangingen VRI	Bijdrage derden	135.000				
3	Regeling aanpak energiearmoede	Bijdrage derden	840.516	1.271.060			
3	Warmte-koude opslag Palenstein, aardgasvrije wijken	Brede bestemmingsreserve			1.000.000		
3	Klimaatakkoord	Brede bestemmingsreserve	260.690				
3	Besteding duurzaamheidsfonds	Reserve duurzaamheidsfonds				220.000	2.000.000
3	Regeling CDOKE	Bijdrage derden	903.635				
4	Grand Depart	Fonds Zoetermeer 2040		100.000			
5	BOA's, coalitieakkoord	Fonds Zoetermeer 2040		300.000	300.000		
6	Subsidieregeling maatschappelijke initiatieven*	Fonds Zoetermeer 2040			130.000		
7	Wijkplan Palenstein	Brede bestemmingsreserve	17.847				
7	Schaalsprong openbaar vervoer	Fonds Zoetermeer 2040	161.161				
7	Centraal Park en Markt 10	Fonds Zoetermeer 2040	62.370				
7	Woningbouwprogrammering	Fonds Zoetermeer 2040	99.085				
7	Regie, voorbereiding en samenhang Z'meer 2040	Fonds Zoetermeer 2040	117.829				
7	Plintgebouw, toevoeging reserve Beeldende kunst	Dekking binnen exploitatie			76.663		
7	Gebiedsontwikkeling Dutch Innovation Park	Fonds Zoetermeer 2040	40.840				
7	Wijkaanpak Buytenwegh	Fonds Zoetermeer 2040	100.000	100.000	100.000		
7	Stationsomgeving	Fonds Zoetermeer 2040	53.555				
7	Snowworld	Bijdrage derden	141.262				
7	Europaweg RDW	Grondexploitatie	87.000				
7	Stadspassage woontoren V&D	Grondexploitatie	150.000	160.450			
7	Zuid-flank Nederlandlaan	Grondexploitatie	58.000				
7	Eleanor Rooseveltlaan 3-29	Bijdrage derden	100.000	100.000			
7	Luxemburglaan 1-15	Grondexploitatie	86.550				
7	Schaalsprong	Grondexploitatie	285.000				
OAD	Klimaatgelden	Vrij inzetbare reserve	400.469	-250.000			
			5.259.923	2.071.241	2.082.637	220.000	2.000.000

Instandhouding kredieten

Kredieten zijn begrote uitgaven voor investeringen. De lasten van deze investeringen bestaan gedurende de levensduur uit afschrijvings- en rentelasten ten laste van de exploitatie. Als een investeringswerk is afgerond wordt dat krediet 'afgesloten en in exploitatie genomen'. Dat wil zeggen dat de kosten van rente en aflossing ten laste van de exploitatie komen. Zolang een krediet nog niet in exploitatie is genomen (het werk is nog niet afgerond) wordt er op het krediet nog niet afgeschreven en komen er nog geen lasten voor rente en afschrijving ten laste van de exploitatie.

Vanuit het oogpunt van beheersing worden kredieten die ouder zijn dan twee jaar en die nog niet in exploitatie zijn genomen beoordeeld op de noodzaak om deze nog open te houden (niet af te sluiten) en als (restant) krediet over te hevelen naar het nieuwe jaar. Over 2023 gaat het om kredieten in onderstaande tabel. De werkzaamheden zijn vertraagd, onder meer vanwege aanbestedingstrajecten, afstemming met derden, capaciteitsgebrek, vertraging bij landelijke ontwikkelingen, e.d.

Omschrijving	Uitgaven					Inkomsten				
	Begroting	Rekening	Overbrengen naar 2024	Overbrengen naar 2025	Overbrengen naar 2026	Begroting	Rekening	Overbrengen naar 2024	Overbrengen naar 2025	Overbrengen naar 2026
Afvalinzameling										
Tractiemiddelen en zoutstroommachines	4.632.699	0	4.632.699	0	0	0	0	0	0	0
Ondergrondse containers	993.000	292.581	700.419	0	0	0	0	0	0	0
Gebouwen										
Gemeentelijke accommodaties	3.507.339	151.633	2.296.021	1.059.684	0	1.360.272	0	1.038.000	322.272	0
Sociaal Culturele accommodaties	596.449	16.471	172.886	0	407.091	139.300	0	0	0	139.300
Scholen	61.895.847	1.612.470	22.764.974	33.180.178	4.338.217	0	0	0	0	0
Sportaccommodaties	25.071.261	13.882.492	4.205.973	5.699.018	1.283.776	0	0	0	0	0
Mobiliteit										
Diverse reconstructies, verbeteren verkeersveiligheid	10.509.088	263.196	383.082	9.862.809	0	4.000.000	0	103.500	3.896.500	0
Openbare ruimte										
Gronden	1.151.851	75.381	1.076.470	0	0	0	40.000	0	0	0
Bruggen, viaducten, tunnels, wegen en beschoeiingen	12.064.364	7.983.823	0	2.040.272	2.040.272	0	12.031	0	0	0
Aanleg Centraal Park	4.478.772	160.152	4.318.619			1.240.000	0	1.240.000		
R&D kosten	2.619.000	567.351	2.051.649	0	0	0	-100.000	0		
Entree	19.249.583	2.243.381	17.006.030	0	0	2.213.482	304.352	1.908.631	0	0
Woonwagens	354.635	0	354.635	0	0	0	0	0	0	0
Eindtotaal	147.123.888	27.248.930	59.963.457	51.841.961	8.069.356	8.953.054	256.384	4.290.131	4.218.772	139.300

Voorgesteld wordt om afgerond € 60,0 mln. aan uitgaven over te brengen naar 2024, € 51,8 mln. naar 2025, € 8,1 mln. naar 2025 en aan inkomsten € 4,3 mln. naar 2024, € 4,2 mln. naar 2025 en € 0,1 mln. naar 2026.

Bijlage 4. Totaaloverzicht financiële ontwikkelingen

Nieuw beleid

bedragen * €1.000

Prog	Nieuw beleid Omschrijving	MJB 2025-2028				
		2024	2025	2026	2027	2028
	2 Verbetering inzet dienstverlening Zorg, berichtenverkeer	-29	-61	-61	-61	-61
	2 Berichtenverkeer, dekking Wmo budget	29	61	61	61	61
	3 Programma Buitenruimte		-pm	-pm	-pm	
	3 Uitvoering klimaatadaptatiestrategie (meer schaduw in de wijken)		-133	-133	-133	-133
	4 Evenementen		-80			
	5 Social hub (dekking via OAD)		-240			
	7 Seniorenmakelaar	-65	-65	-65	-65	-65
	2 Seniorenmakelaar, dekking door afroming budget Wmo	65	65	65	65	65
	7 Integrale gebiedsvisie Van Doornenplantsoen-rand van Palenstein		-50	-150		
	7 Bijdrage reserve Fonds 2040		50	150		
	7 Wet goed verhuurderschap (dekking via OAD)	-73				
	7 Subsidie woningbouwprojecten	-845	-1.071			
	7 subsidie woningbouwprojecten, dekking provincie	845	1.071			
	7 Senior planeconoom		-128	-128	-128	-128
	7 Dekking senior planeconoom via inzet op projecten		128	128	128	128
ovh	Uitbreiding formatie Directie	-40	-239	-239	-239	-239
ovh	Dekking door verlaging externe inhuur	40	239	239	239	239
	Totaal	-73	-453	-133	-133	-133

Bestaand beleid

bedragen * €1.000

Financiële ontwikkelingen bestaand beleid		MJB 2025-2028				
Prog	Omschrijving	2024	2025	2026	2027	2028
1	Reclame-inkomsten	75	155	155	155	155
1	Reclame-inkomsten, bijdrage uitbater	-75				
1	Oploop Nieuw Beschut Werk (ihkv de participatiewet)	-27	-124	-224	-297	-358
1	Opvang Oekraïnevluchtelingen ihkv de hotel- en accomm.reg. (HAR)	-69				
1	Opvang Oekraïnevluchtelingen i.h.k.v. de HAR, bijdrage COA	69				
1	Vergoeding Lage Inkomens Voordeel (LIV)	167	165			
1	Gevolgen verhoogde asielinstream voor uitvoering Wet Inburgering		-258	-258		
1	Uitgaven 2024 OKE-regeling en regeling WEB	-697				
1	Aanp. geormerkte rijksverg. 2024 OKE- regeling en regeling WEB	697				
1	Uitgaven 2024 Onderwijs	-1.409				
1	Vooruitontvangen rijksbijdragen 2024	1.409				
1	ESF prj Re-integratie en arbeidsinpassing AMR ZHC 2020-2022	-248				
1	Kwijtschelding OZB (onderuitputting)	9	9	9	9	9
1	Kwijtschelding hondenbelasting (is vervallen)	41	37	37	37	37
1	Uitbreiding formatie Leerplicht en RMC	-448	-472	-472	-472	-472
1	Voormalig 2BHome pand	-121				
2	Aanpassing budget inZet	-1.674	-1.165	-462	-555	-555
2	Activiteiten Integraal Zorg Akkoord (IZA)	-6.725	-6.725	-6.725		
2	Specifieke uitkering Integraal Zorg Akkoord (IZA)	6.725	6.725	6.725		
2	Noodopvang ontheemde Oekraïners		-pm	-pm	-pm	-pm
2	Formatie Jeugd en Gezinshulp acute acties en toekomstbestendige jeugdhulp		-489			
2	POH - Jeugd	-86	-86	-86	-86	-86
2	Preventieve inzet Schoolmaatschappelijk werk	-41	-80	-80	-80	-80
2	Jeugdgezondheidszorg (JGZ)	-120	-192	-pm	-pm	-pm
2	Jeugdgezondheidszorg (JGZ)	-64	-64	-64	-64	-64
2	Kinderopvang op sociaal medische indicaties	-133	-133	-133	-133	-133
1	Gedeeltelijke dekking soc. med. Indic. uit kinderopvang (P1)	50	50	50	50	50
2	Veilig Thuis		-36	-36	-36	-36
2	Specialistische jeugdhulp	-pm	-12.000	-13.000	-14.000	-15.000
2	Specialistische jeugdhulp, taakstelling (2024) en besparingen		3.000	7.000	8.000	9.000
2	Specialistische jeugdhulp, frictiekosten		-500	-500	-500	
2	Toekomstbestendige uitvoering Jeugd en Gezinshulp (formatie)	-761		-319	-319	-319
2	Programmamanager Sociaal Innovatiefonds	-60	-120			
2	Dekking via project Positieve gezondheid en het huishouden	180				

2 Mutatie reserve Sociaal Innovatiefonds	-120	120			
3 Gegevens- en informatiebeheer	-37	-178	-178	-178	-178
3 Stadsecologie	-100	-105	-105	-105	-105
3 Herfasering Coornherthove, indexering en VTA van 15 naar 20%	-107				
3 Herfasering Coornherthove	797	-797			
3 Voorziening tunnelbak, indexering naar prijspeil 2024	-98				
3 Assetmanagement openbare ruimte	-406	-735	-500	-500	-500
3 Bomenbeleid		-pm	-pm	-pm	-pm
3 Schoon is gewoon	-540	-540			
3 Schoon is gewoon, dekking Single Use Plastic-budget (SUP)	540	540			
3 Uitbreiding wagenpark	-7	-14	-14	-14	-14
3 Extra kosten vervoer en opvang van hulpbehoevende dieren	-pm	-pm	-pm	-pm	-pm
3 Besteding duurzaamheidsfonds		-150	-300	-250	
3 Besteding duurzaamheidsfonds, dekking reserve		150	300	250	
4 Leegstand Stadhuisplein	-415				
4 Stadhuisplein 21 van P7 naar P4	209				
4 Voormalig 2BHome pand	-19				
6 Implementatie- en transitiekosten Omgevingswet	-160	-245	-50		
6 Verkiezingen	-238	-18	-238	-71	537
6 Paspomaat vervallen		20	20	20	20
6 Pinautomaat		7	7	7	7
6 Kassasysteem		35	35	35	35
6 Programma externe dienstverlening		20	20	20	20
6 Licenties en onderhoud, telefoondiensten en internetverkeer (GIP)		8	8	8	8
7 Verkoop hoeve Voorweg 155	1.350				
7 Kosten verkoop hoeve Voorweg 155	-74				
7 Afdracht HH van Rijnland uit verkoop hoeve Voorweg 155	-190				
7 Afschrijving hoeve Voorweg 155	-410				
7 Storting saldo verk Hoeve Voorweg aan Vrij inzetbare reserve	-676				
7 Fac project Van Aalstlaan 42-370 (Du Meeflat) en Van Aalstpark	-100				
7 Onttrekking Reserve FiPo	50				
7 Onttrekking Reserve Zoetermeer 2040	50				
7 Palenstein Binnengebied deelplan D	-400				
7 Onttrekking Reserve FiPo	200				
7 Onttrekking Reserve Zoetermeer 2040	200				
7 Flexwoningen Ruimtebaan kapitaallasten	68				
7 Flexwoningen Ruimtebaan huuropbrengsten	-87				
7 Flexwoningen Ruimtebaan beheer en onderhoud		-33	-33	-33	-33

	7	Plintgebouw stationsgebied, onderhoud en kapitaallasten		346	346			
	7	Metropolitane Fietsroute	71	71	71			
	7	Mobiliteitswerken	74	95				
	7	2e deel upgrade stadshart	65	65				
	7	Benzineverkooppunten	-125	-125	-125	-125	-125	-125
	7	Lagere huurinkomsten Croesinckplein 24	-268					
	7	Stadhuisplein 21 van P7 naar P4	-209					
ovh		Personeelskosten financiële Administratie	-98	-98	-98	-98	-98	-98
ovh		Voorziening bovenwettelijk spaarverlof	-280	-280	-280	-210	-140	
ovh		Inzet projectcommunicatie	-240	-240	-240	-240	-240	-240
ovh		Personeelskosten Communicatie stad (stelpost)	-101	-101	-101	-101	-101	-101
ovh		Stadspagina	-31	-35	-39	-39	-39	-39
ovh		Gratificaties ambtsjubilea	50	50	50	50	50	50
ovh		Personele ontwikkelingen Concern Control	50					
ovh		Uitbreiding Unit-coordinator JGH, zie P2	-60	0	-12	-12	-12	-12
ovh		Beëindigen stedenbanden	5	5	5	5	5	5
ovh		Informatie en Automatisering, praktijkgericht begroten				25	25	
ovh		Overheadkosten als gevolg van formatie-uitbreiding	-440	-575	-559	-559	-559	-559
OAD		Dividend Stedin en BNG	705	705	705	705	705	705
OAD		Effect BTW-analyse	150	150	150	150	150	150
OAD		Bezwaarschriften	-80					
OAD		Treasury	2.500	2.000	1.000	0	0	
OAD		Taakmutaties (technisch)	400	400	400	100	100	
OAD		Inzet reservering taakmutaties p2, p5, p6 en p7	297	549	114	64	64	
OAD		Reservering prijsstijging SD	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
OAD		Reservering Wmo (vergrijzing) dekking voor InZet, zie P2	620	838	462	555	555	
OAD		Loonstijging	-1.320	-1.320	-1.320	-1.320	-1.320	-1.320
OAD		Reservering veroudering van de stad		400	800	1.200	1.600	
OAD		Reservering prijsstijging vervangingsinvesteringen		100	100	100	100	
OAD		Dekking hogere kosten nieuw beschut	27	124	224	297	358	
OAD		Waarderingsstelsel		6	6	6	6	
		Totaal	-1.294	-10.088	-6.752	-7.549	-5.971	

Onvermijdelijke ontwikkelingen

bedragen * €1.000

Onvermijdelijke ontwikkelingen		MJB 2025-2028				
Prog	Omschrijving	2024	2025	2026	2027	2028
1	Permanente huisvesting basisschool De Vijf Pilaren					-310
1	Zonwering scholencomplex Spitsbergen			-10	-10	-10
1	Bijstandsuitkeringen (BUIG)	-1.600	-4.248	-4.248	-4.248	-4.248
1	Bijstandsuitkeringen (BUIG)	2.700	5.348	5.348	5.348	5.348
3	Exploitatie bewaakte fietsstallingen	-400	-408	-408	-408	-408
3	Nota onderhoud openbare ruimte 2025-2030	-16	-3	40	-300	-605
3	VTA, verhoging norm van 15% naar 20%	-555	-537	-542	-548	-553
3	Aanbesteding parkeerbeheer	100	102	102	102	102
3	Implementatie gedragscode soortbescherming		-pm	-pm	-pm	-pm
3	Aanvullende prijsindex t.o.v. begroting	-2.000	-2.100	-2.100	-2.100	-2.100
5	Renovatie / verbouwing huisv team Handhaving (Brusselstraat)		-100	-100	-100	-100
5	Aanpassing/uitbreiding software Sigmax team Handhaving		-35	-35	-35	-35
	Totaal	-1.771	-1.981	-1.953	-2.299	-2.919

Overzicht voorstellen nieuw beleid, structureel wenselijk

Dit onderdeel presenteert voorstellen voor nieuw beleid, die via de Programmabegroting 2024 – 2027 tijdelijk voor slechts twee jaar zijn toegekend, terwijl de voorstellen inhoudelijk wel structureel wenselijk zijn. Gezien de financiële situatie blijft slechts voor een paar jaar budget toegekend en dat betekent dat voor de onderstaande vijf onderwerpen vanaf 2026 geen budget meer beschikbaar is. De budgetten voor deze onderwerpen zijn dus niet verwerkt in de perspectiefnota.

bedragen * €1.000

Niet toegekend, wel gewenst structureel nieuw beleid		MJB 2025-2028				
Prog	Omschrijving	2024	2025	2026	2027	2028
3	Buitengym, onderhoud			-15	-15	-15
3	Borgen aansluiting openbare ruimte bij nieuwe projecten en ontw.	-91	-95	-191	-191	-191
7	Formatie Milieu en Duurzaamheid -functies 2,5 fte			-286	-286	-286
7	Formatie Wonen 1 fte			-108	-108	-108
ovh	Continueren reiskostenregeling			-500	-500	-500
	Totaal	-91	-95	-1.100	-1.100	-1.100

Toelichting

Programma 3

1 Buitengym, onderhoud

Via de Programmabegroting 2024-2027 is vanwege de voorziene financiële situatie slechts tot 2026 onderhoudsbudget toegekend voor de buitengym voorzieningen. Voor 2026 en verder is geen budget beschikbaar om de voorzieningen in stand te houden.

2 Borgen aansluiting openbare ruimte bij nieuwe projecten en ontwikkelingen

Om goed in te spelen op de maatschappelijke ontwikkelingen, projecten in de openbare ruimte en vragen vanuit de politiek, heeft uitbreiding van 1,66 fte in 2022 plaatsgevonden. Via de Programmabegroting 2024-2027 is het budget deels toegekend. De uitbreiding is nodig om onder andere klimaat, biodiversiteit, duurzaamheid en mobiliteit structureel te organiseren binnen het beheer en onderhoud van de openbare ruimte.

Programma 7

3 Formatie Milieu en Duurzaamheid

Milieukwaliteit en Duurzaamheid vormen een basis voor de woonaantrekkelijkheid van onze gemeente voor bestaande en nieuwe inwoners. Ze zijn daarmee belangrijk voor het kunnen realiseren van de ambities vanuit de Omgevingsvisie Zoetermeer 2040 en de kwalitatieve opgaven die daaruit voortvloeien. Daarnaast moet de gemeente de (toekomstige) wettelijke taken op dit terrein kunnen voorbereiden en uitvoeren. Ook is het noodzakelijk dat inwoners en ondernemers voldoende kunnen worden geadviseerd over deze onderwerpen en de kaders en regels die hiervoor (gaan) gelden. Het bestuur moet hierop voldoende kunnen worden geadviseerd. Dat kan nu onvoldoende. De aanvulling bedraagt 2,5 fte voor de volgende drie onderwerpen:

- bodem, water en ondergrond 1 fte;
- gezondheid: luchtkwaliteit, geluid, straling, externe veiligheid 0,5 fte;
- klimaatadaptatie & circulaire economie 1 fte.

De kosten voor 2,5 fte extra formatie bedragen € 286.000. Voor overhead komt hier nog een budget van € 92.500 bij.

4 Formatie wonen

De formatie voor wonen is niet toereikend om alle bestaande en nieuwe taken uit te voeren. Er is sprake van een toegenomen opgave ten opzichte van eerdere jaren, zoals:

- de opgave op het gebied van Wonen meer dan verdubbeld is (ten opzichte van de Woonvisie 2015);
- in het coalitieakkoord, de omgevingsvisie Zoetermeer 2040, de regionale Woonagenda Haaglanden en de recent met het rijk en provincie gesloten Woondeal (tot 2032) hoge ambities en ambitieuze afspraken zijn geformuleerd;
- de woningbouwproductie van 4.500 woningen omhoog moet naar ruim 10.000 woningen om het woningtekort in te lopen;
- er een toegenomen opgave is op het gebied van herstructurering om Zoetermeer toekomstbestendig en meer in balans te brengen;

- de opgave op het gebied van wonen met zorg en welzijn en de huisvestingstaak voor kwetsbare groepen (denk aan vluchtelingen, arbeidsmigranten, uitstroom uit instellingen e.d.) sterk toeneemt;
- door prijsstijgingen en energiearmoede er nieuwe afspraken nodig zijn vanwege de druk op de sociale huursector;
- een actuele Woonvisie met een Woonprogramma sinds vorig jaar verplicht is op grond van de gewijzigde Woningwet en
- een update van de Hoogbouwvisie nodig is voor meer differentiatie in de woonmilieus.

Met de extra formatie kunnen de taken op een goede manier uitgevoerd zonder dat er taken blijven liggen of doorschuiven in tijd. De extra inzet van 1 formatieplaats Wonen bedraagt € 108.000. Voor overhead komt hier nog een budget van € 37.000 bij.

Overhead

5 Continueren reiskostenregeling

Voor het nieuwe beleid voor de reiskostenvergoeding is structureel € 500.000 extra per jaar nodig. Gezien de financiële situatie is slechts voor jaarschijf 2024 en 2025 budget gevraagd via de Perspectiefnota 2024, terwijl de wens is om de reiskostenregeling ook na 2025 te continueren.

Coalitieakkoord Tijdelijke middelen 2022-2026

Ter informatie presenteert de volgende tabel de onderwerpen uit het Coalitieakkoord 2022-2026 waarvoor destijds tijdelijk budget is toegekend. De toekenning van die budgetten loopt in 2025 dan wel in 2026 af. Het besluit over het al dan niet voortzetten van die taken en budgetten is aan een volgend bestuur.

OVERZICHT TIJDELIJKE MIDDELEN COALITIEAKKOORD 2022-2026

Coalitieakkoord 2022-2026		MJB 2024-2027			
Prog	Omschrijving	2024	2025	2026	2027
1	Actieagenda economie	-110	-110	-110	
1	Innovatieprijs 2 jaarlijks		-30		
1	Toekomstvisie wijkwinkelcentra en beter benutten bedrijventerreinen	-100			
1	Aanpak fraude zorgaanbieders	-107	-107	-54	
2	Impuls vergroten toegankelijkheid 'open stad'	-150	-150	-150	
2	Woonzorgvisie	-133	-133	-67	
3	Tijdelijke Impuls openbare ruimte	-1.500	-1.500	-1.500	
3	Bomen inclusief meer zeggenschap inwoners	-150	-150	-150	
5	Incidenteel extra impuls handhaving	-600	-600	-600	
6	Potje van het college	-140	-140	-70	
6	Hoger 'potje van de raad'	-150	-150	-75	
7	Investeren in verkeersveiligheid	-150	-150	-75	
7	Wijkaanpak Meerzicht en Buytenwegh	-600	-600	-600	
ovh	Impact datagedreven werken interne opleidingen	-80	-80		
	Totaal	-3.970	-3.900	-3.451	0

Bijlage 5. Monitoring evaluatie Pilots

Inleiding

Deze bijlage geeft een overzicht van alle recent afgeronde en lopende pilots die bij de gemeente lopen. De nadruk ligt op de evaluatie van deze pilots en, indien van toepassing, de gevolgen van deze evaluatie.

Deze bijlage is een uitvloeisel van raadsmotie 21-0642, Oogst van de pilots en wordt twee keer per jaar geactualiseerd (en opgenomen in perspectiefnota en programmabegroting).

Stedenbouwkundige buurtvisie

Naam Pilot

Naam pilot	Stedenbouwkundige buurtvisie
------------	------------------------------

Korte omschrijving

Op 12 juli 2021 is het raadsbesluit initiatiefvoorstel 'stedenbouwkundige buurtvisie, overleg met omwonenden vanaf het begin' genomen. Daarin is bepaald dat er een pilot 'stedenbouwkundige buurtvisie' wordt uitgevoerd. Het college heeft op 22 december 2021 besloten dat deze pilot wordt uitgevoerd bij twee deelgebieden in de Binnenstad. In het najaar 2022 is de pilot uitgevoerd in de deelgebieden (buurten) Luxemburglaan e.o. en Zuidflank Nederlandlaan. In maart 2023 is de concept buurtvisie aan de deelnemers van het participatietraject verstuurd en is ook de evaluatie van de pilot gestart. Op 26 juni 2023 heeft de gemeenteraad de deelgebiedsvisie Nederlandlaan vastgesteld. Op 3 juli 2023 werd ook de deelgebiedsvisie Luxemburglaan vastgesteld. De evaluatie van de pilot is begin 2024 aan de raad aangeboden en na behandeling in de commissie stad op 18 maart 2024 door de gemeenteraad vastgesteld.

Programma/Portefeuillehouder

Programma	7. Inrichting van de stad
Portefeuille	Ruimtelijke ordening

Doel/Beoogd resultaat

Doel, beoogd resultaat	Het beoogd effect van de stedenbouwkundige buurtvisie is tweeledig. Ten eerste wordt onderzocht of de pilot een verbetering met zich meebrengt in de betrokkenheid van een buurt met haar omgeving. Daarnaast wordt onderzocht wat de voor- en nadelen zijn om ontwikkelingen niet per kavel te bekijken maar per buurt, met daarin meerdere kavels en de omgeving waarin de locaties worden ontwikkeld.
------------------------	--

	Het college beoordeelt of de beoogde doelstellingen worden behaald en wat de kosten zijn in termen van geld en tijd. Tevens kan het college bepalen in hoeverre het opstellen van een stedenbouwkundige buurtvisie wordt verankerd in het beleid van participatie en in de wijze van projectmatig werken bij stedelijke ontwikkelingsprojecten.
--	---

Data

Startdatum	september 2022
Einddatum	juli 2023
Evaluatiemoment	1 maart 2024

Uitkomst evaluatie

Pilot succesvol? Zijn de vooraf gestelde doelen/resultaten gehaald?	De pilot is succesvol afgerond. De vooraf gestelde doelen zijn gehaald ook al is dat niet altijd op de manier van het voorgestelde proces gegaan.
Geven de resultaten van de pilot aanleiding om het bestaande beleid aan te passen?	Ja, de leerpunten die uit de pilot volgen zijn input voor een toekomstige nieuwe versie van het participatiebeleid. Daarnaast is het college daarbij opgedragen om, vooruitlopend op een actualisatie van het Participatiebeleid, de conclusies en aanbevelingen uit de evaluatie stedenbouwkundige buurtvisie te betrekken bij de besluitvorming over procesvoorstellen participatie.
Leidt aanpassing van het beleid tot een financieel gevolg?	Nee.
Hoe bestuurlijk gerapporteerd?	De pilot is geëvalueerd en deze evaluatie is als voorstel aan de raad aangeboden en behandeld. Er wordt dus ook niet meer over dit onderwerp via de bijlage Monitoring evaluatie pilots gerapporteerd.

Flexwonen Ruimtebaan

Naam Pilot

Naam pilot	Flexwonen Ruimtebaan
------------	----------------------

Korte omschrijving

Naar aanleiding van motie 1911-35: Flexwonen is onderzoek gedaan naar 4 potentiële locaties in Zoetermeer die kansen bieden voor het realiseren van flexibele woonconcepten. Het college heeft een voorkeur uitgesproken om de locatie Ruimtebaan nader te verkennen. Het project Flexwonen Ruimtebaan behelst de realisatie van ca. 80 tijdelijke sociale huurwoningen voor spoedzoekers op het voormalig baggerdepot aan de Ruimtebaan. Hiervoor is de samenwerking gezocht met woningcorporatie Vidomes.

Programma/Portefeuillehouder

Programma	7. Inrichting van de stad
Portefeuille	Wonen

Doel/Beoogd resultaat

Doel, beoogd resultaat	De voorbereiding van de bouw van ca. 80 flexwoningen op de locatie Ruimtebaan, waarbij duidelijk is onder welke voorwaarden de flexwoningen ingepast kunnen worden, wie deze ontwikkelt, bouwt, verhuurt en beheert en welke financiële consequenties dit voor de gemeente heeft.
------------------------	---

Data

Startdatum	20 december 2021 (vaststelling projectopdracht door het college)
Einddatum	4de kwartaal 2024
Evaluatiemoment	2x per jaar in Rapportage Ruimtelijk Fysiek, eerstvolgende over het eerste halfjaar van 2023

Uitkomst evaluatie

Pilot succesvol? Zijn de vooraf gestelde doelen/resultaten gehaald?	Nog niet bekend. Het project bevindt zich in de uitwerkingsfase.
Geven de resultaten van de pilot aanleiding om het bestaande beleid aan te passen?	Nog niet bekend. Het project bevindt zich in de uitwerkingsfase.
Leidt aanpassing van het beleid tot een financieel gevolg?	Nog niet bekend. Het project bevindt zich in de uitwerkingsfase.
Hoe bestuurlijk gerapporteerd?	Besluitvorming over de haalbaarheidsfase heeft in oktober 2022 plaatsgevonden. Tevens wordt de raad twee maal per jaar geïnformeerd via de Rapportage Ruimtelijk Fysiek

Woonoverlast

Naam Pilot

Naam pilot	Woonoverlast
------------	--------------

Korte omschrijving

Woonoverlast als gevolg van het gedrag van omwonenden kan hardnekkige vormen aannemen. In de meest extreme gevallen kan de overlast jarenlang aanhouden. Woonoverlast kent verschillende gradaties: van geluidsoverlast tot en met ernstige overlast waar zelfs de veiligheid en leefbaarheid in het geding komen. Aanhoudende woonoverlast kan het woongenot en het veiligheidsgevoel van bewoners ernstig aantasten.

Om die reden is een speciale coördinator Woonoverlast aangesteld die de diverse gevallen van woonoverlast probeert op te lossen. Tevens is een apart meldpunt voor inwoners van de stad geopend. Via dit digitale meldpunt, 'overlast van burens' geheten, kunnen inwoners woonoverlast melden.

Het college heeft in november 2023 de beleidsregel Terugdringen woonoverlast 2023 Zoetermeer vastgesteld. De praktische uitwerking van deze beleidsregel wordt betrokken bij de algehele evaluatie.

Programma/Portefeuillehouder

Programma	5. Veiligheid
Portefeuille	Openbare orde en Veiligheid

Doel/Beoogd resultaat

Doel, beoogd resultaat	Door integraal met ketenpartners samen te werken woonoverlast terugdringen of beëindigen, het woongenot van inwoners bevorderen én, indien nodig, hulp en/of zorg bieden aan veroorzakers van woonoverlast en/of overlastmelders.
------------------------	---

Data

Startdatum	September 2020
Einddatum	December 2024
Evaluatiemoment	1ste helft 2025

Uitkomst evaluatie

Pilot succesvol? Zijn de vooraf gestelde doelen/resultaten gehaald?	Ja, er worden casussen aangemeld via het meldpunt 'Overlast burens' en door verschillende ketenpartners. Het gaat om 504 casussen, waarvan er 430 succesvol zijn afgesloten. Aan de andere casussen wordt nog gewerkt.
Geven de resultaten van de pilot aanleiding om het bestaande beleid aan te passen?	Er is met name aandacht voor de samenwerking met Kwadraad (Meldpunt Bezorgd).
Leidt aanpassing van het beleid tot een financieel gevolg?	Ja. Structurele formatie coördinator woonoverlast en projectmedewerker.
Hoe bestuurlijk gerapporteerd?	Tweemaal per jaar overleg met de burgemeester.

Dealbreakers

Naam Pilot

Naam pilot	Dealbreakers
------------	--------------

Korte omschrijving

Dealbreakers is een pilot, gefinancierd door het ministerie van Justitie en Veiligheid, gericht op het voorkomen van jonge aanwas in de drugscriminaliteit. Het project is gestart in 2021. Het ministerie heeft opnieuw een financiële bijdrage toegekend voor een bedrag van maximaal € 200.000 waarmee het project kan worden voortgezet over de periode van 1 januari 2023 tot 31 december 2024.

Programma/Portefeuillehouder

Programma	5. Veiligheid
Portefeuille	Openbare orde en Veiligheid

Doel/Beoogd resultaat

Doel, beoogd resultaat	<p>Het doel van Dealbreakers Zoetermeer is te voorkomen dat jongeren in de ondermijnende criminaliteit terechtkomen. Het project is gericht op</p> <ol style="list-style-type: none">1) het voorkomen van jonge aanwas in de criminaliteit,2) het vervolgen en versterken van een moedertraining voor moeders die behoefte hebben aan concrete 'tools' om de eigen positie te versterken en hun veerkracht te vergroten in de omgang met hun problematische kind en3) de financiering van de doorlopende leerlijn binnen het voortgezet onderwijs gericht op het informeren van jongeren over de gevaren en gevolgen van criminaliteit en hen weerbaarder te maken.
------------------------	---

Data

Startdatum	1 januari 2021
Einddatum	21 december 2024
Evaluatiemoment	Nog niet bekend

Uitkomst evaluatie

Pilot succesvol? Zijn de vooraf gestelde doelen/resultaten gehaald?	Het project wordt gemonitord en geevalueerd door het ministerie van Justitie en Veiligheid.
Geven de resultaten van de pilot aanleiding om het bestaande beleid aan te passen?	Nee
Leidt aanpassing van het beleid tot een financieel gevolg?	
Hoe bestuurlijk gerapporteerd?	De burgemeester wordt regelmatig geïnformeerd over Dealbreakers als onderdeel van de aanpak ondermijning.

IPTA

Naam Pilot

Naam pilot	IPTA (Integrale Persoonsgerichte Toeleiding naar Arbeid)
------------	--

Korte omschrijving

De gemeente Zoetermeer neemt sinds 2018 deel aan de landelijke pilot Integrale Persoonsgerichte Toeleiding naar Arbeid (IPTA) van het ministerie van Justitie en Veiligheid. Het betreft een coachingsmethodiek gericht op jongeren die dreigen af te glijden in criminaliteit. Binnen dit project is vanaf de start gekozen voor een domeinoverstijgende aanpak. Hierbij is expertise op het gebied van coaching gevonden binnen het Sociaal domein en De Binnenbaan. Aansturing van het project en afstemming met het ministerie zijn belegd bij Veiligheid. De aanpak zorgt indirect voor een veiligere samenleving, maar er worden ook veel kosten bespaard. De maatschappelijke baten zitten niet alleen in het voorkomen van criminaliteit, maar ook in het voorkomen van kosten die voortkomen uit vroegtijdig schoolverlaten, schuldenproblematiek en slachtofferschap. De methodiek dient als voorbeeld van een interventie waarin daadwerkelijk integraal wordt samengewerkt door professionals uit sociaal- en veiligheidsdomein.

Programma/Portefeuillehouder

Programma	5. Veiligheid
Portefeuille	Openbare orde en Veiligheid

Doel/Beoogd resultaat

Doel, beoogd resultaat	Middels intensieve coaching voorkomen dat jongeren (verder) afglijden in criminaliteit. Hiermee maatschappelijke kosten voorkomen die voortkomen uit bijvoorbeeld schooluitval, schulden en daderschap.
------------------------	---

Data

Startdatum	2018
Einddatum	onbekend
Evaluatiemoment	jaarlijks

Uitkomst evaluatie

Pilot succesvol? Zijn de vooraf gestelde doelen/resultaten gehaald?	IPTA wordt intensief gemonitord en geëvalueerd door het ministerie van J&V. Zij zijn eigenaar van de pilot.
Geven de resultaten van de pilot aanleiding om het	Nee

bestaande beleid aan te passen?	
Leidt aanpassing van het beleid tot een financieel gevolg?	
Hoe bestuurlijk gerapporteerd?	De burgemeester wordt regelmatig geïnformeerd over IPTA als onderdeel van de jeugd aanpak.

Positieve gezondheid en het huishouden

Naam Pilot

Naam pilot	Positieve gezondheid en het huishouden
------------	--

Korte omschrijving

Het gebruik van huishoudelijke ondersteuning (HO) vanuit de Wet maatschappelijk ondersteuning (Wmo) neemt toe in Zoetermeer. Dit is een landelijke trend die wordt veroorzaakt door toenemende vergrijzing en de afschaffing van de inkomensloosheidsproef. Daarnaast is het voor aanbieders steeds lastiger om voldoende personeel te vinden die HO kunnen uitvoeren. Deze combinatie van factoren leiden tot stagnatie van de HO, waardoor kwetsbare inwoners niet of later de hulp krijgen die zij vragen. De kosten voor de HO lopen daarbij jaarlijks op. Structurele vernieuwing en innovatie van de HO is daarom noodzakelijk, ook om de dienstverlening beter aan te laten sluiten op het gedachtegoed van Positieve Gezondheid en hiermee inwoners beter te helpen, de hulp toegankelijk te houden en de kosten beheersbaar te houden. Het uiteindelijke doel is dat de Wmo beschikbaar blijft voor de inwoners die het werkelijk nodig hebben. We verkennen daartoe de mogelijkheden nieuw beleid HO vorm te geven. Onze doelstelling is dat inwoners waar mogelijk zelf de regie hebben over hun eigen huishouden, en dat we inwoners indien nodig ondersteunen zelf regie te behouden volgens de visie van Positieve Gezondheid. Daarnaast onderzoeken we samen met aanbieders van HO welke verbeteringen op korte en middellange termijn mogelijk zijn vanuit de bestaande de dienstverlening. We voeren in 2023 en 2024 proeven/ innovaties uit om nieuwe methodieken te testen voor de HO die bij positief resultaat een plek kunnen krijgen in de dienstverlening. In het najaar van 2022 hebben hiertoe eerste gesprekstafels plaatsgevonden. Dit project is onderdeel van het programma Sociale innovatie.

Programma/Portefeuillehouder

Programma	2. Samen leven en ondersteunen
Portefeuille	Zorg en Welzijn

Doel/Beoogd resultaat

Doel, beoogd resultaat	Het uiteindelijke doel is dat de Wmo beschikbaar blijft voor de inwoners die het werkelijk nodig hebben. We verkennen daartoe de mogelijkheden nieuw beleid Huishoudelijke Ondersteuning vorm te geven.
------------------------	---

Data

Startdatum	Oktober 2022
Einddatum	19 maart 2024
Evaluatiemoment	Maart 2024

Uitkomst evaluatie

Pilot succesvol? Zijn de vooraf gestelde doelen/resultaten gehaald?	Ja, de pilot is succesvol. De raad is via memo Afronding project Positieve gezondheid in het huishouden Zoetermeer geïnformeerd over de resultaten.
Geven de resultaten van de pilot aanleiding om het bestaande beleid aan te passen?	Ja, we gaan een voorstel doen om de het Wmo-beleid aangaande huishoudelijke ondersteuning aan te passen. De raad is via memo Afronding project Positieve gezondheid in het huishouden Zoetermeer geïnformeerd over het vervolg. Er wordt dus niet meer over dit onderwerp via de bijlage Monitoring evaluatie pilots gerapporteerd.
Leidt aanpassing van het beleid tot een financieel gevolg?	Nee
Hoe bestuurlijk gerapporteerd?	Via voortgangsoverleg en de rapportage Sociaal domein.

Vindplaats verborgen schulden

Naam Pilot

Naam pilot	Vindplaats verborgen schulden
------------	-------------------------------

Korte omschrijving

In het project staat de rol van werkgevers als vindplaats van financiële problemen en schulden bij werknemers centraal. Doel is het verkrijgen van inzicht in de kennis- en informatiebehoefte van werkgevers en werknemers over financiële ondersteuning op de werkvloer. Dit doen we door voorlichting te geven aan werknemers en leidinggevenden om bewustwording over geldzorgen te creëren en informatie te delen over ondersteuningsmogelijkheden, waaronder het gemeentelijke aanbod. Werknemers die via werkgevers in beeld komen willen we snel schuldrust bieden door het opkopen van (kleine) schulden. Dit draagt bij aan het versterken van bestaanszekerheid.

Het project is onderdeel van het Programma Sociale innovatie.

Programma/Portefeuillehouder

Programma	1. Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie
Portefeuille	Armoedebeleid

Doel/Beoogd resultaat

Doel, beoogd resultaat	Vroegsignalering van geldzorgen via werkgevers. Inzicht krijgen in de kennis- en informatiebehoefte bij 10 werkgevers over het gemeentelijke aanbod van schuldhulpverlening en armoedebestrijding (inkomensvoorzieningen), in het bijzonder de groep 'werkende armen'. Op een laagdrempelige wijze verzorgen van geldclinics/voorlichting (op maat en gedifferentieerd naar leidinggevenden, HR-professionals en werknemers) en communicatie over het gemeentelijke aanbod.
------------------------	---

Data

Startdatum	Maart 2023
------------	------------

Einddatum	Februari 2024
Evaluatiemoment	Evaluatie is in maart gestart. Afronding voorzien in april 2024

Uitkomst evaluatie

Pilot succesvol? Zijn de vooraf gestelde doelen/resultaten gehaald?	<ul style="list-style-type: none"> • Er zijn uiteindelijk negen werkgevers geworven voor deelname aan het project. Bij de werkgevers zijn voorlichtingssessies gehouden waarmee ruim 90 werknemers zijn bereikt met informatie over het signaleren van geldzorgen, het aangaan van een gesprek daarover en het doorverwijzen naar het gemeentelijke aanbod. • In drie individuele gevallen zijn werknemers doorgeleid naar hulp, die anders niet naar schuldhulpverlening waren gestapt. Daarvoor heeft de werkgever eerst toestemming aan de betreffende werknemer gevraagd voordat contactgegevens met Team Schuldhulpverlening werden gedeeld.
Geven de resultaten van de pilot aanleiding om het bestaande beleid aan te passen?	De ervaringen bij de deelnemende werkgevers geven aanleiding om geldzorgen op de werkvloer structurele aandacht te geven.
Leidt aanpassing van het beleid tot een financieel gevolg?	De ervaringen bij de deelnemende werkgevers geven aanleiding om geldzorgen op de werkvloer structurele aandacht te geven.
Hoe bestuurlijk gerapporteerd?	Via Voortgangsrapportage aan de raad en via projectrapportage Sociaal domein.

Innovatief wijkgericht en integraal ondersteuningsaanbod gericht op preventie

Naam Pilot

Naam pilot	Innovatief wijkgericht en integraal ondersteuningsaanbod gericht op preventie
------------	---

Korte omschrijving

We willen vanuit het ondersteuningsaanbod van inZet in de wijk (passend binnen de kaders van wijkgericht werken en Zoetermeer 2040) verder innoveren in de vorm van wijkgerichte ondersteuningspakketten. Dit doen we op basis van de behoefte, bevolkingssamenstelling en verwachte ontwikkelingen in de wijken, om inwoners zo gericht, preventiever en efficiënter te ondersteunen. Als resultaat streven we naar een afname van zwaardere zorg, en toename van de kwaliteit van leven van inwoners. inZet gaat deze ondersteuningspakketten in samenwerking met de gemeente ontwikkelen. De gesprekken hierover zijn opgestart en er zal gestart worden met opstellen van wijkscans in de 6 gebieden door de gemeente en inZet, op basis waarvan wijk- en vraaggericht, innovatief en preventief aanbod verder wordt ontwikkeld door inZet. Dit project is onderdeel van het programma Sociale innovatie.

Programma/Portefeuillehouder

Programma	2. Samen leven en ondersteunen
Portefeuille	Zorg en Welzijn

Doel/Beoogd resultaat

Doel, beoogd resultaat	Het huidige ondersteuningaanbod van inZet verder innoveren, resulterend in wijkgerichte ondersteuningspakketten, passend binnen de kaders van gebiedsgerichte ondersteuning en Zoetermeer 2040.
------------------------	---

Data

Startdatum	December 2022
Einddatum	December 2024
Evaluatiemoment	Tussenevaluatie juli 2024 - eindevaluatie december 2024

Uitkomst evaluatie

Pilot succesvol? Zijn de vooraf gestelde doelen/resultaten gehaald?	Nog onbekend
Geven de resultaten van de pilot aanleiding om het	Nog onbekend

bestaande beleid aan te passen?	
Leidt aanpassing van het beleid tot een financieel gevolg?	Nog onbekend
Hoe bestuurlijk gerapporteerd?	Via voortgangsrapportages van het programma Sociale Innovatie

Pilot schoolontbijt

Naam Pilot

Naam pilot	Schoolontbijt
------------	---------------

Korte omschrijving

De gemeente Zoetermeer is door een toezegging aan de Raad begin 2022 begonnen met de pilot schoolontbijt op basisschool IKC de Regenboog (Meerzicht) en IKC de Touwladder (Seghwaert). De pilot, die nog steeds dagelijkse praktijk is in de twee scholen, onderzocht of het praktisch mogelijk is om kinderen in het basisonderwijs een gratis ontbijt aan te bieden op school. Op beide scholen is het een succes gebleken. De verantwoordelijken binnen deze scholen hebben een door de gemeente samengesteld evaluatieformulier ingevuld. Dit deel van de pilot (het faciliteren van het ontbijt binnen de school) mag beschouwd worden als succesvol en afgerond: de gemeente Zoetermeer zal de subsidieverstrekking voor bovenstaande scholen verlengen met 3 jaar. Een ander deel van de pilot is het verzorgen van zgn. ontbijttassen. Deze tassen worden direct, via een organisatie die zorgt voor de uitgifte, aan de ouders gegeven. De scholen spelen hierin géén rol. Wat niet onvermeld mag blijven: Er is inmiddels ook via de landelijke politiek een optie voor scholen om zich in te schrijven voor het programma Schoolmaaltijden ism het Jeugdeducatiefonds en het Rode Kruis. Meerdere Zoetermeerse scholen hebben zich hiervoor opgegeven.

Het streven was om het onderzoek naar de mogelijke rol van de gemeente in de uitgifte van ontbijttassen eind 2023 af te ronden. Dit onderzoek heeft meer tijd gekost dan verwacht. In combinatie met de tijdelijk beperkte capaciteit is de verwachting om het onderzoek uiterlijk in juni 2024 af te ronden.

Programma/Portefeuillehouder

Programma	1. Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie
Portefeuille	Armoedebeleid

Doel/Beoogd resultaat

Het gratis schoolontbijt heeft als beoogd effecten dat kinderen hierdoor een ontbijt hebben, minder kans hebben op overgewicht, zich beter kunnen concentreren door een volle maag en betere cijfers halen.

Data

Startdatum	1 januari 2022
Einddatum	juni 2024
Evaluatiemoment	2de helft 2024

Uitkomst evaluatie

Pilot succesvol? Zijn de vooraf gestelde doelen/resultaten gehaald?	De pilot ontbijt op school is zeker een succes op de Regenboog en de Touwladder. Dit bleek uit de evaluatieformulieren. Er was meer rust in de groepen en het bevordert de concentratie van de kinderen.
Geven de resultaten van de pilot aanleiding om het bestaande beleid aan te passen?	Met het ontbijt op school continueren wij de regeling met de Regenboog en de Touwladder. Onderzocht wordt hoeveel gezinnen er kunnen meedoen met de regeling voor de schooltassen.
Leidt aanpassing van het beleid tot een financieel gevolg?	Het is afwachten hoeveel gezinnen zich opgeven voor de ontbijttassen en de organisatie van het uitgiftepunt van de tassen zullen ook kosten met zich meebrengen.
Hoe bestuurlijk gerapporteerd?	Via wethoudersoverleggen.

Stille studieruimtes

Naam Pilot

Naam pilot	Stille studieruimtes
------------	----------------------

Korte omschrijving

Programma/Portefeuillehouder

Programma	4. Vrije tijd
Portefeuille	Dienstverlening, vastgoed en ICT

Doel/Beoogd resultaat

Door de vergaderruimtes en horecagelegenheid van Gymworld in te zetten als stille studieruimte is er meer gelegenheid voor Zoetermeerse studenten om te kunnen studeren. De stille studieruimte is met name bedoeld voor studenten die thuis of op school niet de 3 mogelijkheid hebben om in rust te studeren. In de voorgestelde ruimtes kunnen ongeveer 20 studenten tegelijkertijd gebruik maken van een stille studieruimte gedurende 16 uur per week. De ruimtes zullen op 2 vaste avonden in de week van 18:00 tot 22:00 en een dag in het weekend van 09:00 tot 17:00 beschikbaar worden gesteld.

Data

Startdatum	november 2023
Einddatum	oktober 2024
Evaluatiemoment	juni 2024

Uitkomst evaluatie

Pilot succesvol? Zijn de vooraf gestelde doelen/resultaten gehaald?	Nog niet bekend.
Geven de resultaten van de pilot aanleiding om het bestaande beleid aan te passen?	
Leidt aanpassing van het beleid tot een financieel gevolg?	
Hoe bestuurlijk gerapporteerd?	

Jeugdhonk

Naam Pilot

Naam pilot	Jeugdhonk Buytenwegh
------------	----------------------

Korte omschrijving

Door een jeugdhonk te starten, waarbij de begeleiding in handen is van het jongerenwerk, ontstaat er een veilige omgeving waar alle jeugdigen uit de wijk kunnen komen en deelnemen. Binnen het jeugdhonk richt het jongerenwerk zich op 2 verschillende doelgroepen; jeugdigen van 12 tot 15 en jeugdigen van 15 tot 18.

Op 3 dagen per week zal gedurende 9 maanden een jeugdhonk in pilot vorm kunnen plaatsvinden op de Cesar Franckrode. Op deze dagen zal de openstelling voor de beide leeftijdsgroepen zijn. Voor de jongere doelgroep kan een activiteit eerder starten en de oudere doelgroep kan aanin de avond deelnemen. De doelgroepen kunnen ook samen een activiteit ondernemen.

Er wordt tijdens de eerste periode gestart met een compleet programma. Hiervan is het doel om de jeugdigen enthousiast te maken en een vaste groep deelnemende jeugdigen te creëren. Na de start wordt aan de jeugdigen gevraagd of zij wensen hebben voor de komende tijd. Hierbij kan gedacht worden aan

verschillende sportactiviteiten of culturele activiteiten. De jongerenwerkers zorgen samen met de sportclubs en culturele partners binnen de stad voor de invulling van de hierop volgende periode.

Programma/Portefeuillehouder

Programma	2. Samen leven en ondersteunen
Portefeuille	Wijkgericht werken

Doel/Beoogd resultaat

20 jongeren gemiddeld aanwezig bij de avonden, 10 van de jongeren stroomt door naar een regulier vrijetijdsaanbod.

Data

Startdatum	september 2023
Einddatum	juni 2024
Evaluatiemoment	december 2023, februari 2024, mei 2024

Uitkomst evaluatie

Pilot succesvol? Zijn de vooraf gestelde doelen/resultaten gehaald?	<p>Evaluaties hebben plaatsgevonden in december 2023 en februari 2024.</p> <p>De eerste uitkomsten van de pilot zijn positief, er is een redelijk vaste groep jongeren per avond. Met name de vrijdag is er een vaste kern van de oudere doelgroep.</p> <p>Voor de planning van activiteiten merken we op dat er vaak jongere kinderen binnenkomen bij de culturele activiteiten. Zaken als het weer en hoe laat de activiteit is, zijn bepalend voor het aantal deelnemers. Dit varieert van zeer weinig tot zeer veel. Bij één activiteit waren 3 jongeren aanwezig, bij een andere 80+.</p> <p>Voor de culturele activiteiten vinden jongeren het lastig om een concrete activiteit te benoemen. Hiermee gaan we de komende tijd meer stimuleren door meer op populaire activiteiten in te zetten, zoals dans.</p>
Geven de resultaten van de pilot aanleiding om het bestaande beleid aan te passen?	nog niet bekend

Leidt aanpassing van het beleid tot een financieel gevolg?	nog niet bekend
Hoe bestuurlijk gerapporteerd?	

RIO (re-integratie officier)

Naam Pilot

Naam pilot	RIO (re-integratie officier)
------------	------------------------------

Korte omschrijving

De gemeente Zoetermeer neemt sinds september 2022 deel aan de landelijke pilot RIO (re-integratie officier) van het ministerie van Justitie en Veiligheid. De pilot is gericht op ex-detentie jongeren die een high impact crime (HIC) hebben begaan. Met middelen van het ministerie is een re-integratie officier aangesteld die extra op deze doelgroep inzet. Het project wordt daarnaast gebruikt om het nazorgproces, van binnen (Penitentiaire Inrichting) naar buiten (gemeente) te verbeteren.

Programma/Portefeuillehouder

Programma	5. Veiligheid
Portefeuille	Openbare orde en veiligheid

Doel/Beoogd resultaat

Het project heeft de volgende doelen: 1) verlagen kans op strafrechtelijke recidive. 2) resocialisatie van ex-detentie jongeren. 3) doorontwikkelen van de gemeentelijke aanpak nazorg ex-gedetineerden

Data

Startdatum	1 september 2022
Einddatum	Onbekend. Huidige toekenning van het ministerie loopt tot 31 juli 2024.
Evaluatiemoment	jaarlijks

Uitkomst evaluatie

Pilot succesvol? Zijn de vooraf gestelde doelen/resultaten gehaald?	RIO wordt intensief gemonitord en geevalueerd door het ministerie van J&V. Zij zijn eigenaar van de pilot.
Geven de resultaten van de pilot aanleiding om het bestaande beleid aan te passen?	Nee.
Leidt aanpassing van het beleid tot een financieel gevolg?	Nee.
Hoe bestuurlijk gerapporteerd?	De burgemeester wordt regelmatig geïnformeerd over RIO als onderdeel van de jeugd aanpak.